

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SINIF
REHBERLİK PROGRAMI
İLKÖĞRETİM ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

ANKARA, 2007

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

“İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı”
02.08.2006 tarih ve 329 sayılı Talim Terbiye Kurul Kararı ile 2006–2007
Öğretim Yılından itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu programa göre; Derslerde ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve benzeri eğitim aracının kullanılmaması, sadece öğretmenlerin kullanması amacıyla ilgili Genel Müdürlük tarafından öğretmen kılavuz kitabının hazırlanarak dağıtımının yapılması Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SINIF
REHBERLİK PROGRAMI
İLKÖĞRETİM ETKİNLİK ÖRNEKLERİ**

EDİTÖR / AKADEMİK DANIŞMAN
Prof.Dr. Serdar **ERKAN**

YAZARLAR

Sınıf Öğretmeni Sündüz **BÜKEL**
Psikolojik Danışman Didem **GÜLSARAN**
Uzm. Psikolojik Danışman Cevriye **GÜLEBAĞLAN**
Uzm. Psikolojik Danışman Hicran **ÇETİN**

ANKARA, 2007

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
ETKİNLİK SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR	3
ETKİNLİKLERİ UYGULARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR ve ÖNERİLER	4
ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
İLKÖĞRETİM ve ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SINIF REHBERLİK PROGRAMI İLKÖĞRETİM ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	9
1. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	10
1. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	11
2. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	35
2. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	36
3. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	62
3. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	63
4. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	92
4. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	93
5. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	126
5. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	127
6. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	158
6. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	159
7. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	197
7. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	198
8. Sınıf Kazanımlarının İşleniş Sırası	245
8. Sınıf Etkinlik Örnekleri.....	246
KAYNAKÇA	285

GİRİŞ

İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı 2006–2007 Öğretim yılında uygulanmak üzere 02.08.2006 tarih ve 329 sayılı Talim Terbiye Kurul Kararı ile uygulamaya konulmuştur. İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı'nda 120 ilköğretime, 120 ortaöğretime yönelik olmak üzere toplam 240 kazanım yer almaktadır. Bu kazanımların gerçekleştirilmesi için rehberlik saatinde sınıf rehber öğretmenleri tarafından uygulanmak üzere, etkinlik örnekleri hazırlanmasına karar verilmiştir. İlköğretimde 1–8 sınıflar için belirlenen 120 kazanımın etkinlikleri Prof. Dr. Serdar ERKAN'ın editörlüğünde, Sündüz BÜKEL, Didem GÜLSARAN, Cevriye GÜLEBAĞLAN, Hicran ÇETİN tarafından hazırlanmıştır.

Bireyin hayatında başarılı ve mutlu olabilmesi için bazı niteliklere sahip olması gerektiğini, rehberliğin amacının da bireyin bu nitelikleri kazanmasına yardım etmek olduğunu belirten Erkan (2003), bu nitelikleri; verimli çalışma, sınava hazırlanma, zamanı iyi kullanabilme, etkili karar verme, problem çözme, plan yapma becerileri, kendini tanıma ve kabul, etkili iletişim meslekleri tanıma, kendi yetenek, ilgi ve kişilik özellikleri ile öğrenme konuları ve meslekler arasında bağ kurabilme, öğrenme ve çalışmaya yönelik olumlu tutumlar, toplum hayatına uyum sağlayabilme ve katkıda bulunmak için gerekli sorumluluk, başkalarına saygı ve yardımlaşma gibi değerler şeklinde sıralamaktadır.

Bu kitapta yer alan etkinlikler de yukarıda belirtilen nitelikleri içeren; öğrencilerin psikolojik açıdan sağlıklı, kendini tanıyan, güven duyan, kendine uygun eğitsel ve mesleki kararlar alabilen kişilerarası iletişim becerileri gelişmiş, kendini doğru ifade edebilen, üretken ve yaşamdan zevk alan bireyler olmalarına yardımcı olma gibi amaçlara yönelik olarak düzenlenen İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programında yer alan kazanımlara yönelik olarak hazırlanmıştır.

Etkinliklerde öğrenciyi aktif bir katılımcı ve sorunları araştırmacı bir birey hâline getiren, öğrenci merkezli yaklaşım temel alınmıştır. Buna göre,

öğrenciler öğretilen birey değil, araştıran, sorgulayan, öğrenen, kendi iç kontrolünü sağlayan, sorumluluklarını üstlenen bireyler olarak görülmektedir.

Etkinlikler gelişimsel ve önleyici rehberlik anlayışı temel alınarak hazırlanmış ve öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınmıştır.

İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı, Okul Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Programı değil, onun bir parçasıdır. İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı Ortaöğretim Etkinlik Örnekleri bu programdaki kazanımların gerçekleştirilmesi için hazırlanmıştır. Söz konusu program Erkan ve arkadaşları (2006) tarafından Kapsamlı Rehberlik Programları temel alınarak hazırlanan **Okul PDR Hizmetleri Programı Modeli'nin** hizmet alanlarından Grup Rehberliği bölümünde yer almaktadır.

Sınıf rehber öğretmenleri tarafından gerçekleştirilecek etkinliklerden oluşan grup rehberliği hizmetleri içerisinde, bazı etkinliklerin uygulamaları özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda ilgili etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak farklı kazanımlara yönelik etkinlikler uygulanabilir.

Bu kitapta ilköğretimde her sınıf düzeyi için 15 haftalık etkinlik sunulmuştur. Geriye kalan 3 hafta ise, programda da belirtildiği gibi rehberliğe ilişkin test, envanter uygulamaları, meslek gezileri, seminer vb. için kullanılacaktır.

ETKİNLİK SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

Etkinlikler İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı'nda ki kazanım işleme sırasına göre verilmiştir. Ancak bu sıralama değişmez bir kural değildir. Okul imkan ve koşullarına göre zorunlu düzenlemeler yapılabilir. Ancak birbiri üstüne inşa edilen etkinliklerin sıralamasında değişiklik yapılmamalıdır. Örneğin 7.sınıfta yer alan, çatışma çözmeye yönelik iki etkinlik aynı sırada sunulmalıdır.

Tüm ülkede, tüm okullarda aynı etkinliklerin kullanılması zorunlu değildir. Zaten bu söylem rehberliğin ilkelerine de aykırıdır. Bu etkinlikler birer örnektir. Okulun, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre, kazanıma bağlı kalınarak farklı bir etkinlik uygulanabilir ya da aynı etkinlik yeniden düzenlenerek kullanılabilir. Farklı okul türlerinde okulun özelliklerine uygun olmayan etkinliklerde, öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir. Yapılacak olan değişiklikler sınıf öğretmenleri tarafından değil, sınıf öğretmenlerinin önerileriyle rehber öğretmen, yoksa Okul Rehberlik Hizmetleri Okul Yürütme Kurulu veya RAM'dan görevlendirilen Rehber Öğretmenler tarafından okulun ve öğrencinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

Etkinlikler hazırlanırken, etkinliklerin uygulanabilir olması göz önünde bulundurulmuştur. Etkinlik uyarlarırken ya da yeni etkinlik üretirken aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlik Kriterleri(Erkan, 2006);

- Etkinlik programın genel amaçlarına ve anlayışına uygun mu?
- Etkinlik, kazanımı gerçekleştirebilecek nitelikte mi?
- Etkinliğin gerekleri için elde var olan ya da potansiyel kaynaklar yeterli mi?
- Etkinlik aileler, öğrenciler, öğretmenler ve toplum tarafından kabul edilebilir mi?
- Etkinlik elde var olan ya da potansiyel uygulayıcılar (danışman/öğretmen) tarafından uygulanabilir mi?

- Etkinliğin potansiyel yararları tahmin edilen maliyetten daha önemli görülebilir mi?
- Etkinliğin etkililiği ölçülebilir mi?
- Etkinliğin uygulanmasının riskleri var mı?
- Etkinlik açık, anlaşılır ve gerekli unsurları içeren bir biçimde düzenlenmiş mi?

ETKİNLİKLERİ UYGULARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR VE ÖNERİLER

1. Etkinlikler uygulanırken rehberliğin tüm ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır (Erkan, 2006).

2. Etkinliklerin uygulanması, ilgili mevzuata ve programa göre sınıf rehber öğretmenlerinin sorumluluğundadır. Uygulamalar sırasında karşılaşılan güçlüklerle ilgili okul rehber öğretmeninden yardım alınabilir. Ayrıca aynı sınıfların sınıf rehber öğretmenleri uygulamalarla ilgili birbirlerine destek olabilir, ortak çalışmalar yapılabilir.

3. Öğrencilerle ilgili her konuda okul rehber öğretmeni ile işbirliği içerisinde çalışmak daha etkili ve verimli olmanızı sağlar.

4. Öğrencilerinize aktardığınız bilgiler ve paylaştığınız konularda velilerinizi de bilgilendirmeniz yararlı olabilir. Çünkü bazı konularda veliler de yanlış ve eksik bilgilere sahip olabilir. Sadece öğrenciyi bilgilendirmek birçok konuda öğrenci ve ailesi arasında çatışmalara yol açabilir.

5. Sınıf rehber öğretmenleri sınıfa gitmeden önce yapacağı etkinlik üzerinde çalışmalı, sınıfa hazırlıklı gitmelidir. Etkinlikler uygulanmadan önce okunmalı, gerekli araştırma ve hazırlıkları yapılmalıdır. Bu sizin hem konuya daha hâkim olmanızı sağlayacak, hem de öğrenciler için etkili, güvenli bir model oluşturmanıza ve süreyi daha iyi kullanmanıza olanak verecektir. Erkan' a (2006) göre sürekli yazılı materyale bakarak talimatlar veren öğretmen görüntüsü istenen etkiyi sağlamayacaktır.

6. Önceden hazırlık yapmaları gereken etkinlikler için öğrenciler bilgilendirilmeli ve hazırlanmaları için yeterli süre verilmelidir.

7. Sınıf mevcudunun çok yüksek olduğu durumlarda sınıf ikiye bölünebilir (Erkan, 2006).

8. Etkinliklerin uygulanması sırasında empati, saygı, koşulsuz kabul ve saydamlık gibi hümanist bir öğretmenin benimsemesi gereken tutumları sergileyerek öğrencilerin sınanma kaygıları olmadan kendilerini çekinmeden ifade edebilecekleri, rahat ve güvenli hissedecekleri bir ortam oluşturulmalıdır.

9. Öğrencilerle etkileşim süreçlerinde birbirlerinin paylaşımlarına ilişkin yorumlarının yapıcı olmasına dikkat edilmeli ve etkinlikler sırasında uyulacak kuralları ve dikkat edilecek noktaları ilk başta detaylı bir şekilde, örnekler vererek ve öğrencileri de sürece katarak belirtmek gerekir. Sınıfta öğrencilere bu konuda sorumluluk verilir ve aşağıdakilere benzer kurallar birlikte oluşturulabilir. Böylece daha sonraki günlerde sadece küçük hatırlatmalarla çalışmalara devam edilebilir ve sınıf kendi otokontrolünü oluşturabilir.

- Etkinlikle ilgili yönergeleri iyi dinlemeliyiz,
- Anlamadığımız konularda soru sormaktan çekinmemeliyiz,
- Söz almadan konuşmamalıyız,
- Konuşan kişiyi can kulağıyla dinlemeliyiz,
- Kimsenin sözü kesmemeliyiz,
- Kimse için aşağılayıcı, küçük düşürücü, yargılayıcı ifadeler kullanmamalıyız,
- Kimseyle alay etmemeli ve ad takmamalıyız,
- Her birimiz etkinliklerde aktif olmaya çalışmalıyız,
- Konu ile ilgili söyleyeceklerimizi söylemekten çekinmemeliyiz,
- Konuşmalarımızın konu ile ilgili olmasına özen göstermeliyiz,
- Etkinlikler sırasında sınıftaki paylaşımlarda gizlilik ilkesine uymalıyız,
- Etkinliklerle ilgili önceden yapmamız gereken araştırmaları yapmaya özen göstermeliyiz,
- Kimse ile kişisel çatışmalara girmemeliyiz, vb.

10. Gruplara ayrılarak işlenecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmelidir (Erkan, 2006). Farklı yöntemlerle gruplar oluşturabiliriz. Sayma yöntemini kullanabiliriz, sınıf listesinden rastlantısal olarak seçebiliriz, alfabetik sıraya

göre, ortak bazı özelliklere göre ayırabiliriz ya da ayakkabı kardeşliği, gözler kapalı dolaşırken gözleri aç ilk gördüğün 2 kişi ile eş ol vb. oyunlarla da gruplar oluşturulabilir. Her seferinde başka bir yöntem kullanmamız aynı zamanda eğlenceli olabilir.

11. Eğer sınıf uygunsuzsa çember şeklinde ya da U düzeninde oturmak grup çalışmaları için daha yararlı olacaktır. Böylece tüm grup hem birbirini hem de öğretmeni daha iyi görebilir ve yapılan çalışmalar daha etkili olabilir.

12. Etkinlikler sırasında öğrenciler sunum yaparken ya da bir konuda sorulan soruyu cevaplarırken ya da bir konuda düşüncesini belirtirken kendisini sıkılmadan rahat ifade edebilmelidir. Bu da sınıfta bir güven ortamı oluşması ile ilgilidir. Öğrencilere bu güveni vermek için şu açıklamayı yapmak yararlı olabilir.”Burada önemli olan düşüncelerin ifade edilmesidir. Paylaşımlar doğru, yanlış hatalı eksik olabilir. Herkes bazı konularda yanlış ya da eksik bilgilere sahip olabilir.”

13. Paylaşımların fikir tartışması haline gelmesine asla izin verilmemeli, bu konuda öğrenciler en baştan uyarılmalıdır. Ama etkinlik özellikle bunu gerektiriyorsa kuralları baştan belirlenerek tartışma oturumu düzenlenir ve bu kurallara uygun olarak tartışmaları istenir.

14. Ergenlerin çevrelerine zaman zaman çok acımasız davranabileceklerini, çok alaycı olabileceklerini, sabit fikirli ve dik başlı tavırlar sergileyebileceklerini, ergenliğin egosantrik bir dönem olması nedeniyle kendileri dışındaki kişilerin fikirlerini beğenmeyeceklerini, çok fazla eleştirel olabileceklerini hiçbir zaman göz ardı etmemeli ve buna göre önlemler alınmalıdır.

15. Etkinliklere, doğaçlamalara katılmayan hiç söz almayan öğrenciler olabilir. Bu öğrencileri rehberliğin gönüllülük ilkesi göz önünde bulundurularak zorlamadan, uygun bir biçimde katılması için yüreklendirmeli ve desteklemeliyiz. Ya da bunun tersi her etkinlikte, her çalışmada sürekli öne çıkan ve kimseye fırsat vermeyen öğrenciler de olabilir. Bu öğrenciler de incitilmeden, hevesleri kırılmadan diğer arkadaşlarına da fırsat vermesi için özel olarak uyarılabilir.

16. Etkinlikler sırasında öğrencilerin özel bir durum yaşadığını fark edersek bu durumu sınıfta çözülmeye çalışılmamalıdır. Daha sonra özel

olarak görülmeli ve gerekirse öğrencinin de onayı ile rehber öğretmen ve aile konu ile ilgili bilgilendirilmelidir.

17. Öğrencilerin ailelerinin ya da arkadaşlarının özel hayatlarına ilişkin sınıf ortamında konuşulması uygun olmayan bilgileri açıklamalarını önlemek amacıyla “annem, babam, Ahmet, Ayşe v.b.” ifadeler yerine “tanıdığım birisi” biçiminde ifadeler kullanmaları sağlanmalıdır (Erkan, 2006).

18. Etkinliklerde verilen formlar tıpkı diğer dersler için çoğaltıldığı gibi her öğrenci için bir adet çoğaltılıp verilebilir. Eğer bu tür bir olanak yoksa öğrencilere bir adet verilir ve kendi aralarında organize olarak çoğaltmaları istenir ya da öğrencilerin defterlerine yazdırılabilir. Bazı formların büyütülüp asılması gerekebilir eğer okulun bu tür olanakları yoksa büyük bir kartona ya da tahtaya yazılabilir.

19. Öğrencilere etkinliklerde kullandıkları bilgi formlarını ve kendi doldurdukları formları bir dosyada toplamaları ve zaman zaman tekrar incelemeleri önerilir.

20. Etkinlikler farklı şekillerde ve farklı ortamlarda da işlenebilir. Bazı etkinlikler sınıfta değil; bahçede, okulun konferans salonunda, spor salonunda vb yerlerde gerçekleştirilebilir. Bazı etkinlikler de konu ile ilgili yerlere geziler düzenlenerek ya da sınıfa konu ile ilgili kişiler davet edilerek işlenebilir.

21. Etkinliklerde verilen öykü, şiir, yazı vb. materyaller yerine etkinliğin amacını ve akışını bozmayacağını düşünülen farklı materyaller kullanılabilir.

22. Bazı etkinliklerde ortaya çıkan ürünler (Yazı, broşür vb.) sınıf panosunda ya da diğer sınıflarla işbirliği yapılarak okul panosunda sergilenerek belli konularda okul çapına duyarlılık sağlanabilir

23. Etkinlikler sırasında hafif, rahatlatıcı bir müzik kullanılabilir.

24. İlköğretimdeki birleştirilmiş sınıflarda hangi sınıflar varsa öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bunlara ait kazanımlardan seçilerek yeni bir kazanım işleniş sırası oluşturulacaktır. Yapılacak olan değişiklikler sınıf öğretmenleri tarafından değil, sınıf öğretmenlerinin önerileriyle rehber öğretmen, yoksa Okul Rehberlik Hizmetleri Okul Yürütme Kurulu veya RAM'dan görevlendirilen

Rehber Öğretmenler tarafından okulun ve öğrencinin ihtiyaçları göz önünde bulundurarak yapılmalıdır.

25. Programda 1.,8.,9. ve 12 sınıflarda “**Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası**” ile ilgili kazanımlar yer almaktadır. Ancak program 2006–2007 eğitim öğretim yılında uygulamaya başlandığı için ara sınıflarda da bu dosyanın hazırlanması gerekmektedir.

ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Etkinliklerin değerlendirmesi için programda örnek olarak verilen “Etkinlik Değerlendirme Formları” her etkinlik sonunda uygulanacak diye bir sonuç çıkarılmamalıdır. Kazanımların değerlendirilmesinin süreç ağırlıklı olması öngörülmektedir. Bilindiği üzere rehberlikle ilgili kazanımların birçoğu 40 dakika gibi kısa sürede kazandırılıp ölçülebilecek nitelikte değildir. Bazı kazanımlar bir olgunlaşma süreci istemektedir. Bazıları gözlem yoluyla değerlendirilebilirken, bazıları için ölçek kullanmak gerekebilir. Değerlendirmede hangi kazanımların hangi yöntemle değerlendirileceği konusunda da karar yine tek tek sınıf öğretmenleri tarafından değil okul rehber öğretmeni tarafından, yoksa okul rehberlik hizmetleri okul yürütme kurulu tarafından alınmalıdır. Böylece okulda da bir bütünlük olacaktır. Burada asıl amaç; sınıf rehber öğretmenlerinin bu kazanımın öğrenciler tarafından ne ölçüde kazanıldığını, etkinliğin ne ölçüde uygulanabildiğini ve karşılaşılan güçlüklerle ilgili geri bildirim vermesidir. Bu geri bildirimler her etkinliğin altında yer alan değerlendirme bölümüne de yazılabilir.. Böylece sene sonu raporlarının altyapısı da hazırlanmış olur. Ayrıca bu geri bildirimler okul rehber öğretmeni ile paylaşarak etkinliklerle ilgili ortaklaşa kararlar verilebilir.

**İLKÖĞRETİM ve ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
SINIF REHBERLİK PROGRAMI İLKÖĞRETİM
ETKİNLİK ÖRNEKLERİ**

1. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-1	Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanır.
2-175	Eğitsel ve mesleki planlama dosyası hazırlar.
3-3	Okula gidip gelme yolunu fark eder.
4-163	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.
5-15	Ders araç-gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder.
6-2	Okula ilişkin duygularını ifade eder.
7-4	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.
8-88	Zorbalıkla karşılaştığında kimden yardım alabileceğini bilir.
9-85	Engelli bireylere karşı hoşgörülü davranmanın önemini ifade eder.
10-87	İletişimde zamanlamanın önemini fark eder.
11-89	Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar.
12-86	Paylaşmanın önemini fark eder.
13-176	Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanır.
14-64	Kendisinde gördüğü olumlu özellikleri ifade eder.
15-16	Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.

1. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

1. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İSİM ÇEMBERİ
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanır (Kazanım Numarası -1)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Okul Bahçesi
Sınıf Düzeni	-
Araç-Gereç:	Top
Hazırlayanlar	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğrenciler okul bahçesinde çember biçiminde sıralanırlar.
2. Benim ismim, senin ismin nedir?” sorusunu sorarak herhangi bir arkadaşına topu atar.
3. Topu alan öğrenci de “Benim ismim, senin ismin nedir ?” sorusunu sorarak arkadaşına topu atar ve tanışma devam eder. Öğretmen bütün öğrencilerin ismini söylemesini sağlar. Gerekliyse oyun sürecine öğretmen de katılır.
4. Tanışma bittikten sonra aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Kaç arkadaşınızın ismini öğrendiniz?
 - Arkadaşlarınızın ismini bilmeden bu oyunu oynarken neler hissettiniz?
5. Öğrenciler aynı düzen içinde “Attı...(kendi ismi), Kaptı...(arkadaşının ismi).....” tekerlemesini söyleyerek topu arkadaşına atar. Topu kaptan arkadaş “Attı...(kendi ismi), Kaptı...(arkadaşının ismi).....” tekerlemesini söyleyerek topu arkadaşına atar.
6. Oyun bittikten sonra aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Önceki oyunda kaç arkadaşınızın ismini öğrenmiştiniz şimdi kaç arkadaşınızın ismini öğrendiniz?
 - Arkadaşlarınızın isimlerini öğrenmek neden önemlidir?

7. Öğretmen öğrencilere okul birimlerini ve çalışanlarını tek tek tanıtır. (Müdür odası, müdür yardımcılarının odası, öğretmenler odası, kantin, laboratuvar, kütüphane, spor salonu, tuvalet vb.) Öğretmen, “burası dır, burada çalışır” der. Öğrenciler hep bir ağızdan tekrar eder.
8. Tanışmanın ve bulunduğumuz yeri tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	EĞİTSEL VE MESLEKİ PLANLAMA DOSYASI
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası hazırlar (Kazanım Numarası–175-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Klasör, 8 adet poşet dosya, vesikalık fotoğraf,
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p><i>Öğretmen 1 hafta önceden aşağıdaki malzemeleri öğrencilerden ister.</i></p> <p><i>Klasör, 8 adet poşet dosya, vesikalık fotoğraf,</i></p> <p>1. Öğretmen öğrencilere eğitsel ve mesleki planlama dosyasının önemini ve içinde nelerin yer alabileceğini açıklar.</p> <p>“Eğitsel Ve Mesleki Planlama Dosyası “Öğrencinin ürün dosyalarından seçilmiş örnekler, uygulanan ölçme araçları sonuçları, öğrencinin aldığı ödül, derece ve sertifikalar, özgeçmişi, yaptığı stajlar, çalıştığı tam-yarı zamanlı işler ve gönüllü çalışmalarla ilgili” belgelerden oluşmaktadır.</p> <p>2. Klasörün içine 1. sınıf için 1 adet dosya konur. Öğrenciden bir dosya kâğıdına o yıla ait fotoğrafını yapıştırarak süslemesi istenir. Daha sonra, hazırlanan bu çalışma dosyaya kapak olarak yerleştirilir. “Her sınıf için bu çalışma dönem başlarında tekrar edilir,”</p> <p>3. Bireysel planlama dosyası hazırlamanın önemi ve gerekliliği tekrar vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>NOT:Öğretmen, örnek olarak eğitsel ve mesleki planlama dosyası hazırlayıp, öğrencilere gösterebilir. 8 yılın sonunda her öğrencinin böyle bir dosyaya sahip olabileceğini belirtir.</p> <p>Değerlendirme:</p>

1. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	OKULUMA GİDERKEN
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Okula gidip gelme yolunu fark eder. (Kazanım Numarası 3)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
*Öğrenci okul servislerinden yararlanıyorsa servis aracı ve yol güzergahı vurgulanmalıdır.	
<u>Süreç:</u>	
1. Öğrencilerden okula gidip gelme yolunu resim yaparak ifade etmeleri istenir. (Öğrenciden okula ulaşımını nasıl sağlıyorsa “yürüyerek ya da servisle” resmini ona göre yapması istenir.)	
2. Gönüllü öğrenciler yaptıkları resimleri göstererek sınıfla paylaşır. (Öğrencilerin yaptıkları resimler panoya asılabilir).	
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.	
➤ Okula nasıl gidip geliyorsunuz? (servisle, yürüyerek, aile büyükleri, arkadaş, vb.)	
➤ Okul yolunda neler var?	
➤ Okula birlikte gidip geldiğiniz arkadaşlarınız var mı?	
➤ Birlikte gidip geldiğiniz arkadaşlarınızla, sizin yaptığınız resimler arasında benzerlikler ve farklılıklar var mı? Varsa neler?	
➤ Eviniz ile okulunuzu arasındaki yolu nasıl tarif edersiniz?	
➤ Okul yolunda kaybolursanız ne yaparsınız?	
4. Okula gidip gelme yolunu bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.	
Değerlendirme:	

1. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	TEHLİKELER
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Güvenli ve Sağlıklı Hayat
Kazanım:	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur. (Kazanım Numarası -163-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–1
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Tehlike oluşturacak durumlar olarak çocuğun günlük hayatında yaşayabileceği tehlikeler (ev kazaları, trafikte karşılaşılabileceği tehlikeler, sokakta karşılaşılabileceği tehlikeler) anlaşılmalıdır.</p> <p>*Geçmişte ciddi bir tehlike yaşamış ve bundan hala etkilenen öğrenci tespit edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak çocuğa yönelik destek sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>1. Öğrencilerden kendileri için tehlike oluşturacak durumları sıralamaları istenir.</p> <p>Öğretmen, tehlike oluşturacak durumlar sıralanırken öğrencilere yardımcı olur.</p> <p>2. Form–1 okunur ve sınıf panosuna asılır.</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Tehlike oluşturacak bir durumla karşılaşırsanız neler yapabilirsiniz?➤ Tehlike oluşturacak bir durumla karşılaşırsanız kimlerden yardım alabilirsiniz?➤ Şimdiye kadar tehlike oluşturacak bir durumla karşılaştınız mı? Neler yaptınız?➤ Tehlikeli durumlarla karşılaşmamak için neler yapmamız gerekir? <p>4. Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korumanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-1 (TEHLİKE LİSTESİ)

OKULDA

Elektrik prizlerine parmak sokmak,
Kırık elektrik prizlerine dokunmak,
Kalemi ağza sokmak,
Kalemi ve sivri uçlu aletleri göze yakın tutmak,
Başka birine vurmak, itmek, tırmalamak,
Başka birine el şakası yapmak,
Makasla çalışırken makası dikkatsizce kullanmak,
Sulu boya fırçasını dikkatsizce kullanmak,
Masa ve sıraların üzerine çıkmak ve çarpmak,
Camdan sarkmak,
Okul merdivenlerinin tırabzanından kaymak,
Merdivenleri inip çıkarken dikkatsiz davranmak,
Kapıları açarken ya da kapatırken el sıkıştırmak,
Kışın buzda kaymak,
Silgi vb. malzemeleri burna kulağa sokmak,
Boyaları ağza sokmak, ısırarak ve yemek

EVDE

Elektrik sobası, sobaya yaklaşmak, devirmek, dokunmak,
Yanan ocağa dokunmak, yaklaşmak,
Kibrit, çakmak vb. malzemelerle oynamak,
Camdan sarkmak,
Ortalıkta sönmemiş sigara bulundurmak,
Apartman tırabzanlarından atlamak, kaymak, merdivenleri dikkatsiz kullanmak,
Kaynamış suyu çocukların erişebileceği yerlerde tutmak,
Çocukları evde yalnız başına bırakmak,
Evde sigara içmek,
Kesici ve sivri uçlu araçların ortalıkta bırakılması,
Sivri uçlu araçların göze, kulağa ve burna sokulması,
İlaçları çocukların ulaşacakları yerde bulundurmak,
Balkon demirlerinin aralıklı olması ve çocukların balkonda tek başına bırakılması,
Eve ilk defa gelen ya da çok fazla tanımadığımız kişilerle çocukların yalnız bırakılması,

DIŞARIDA

Artık malzemelerle oynanması,
İnşaatlara girmek ve oralarda oynamak,
Dışarıda yalnız başına çocukları bırakmak,
Parklardaki araçların dikkatsizce kullanılması,
Trafik,
Doğal afetler.

1. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DERS ARAÇ-GEREÇLERİM KONUŞUYOR
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Ders araç-gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder.(Kazanım Numarası -15-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen, öğrencilere sınıfta hangi araç gereçleri kullandıklarını sorar.2. Gönüllü öğrenciler ders araç gereçlerini sıralarlar.3. Her öğrenci bir ders araç-gereci seçer.4. Öğretmen gönüllü öğrencileri sırayla tahtaya kaldırarak seçtikleri bu araç-gerecin rolünden konuşmalarını ve ne işe yaradıklarını anlatmalarını ister.5. Tahtaya çıkan öğrenciye aşağıdakilere benzer sorular yöneltilebilir.<ul style="list-style-type: none">➤ Sen nesisin?➤ Ne işe yararsın?➤ Sen olmazsan ne olur?➤ Okula sen gelmezsen sahibin ne yapar?6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Ders araç gereçlerini neden yanımızda bulundurmalıyız?➤ Okula gelirken çantamızı kontrol etmeli miyiz? Neden?7. Ders araç-gereçlerini yanında bulundurmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:

1. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	OKULUM VE BEN
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Okula ilişkin duygularını ifade eder.(Kazanım Numarası -2-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Yüz ifadelerini içeren maskeler.
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencinin okula ilişkin olumsuz duyguları yoğun şekilde devam ediyorsa okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmet sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>Öğretmen, öğrencilere çeşitli yüz ifadelerini içeren maskeler yapar ve bu maskeleri sınıfa getirir. (mutlu, üzgün, şaşkın, öfkeli, korku, vb)</p> <p>1. Öğretmen maskeleri öğrencilerin görebileceği bir yerde sergiler. (Yazı tahtası vb.)</p> <p>2. Öğrencilerden okula ilişkin duygularını ifade eden maskeyi seçip takmalarını ister.</p> <p>Öğrenciler, birden çok duygu yaşıyorsa ikinci üçüncü kez duygusunu temsil eden maskeyi takabilir.</p> <p>3. Öğrenciler sırayla okula ilişkin duygularını temsil eden maskeyi yüzüne takarak duygularını, neden belirterek ifade eder.</p> <p>Okulda mutluyum çünkü.....</p> <p>Okulda korkuyorum çünkü.....</p> <p>Okulda üzgünüm çünkü.....</p> <p>Okulda şaşkınım çünkü.....</p> <p>Okulda öfkeliyim çünkü.....</p> <p>4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <p>➤ Hangi duyguyu ifade eden maske en çok seçildi? Neden?</p>	

➤ Okula ilişkin olumsuz duygularımızı olumluya nasıl çevirebiliriz?

5. Okula ilişkin duyguları ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	FARKLI ORTAMLARDA BEN
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder. (Kazanım Numarası 4)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Aşağıdaki ortamları sınıf öğretmeni tahtaya yazar. (Öğretmen, gerekli görürse farklı ortamlar ekleyebilir.)</p> <p style="text-align: center;">Okul / Sınıf Ev Sokak Çarşı / Alışveriş Sinema / Tiyatro Kütüphane Hastane vb.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Bu ortamlarda buldunuz mu?➤ Bu ortamlarda siz nasıl davranıyorsunuz?➤ Bu ortamların kuralları var mı? Bu kurallar nelerdir?➤ Bu ortamların kuralları birbirine benziyor mu?➤ Her ortamda aynı şekilde davranırsak neler olur?➤ Neden her ortamın kuralına uymak zorundayız? <p>3. Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğu ve bu kurallara uymanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

1. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DAVRANIŞTAN DAVRANIŞA...
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Zorbalıkla karşılaştığında kimden yardım alabileceğini bilir. (Kazanım Numarası 88)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>Zorbalık, okullarda meydana gelen saldırganlık olaylarının bir türüdür. Yaşça daha büyük ya da fiziksel olarak daha güçlü öğrencilerin kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli olarak hırpalamaları, eziyet etmeleri ve rahatsız etmeleridir. Zorbalık dövme, vurma, tekme atma gibi fiziksel güç içerdiğinde de aynı zamanda şiddettir. Ancak zorbalık alay etme, dalga geçme, kızdırma, isim takma, kötü söz söyleme, arkadaş grubuna almama, dışlama, yalnızlığa terk etme, iftira etme, söylenti çıkarıp yayma gibi saldırganlık türlerini de içermektedir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen, öğrencilere yukarıdaki açıklamayı okur.2. Öğrencilerden zorba davranışları anlatan herhangi bir resim yapmaları istenir.3. Resimler tamamlandıktan sonra, gönüllü öğrencilerden yaptıkları resmi anlatmaları istenir.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Zorbalıkla karşılaşan bir kişi neler yapabilir?➤ Zorbalıkla karşılaşan bir kişi kimden yardım alabilir?➤ Siz bir başkasına bu tür davranışlarda buldunuz mu? Ne hissettiniz?➤ Sizin başınıza böyle bir durum geldi mi? Ne yaptınız? Kimlerden yardım aldınız?5. Zorbalıkla karşılaşıldığında anne baba, Rehber öğretmen/Psikolojik Danışman, Rehberlik Araştırma Merkezleri, Sınıf Öğretmeni, Okul İdaresi,

Güvenlik Görevlileri, Polis vb yardım alınabileceği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ELİM, AYAĞIM, GÖZÜM, KULAĞIM
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Engelli bireylere karşı hoşgörülü davranmanın önemini ifade eder. (Kazanım Numarası 85)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–2
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form-2 de verilen yönergeleri gönüllü öğrencilere tek tek uygulatır.2. Öğrenciler sırayla engelleri canlandırır. Öğretmen, canlandırma sırasında öğrencilerin yanına yardımcı ya da koruyucu bir öğrenci görevlendirebilir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Canlandırma sırasında görme, işitme ve bedensel engelli biri olarak neler hissettiniz?➤ Canlandırma sırasında görme, işitme ve bedensel engelli biri olarak size karşı anlayışlı, hoşgörülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı davranılmasını ister miydiniz? Neden?➤ Çevrenizde ki engellilere ya da diğer bireylere karşı anlayışlı, hoşgörülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı mısınız? Örnekleyin.➤ Çevremizdeki bireylere karşı neden anlayışlı, hoşgörülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı davranmalıyız?4. Bireylere karşı anlayışlı, hoşgörülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı davranmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

Form-2

Görme Engelli Birey

Kendinizi, görmeyen birinin yerine koyun. Gözleri görmeyen bir insanın yaşadıklarını anlamaya çalışın. Gözleriniz kapalı olarak yerinizden kalkın. Sınıfın kapısının yerini bulun. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

İşitme Engelli Birey

Kendinizi işitmeyen birinin yerine koyun. Kulaklarınızı tıkayın ve benim iki elimi birbirine vurduğumu görene kadar kulaklarınız tıkalı kalsın. Kulaklarınız tıkalı olarak beni anlamaya çalışın. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

(Öğretmen öğrencilerin kulağı tıkalı iken sınıfa bir şeyler anlatır.)

Bedensel Engelli Birey

Kendinizi elini kullanamayan birinin yerine koyun. Normalde kalem tutmak için kullandığınız elin dışındaki eli kullanarak bir şeyler yazmaya çalışın. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

(Öğretmen bu engel canlandırılırken öğrencilerin iki eline çorap geçirip etkinliği uygulayabilir.)

Bedensel Engelli Birey

Kendinizi bir ayağını kullanamayan birinin yerine koyun. Ayağınızı yerden biraz yukarı kaldırarak aksayarak yürümeye çalışın. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

1. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*ZAMANLAMA
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	İletişimde zamanlamanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 87)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Senaryolar
Kaynak:	*(Erkan, 2005)

Süreç:

1. “Babanız telefonla konuşurken harçlık isterseniz ne olur?” gibi sorular sorarak zamanlamanın insan ilişkilerindeki rolü üzerinde kısa bir tartışma başlatın.
2. Öğrencilere aşağıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir.

Senaryoların sayısı, süre göz önünde bulundurularak artırılabilir ya da azaltılabilir.

Senaryo 1:

1.a.Bir ev. Bir yanda bebek ağlıyor. Ocağın üstünde yemek var ve anne sofrayı hazırlamakla meşgul.

Çocuk: “Anne, anne, gelecek hafta Ege ile yüzmeye gidebilir miyim?”

1.b.Bir ev. Bütün aile masada yemek yiyor.

Çocuk :”Anne, gelecek hafta Ege ile yüzmeye gidebilir miyim?”

➤ Anne, Ege ve bebek her iki durumda da neler yaşamışlar ve ne hissetmişlerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmuştur? Neden?

2.a.Bir ev. Komşular eve misafiriğe gelecekler. Anne ve baba hazırlık yapıyorlar. Bu arada telefon çalıyor.

Servet:”Baba şimdi bisikletimi tamir etmeme yardım eder misin?”

2.b.Babası ve Servet arabayla okula gidiyorlar.

Servet:”Baba bu gün işten gelince bisikletimi tamir edebilir misin?”

➤ Baba ve Servet her iki durumda da neler yaşamışlar ve ne

hissetmişlerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmuştur? Neden?

3.a.Anne telefonla konuşuyor.

Şahika:"anne, anne tahmin et bu gün okulda ne oldu! Sosyal bilgilerden pekiyi aldım!"

3.b.Anne telefonla konuşuyor. Şahika annesi telefonu kapatana kadar bekliyor.

Şahika:"Anne tahmin et bu gün okulda ne oldu! Sosyal bilgilerden pekiyi aldım! Öğretmen bana aferin dedi."

➤ Anne ve Şahika her iki durumda da neler yaşamışlar ve ne hissetmişlerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmuştur? Neden?

4.a.Okulun bahçesinde bir öğrenci düşmüş bacağı kanıyor. Öğretmen çocuğun bacağına yara bandı yapıyor. Gülten öğretmenin yanına geliyor.

Gülten: Öğretmenin omzuna dokunarak) "Öğretmenim, öğretmenim! Ben sınıfta Betül'ün yanına oturmak istiyorum. Yerimi değiştirir misiniz?"

4.b.Okulun bahçesinde öğretmen oynayan öğrencileri seyrediyor.

Gülten:"Öğretmenim, ben sınıfta Betül'ün yanında oturmak istiyorum. Yerimi değiştirmeniz mümkün mü"?

➤ Öğretmen, Gülten ve bacağı kanayan öğrenci her iki durumda da neler yaşamışlar ve ne hissetmişlerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmuştur? Neden?

5.a.Sınıfın içinde öğrenciler ders çalışıyorlar. Öğretmen o sırada sınıfa gelen müdür yardımcısı ile konuşuyor. Okan onların yanına gidiyor.

Okan: "Öğretmenim bizim sınıf ne zaman pikniğe gidecek?"

5.b. Ders bitmek üzere. Öğrenciler defterlerini kitaplarını topluyorlar. Okan parmak kaldırıyor.

Okan:" Öğretmenim bizim sınıf ne zaman pikniğe gidecek?"

➤ Öğretmen, müdür yardımcısı ve Okan her iki durumda da neler yaşamışlar ve ne hissetmişlerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmuştur? Neden?

3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Daha önce yanlış zamanlama nedeniyle amacınıza ulaşamadığınız yaşantılarınız oldu mu? Nasıl?
- Daha önce doğru zamanlama nedeniyle amacınıza ulaştığınız yaşantılarınız oldu mu? Nasıl?

4. İletişimde zamanlamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÖFKE DOĞAL BİR DUYGUDUR.
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar. (Kazanım Numarası 89)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen aşağıdaki bilgileri okuyarak, etkinliği başlatır.</p> <p>“İnsanlar pek çok duyguya sahiptirler. Farklı zamanlarda mutlu, üzgün, ya da kıskanç olabilirler. Herkes öfkelenir, önemli olan öfke ile nasıl baş edebileceğini ya da kontrol edebileceğini bilmektir. Öfkede diğer duygular gibi zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygudur.</p> <p>Öfkeyi uygun biçimlerde ifade etmek önemlidir. Aksi takdirde öfke, kaynayan bir kap suya benzer. Eğer buhar dışarı çıkmazsa, su kaynadıkça buhar kapaktan fışkırır. Bu durumda etrafa zarar verir.”</p> <p>(Tynan, 2004).</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Daha önce hiç öfkelenmiş mi? Neden?➤ Öfkelendiğiniz zaman vücudunuzda ne tür değişiklikler oluyor? (kalp çarpması, yüz kızarması, kasların gerilmesi vb.)➤ Öfkelendiğiniz zaman neler yaptınız?➤ Öfkemizi kontrol etmek önemli midir? Neden? <p>3. Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

1. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	PAYLAŞMAK GÜZELDİR
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Paylaşmanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 86)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–3
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. “PAYLAŞMA” kelimesi büyük harfle tahtaya yazılır.2. Öğretmen, öğrencilere kelimenin anlamını açıklar.3. Form–3 deki hikâyeyi öğretmen, öğrencilere okur.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Hikâyedeki kardeşler, ürünü nasıl paylaşıyorlar?➤ Siz kimlerle, nelerinizi paylaşıyorsunuz?➤ Çevrenizde ki bireyler sizinle nelerini paylaşıyor?➤ Paylaşmak neden önemlidir?5. Paylaşmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-3

İKİ ERKEK KARDEŞ

Erkek kardeşlerin ikisi de babalarından kalma çiftlikte çalışırlardı. Kardeşlerden biri evliydi ve çok çocuğu vardı. Diğeri ise bekârdı. Her günün sonunda iki erkek kardeş o günkü ürünlerini ve karlarını eşit olarak bölüşürlerdi.

Günün birinde bekâr kardeş kendi kendine, “Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de hakça değil” dedi, “Ben yalnızım ve pek fazla bir gereksinimim yok.” Böylelikle, her gece evinden çıkıp, bir çuval tahılı gizlice erkek kardeşinin evindeki tahıl deposuna götürmeye başladı.

Bu arada evli olan kardeş, kendi kendine, “Ürünümüzü ve kârımızı eşit olarak bölüşmemiz hiç de hakça değil, üstelik ben evliyim, eşim ve çocuklarım var ve yaşlandığım zaman onlar bana bakabilirler. Oysa kardeşimin kimsesi yok, yaşlandığı zaman bakacak kimsesi yok” diyordu. Böylece evli olan erkek kardeş, her gece evinden çıkıp, bir çuval tahılı gizlice erkek kardeşinin tahıl deposuna götürmeye başladı.

İki kardeş de yıllarca ne olup bittiğini bir türlü anlayamadılar, çünkü her ikisinin de deposundaki tahılın miktarı değişmiyordu. Sonra, bir gece iki kardeş gizlice birbirinin deposuna tahıl taşırlarken çarpışuverdiler. O anda olan biteni anladılar. Çuvallarını yere bırakıp, birbirlerini kucakladılar (Canfield, J. , Hansen, M.V. , Hansen, P. 1998).

1. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ANNEMİN MESLEĞİ BABAMIN MESLEĞİ
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanır. (Kazanım Numarası 176)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>Öğrencilerden bir hafta önce anne ve babalarının meslekleri hakkında bilgi toplamaları istenir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler anne ve babalarının mesleklerini sınıfta tanıtır.2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Tanıtılan mesleklerden bilgi sahibi olmadıklarınız var mıydı? Hangileri?➤ Tanıtılan mesleklerden hangilerini ilgi çekici buldunuz? Niçin?➤ Tanıtılan meslekler olmasaydı, toplumda ne gibi aksaklıklar olurdu?➤ Bu mesleklerden herhangi birini seçmeyi düşünür müsünüz? Hangileri? Niçin?3. Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır <p>Değerlendirme:</p>

1. SINIF –14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	OLUMLU ÖZELLİKLERİMİZ
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Kendisinde gördüğü olumlu özellikleri ifade eder. (Kazanım Numarası 64)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Senaryolar
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğrencilere aşağıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir. Öğretmen olumlu özelliklerle ilgili sınıfın ihtiyacına göre farklı durumlar verebilir (hoşgörülü olma, temiz olma, arkadaşları ile iyi geçinme, tutumlu olma vb.).Her öğrencinin kendisi ile ilgili en az bir olumlu özelliğini ifade etmesi sağlanmalıdır.

Senaryoların sayısı, süre göz önünde bulundurularak artırılabilir ya da azaltılabilir.

Senaryo 1:

Ömer ile Feyza parkta oyun oynarken salıncakta sallanan küçük bir kızın düştüğünü görürler. Ömer ve Feyza oyunlarını bırakırlar ve hemen ağlayan küçük kızın yanına giderler ve ona yardım ederler.

- Ömer ile Feyza ne yaptı?
- Siz olsanız ne yapardınız?
- Bu özellik sizde var mı?

Senaryo 2:

Resim dersin de Eylül, Ege ve Merve birlikte oturmaktadırlar. Öğretmen öğrencilerden resim kâğıtlarını, boya kalemlerini çıkararak resim yapmalarını ister. Eylül çok üzgündür çünkü boya kalemleri yoktur. Bunu fark eden Ege hemen boya kalemlerini paylaşabileceğini söyler. Resim yapmaya başlarlar. Eylül yanlışlıkla Merve'nin de boyalarını kullanır. Bunu fark eden Merve Eylül'e öfkelenir.

- Ege ne yaptı?
- Merve ne yaptı?
- Kimin davranışı olumlu?
- Siz olsanız ne yapardınız?
- Bu olumlu özellik sizde var mı?

Senaryo 3:

Ayşe'ye annesi çantasını hazırlamasını hatırlatır. Buna rağmen Ayşe TV izlemeye devam eder ve çantasını hazırlamayı unutarak okula gider. Berkay ise ders programına bakarak önceden çantasını hazırlar ve okula gelir. Ders zili çalar ve öğretmen sınıfa girer, öğrencilerden kitap ve defterlerini çıkarmalarını ister. Berkay ve diğer öğrenciler kitap ve defterlerini çıkarırken Ayşe ağlamaya başlar. Öğretmen, Ayşe'ye neden ağladığını sorar. Ayşe de kitabını bulamadığını söyler.

- Ayşe ne yaptı?
- Berkay ne yaptı?
- Kimin davranışı olumlu?
- Bu özelliklerin hangisi sizde var?
- Bu senaryolardaki olumlu özelliklerin dışında sizde hangi olumlu özellikler var?

2. Her bireyin olumlu özelliklerinin olabileceği, bunu fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HAYALİMDEKİ SINIFIM
Sınıf:	1.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.(Kazanım Numarası 16)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrencilerden gözlerini kapatıp, bir üst sınıfı hayal etmeleri istenir.</p> <p>2. Gözleri kapanan öğrencilerin yavaş yavaş nefes alıp vermeleri istenir. Öğretmen; “Çocuklar bir üst sınıfı hayal etmenizi istiyorum. Nasıl bir sınıftasınız? Kimler var? Neler var? Neler yaşıyorsunuz? gibi soruları öğrencilere yönelterek öğrencilerin hayal kurmalarına yardımcı olur. Gözlerini kapatmak istemeyen öğrencilere zorlama yapılmamalıdır.</p> <p>3. Hazır olduklarında öğrencilerden gözlerini açmaları istenir.</p> <p>4. Daha sonra her öğrenciden hayalindeki bir üst sınıfın resmini çizmeleri istenir.</p> <p>Öğrencilerden çok güzel resimler yapmalarının değil hayallerini resmetmelerinin önemli olduğu vurgulanır. Öğrencilerin bir birlerinin resimlerine müdahale etmelerine, yorum yapmalarına engel olunur.</p> <p>5. Gönüllü öğrenciler yaptıkları resimleri göstererek sınıfla paylaşır.</p> <p>6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Hayal ettiğiniz sınıfın şimdiki sınıfınızdan farkı var mı?➤ Varsa bu fark / farklar neler?➤ Arkadaşlarınızla benzer hayalleriniz var mı?➤ Hayal ettiğiniz bir üst sınıfta olabilmek için size ne gibi görevler düşüyor? <p>7. Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

2. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-5	Sınıf ve okul kurallarına uyar.
2-90	İsteklerini uygun biçimde ifade eder.
3-7	Sorumluluklarını fark eder.
4-92	Kişisel sınırlarını korumanın önemini açıklar.
5-96	Zorbalıkla karşılaştığında gösterebileceği davranışları ifade eder.
6-65	Hata yapılabileceğini ve bunun doğal olduğunu fark eder.
7-91	Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurar.
8-164	Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir.
9-145	Aile içinde iş birliğinin önemini ifade eder.
10-93	Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemini fark eder.
11-94	Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder.
12-66	Başkalarının kendisinde gördüğü olumlu özellikleri fark eder.
13-95	Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder.
14-6	Okula ilişkin duygularındaki değişimi sorgular.
15-177	Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.

* **Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.**

2. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

2. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KURALLAR
Sınıf:	2.sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Sınıf ve okul kurallarına uyar.(Kazanım Numarası -5-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–4, Parlak Kağıt ya da Elişi Kâğıtları Makas, Yapıştırıcı vb.
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>Öğretmen derse girmeden önce her öğrenci için onar tane parlak kâğıtlardan ya da elışı kâğıtlarından sökölüp takılabilecek yıldızlar hazırlar.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Form–4 öğretmen tarafından tahtaya yazılır. (Form–4 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabılır.)2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Okulda ve sınıfta uyulması gereken kurallar neden vardır?➤ Okulda ve sınıfta uyulması gereken kurallar olmasaydı ne olurdu?3. Belirlenen kurallar listesi sınıfta öğrencilerin görebileceği uygun bir yere asılır.4. Kurallar listesinin yanına öğrenci listesi hazırlanarak, her öğrencinin isminin yanına on (10) adet yıldız konur.5. Öğretmen, belirlenen bu kurallara uymayan öğrencilerin yıldızlarının eksileceğini belirtir. Her bir kural ihlali için bir yıldızın söküleceği söylenir.6. Olumlu davranışlar gösteren (arkadaşına yardım etmek, öğretmen uyardıktan yerdeki çöpü toplayıp çöp sepetine atmak, “teşekkür ederim, rica ederim, özür dilerim” gibi kelimeler kullanmak vb.) öğrencilere yıldız ekleneceği söylenir.7. Sınıf ve okul kurallarının neler olduğu, bunlara uymanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT: Yıldızı en fazla öğrenci ya da öğrenciler sınıfta, şubeler arasında ya da okul genelinde ilan edilebilir.

NOT: Hayat Bilgisi 1.sınıf okul heyecanım temasında okul ve sınıf kuralları belirlenmiştir. Kurallar listesi oluşturulurken bunlardan da yararlanılabilir.

Değerlendirme:

2. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İSTEME BİÇİMİM
Sınıf:	2.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	İsteklerini uygun biçimde ifade eder. (Kazanım Numarası -90-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Senaryolar
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Senaryolar verilir ve senaryo ile ilişkili sorular sorularak grup etkileşimi başlatılır.</p> <p><u>Senaryo–1:</u></p> <p>Selahattin, yeni bir top istemektedir. Babası akşam, işten eve yorgun dönmüştür. Selahattin hemen şimdi topumu almaya gidelim diye ağlamaya başlar. Babası yorgun olduğunu, topu hafta sonu alabileceğini söyler. Selahattin hiç dinlemez, ağlamaya devam eder...</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Selahattin topu babasından nasıl istedi?➤ Selahattin'in topu isteme şekli size göre uygun mudur? Neden?➤ Babası Selahattin'e nasıl cevap verdi? Neden?➤ Selahattin'in isteğini böyle ifade etmesi karşısında babası ne hissetmiş olabilir? Neden?➤ Selahattin'in babası neden topu hafta sonu alabileceğini söyledi?➤ Selahattin'in babasından topu isteme zamanı size göre uygun mudur? Neden?➤ İsteklerinizi ifade ederken neleri göz önünde bulundurursunuz?➤ Sizin hayatınızda da buna benzer yaşantılarınız oldu mu? <p><u>Senaryo–2:</u></p> <p>Selahattin, yeni bir top istemektedir. Babası akşam, işten eve yorgun dönmüştür.</p> <p>Selahattin babasına “Babacığım, lütfen şimdi bana top almaya gidelim” der.</p>

Babası, “işten yeni geldim ve yorgunum oğlum” der.

Babasının bu sözlerinden sonra, Selahattin “tamam babacığım, yorgun olabileceğini düşünemedim **özür dilerim**” der.

Bunun üzerine babası onu hafta sonu alabileceklerini söyler. Selahattin de babasına **teşekkür eder**.

- Selahattin onu babasından nasıl istedi?
 - Selahattin’in onu isteme şekli size göre uygun mudur? Neden?
 - Babası Selahattin’e nasıl cevap verdi? Neden?
 - Selahattin’in onu isteme şekli size göre uygun mudur? Neden?
 - Selahattin’in isteğini böyle ifade etmesi karşısında babası ne hissetmiş olabilir? Neden?
 - Siz anne, baba veya her hangi birinden bir şeyler isterken nasıl istersiniz?
 - İsteklerinizi ifade ederken neleri göz önünde bulundurursunuz?
 - Siz olsaydınız nasıl davranırdınız?
 - Sizin hayatınızda da buna benzer yaşantılarınız oldu mu?
 - İsteklerinizi uygun biçimde ifade etmezseniz sonuçları neler olabilir?
 - İsteklerinizi uygun yollarla ifade etme biçimi neler olabilir?
 - İsteklerinizi uygun biçimde ifade ederseniz sonuçları neler olabilir?
2. İsteklerini uygun biçimde ifade etmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT: Öğretmen bu etkinlikte özellikle zamanlama, empati ve sihirli kelimelerin (teşekkür ederim, rica ederim, özür dilerim vb) kullanımını vurgulamalıdır.

Değerlendirme:

2. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*SORUMLULUKLARIMIZ
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Sorumluluklarını fark eder.(Kazanım Numarası -7-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-5 (Sorumluluklarım)
Kaynak:	*(Erkan, 2005)
<u>Süreç:</u> 1. Tahtaya “ SORUMLULUK ” kelimesi büyük harfle yazılır. 2. Kelimenin anlamı öğrencilerle tartışılır. 3. Form-5 öğrencilere dağıtılarak, doldurmaları istenir. 4. Gönüllü öğrencilerin cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir. 5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. ➤ Belirttiğiniz sorumluluklarınız arasında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar vardır? ➤ Sorumluluklarımızı yerine getirmemiz neden önemli? ➤ Sorumluluklarınızı yerine getirmezseniz ne/neler olur? 6. Sorumlulukları fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır Değerlendirme:	

FORM-5
SORUMLULUKLARIM

Hepimizin yerine getirmesi gereken bazı sorumlulukları vardır. Şimdi sorumluluklarınızın neler olduğunu düşünün ve aşağıdaki ilgili bölümlere bunlardan beşer tanesini yazın.

EVDEKİ SORUMLULUKLARIM:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

OKULDAKİ SORUMLULUKLARIM:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

SOKAKTAKİ SORUMLULUKLARIM:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

2. SINIF –4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KİŞİSEL SINIRLARIN ÖNEMİ
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Kişisel sınırlarını korumanın önemini açıklar. (Kazanım Numarası -92-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanmadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>1. Öğrencilere aşağıdaki cümleler okunur ve tamamlamaları istenir.</p> <p><u>ÖRNEK:</u></p> <p>Bir başkası izinsiz çantamı karıştırırsa ona kızar ve bir daha bunu yapmamasını söylerim.</p> <p>Çünkü çantam benim özel eşyamdır.</p> <p>✓ Bir başkası izinsiz beni öpmek isterse.....</p> <p>Çünkü.....</p> <p>✓ Bir başkası izinsiz beni bir yere götürmek isterse.....</p> <p>Çünkü.....</p> <p>✓ Bir başkası izinsiz bana sarılmak isterse.....</p> <p>Çünkü.....</p> <p>✓ Bir başkası arkadaşım ile konuşurken izinsiz bizi dinlerse.....</p>	

Çünkü.....

✓ Bir başkası benim özel hayatım hakkında dedikodu yaparsa.....

Çünkü.....

Öğretmen isterse bu tür örnekleri çoğaltabilir.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Kişisel sınırlarınızı korumak neden önemlidir?

➤ Daha önce bunlara benzer yaşantılarınız oldu mu? Ne yaptınız?

3. Kişisel sınırlarını korumanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

2. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ZORBALIK
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Zorbalıkla karşılaştığında gösterebileceği davranışları ifade eder. (Kazanım Numarası -96-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–6
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Form–6 öğrencilere dağıtılır. Form-6'da ki zorbalık içeren davranışlar karşısında gösterebileceği davranışları yazmaları istenir.
2. Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
3. Aşağıdakilere benzer sorular ile grup etkileşimi devam eder.
 - Zorbalık içeren davranışlarla karşılaşırsanız neler hissedersiniz?
 - Zorbalık içeren davranışlarda bulunan kişiye karşı neler hissedersiniz? Neden?
 - Zorbalık içeren davranışlarda bulunan kişi, bu davranışı uygun olarak hangi yolla ifade edebilirdi?
 - Zorbalık içeren davranışlarda bulundunuz mu? Neler yaşadınız?
4. Zorbalıkla karşılaştığında gösterilebilecek davranışların neler olduğu bunları bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-6

Zorbalık İçeren Davranışlar	Zorbalık İçeren Davranışlar Karşısında Gösterebileceği Davranışlar
Arkadaşınız oyuncağınızı zorla almak isterse.	
Birisi yemek sırasında zorla önünüze geçmek isterse.	
Arkadaşınız tekme, tokat, atarsa.	
Sırada arkadaşınız sizi iterse veya saçınızı çekerse.	
Kesici ve tehlikeli aletleri kullanarak size saldırırsa.	
Size tehditle bir şeyler yaptırmak isterse.	
Onur kırıcı "küfür, hakaret, küçük düşürücü" sözler söylese.	
Lakap takılırsa.	
Vücudunuza kaba şakalar yapılırsa.	
Alay edilirse.	
Yukarıdaki, Zorba Davranışların Dışında Başka Davranışlar Var İse Aşağıya Yazılabilir.	

2. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*HATASIZ KUL OLMAZ
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Hata yapılabileceğini ve bunun doğal olduğunu fark eder. (Kazanım Numarası -65-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Kaynak:	*(Erkan, 2005)
<p>*Öğrencinin hatalarından ders çıkarması gerekliliği de vurgulanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen her insanın hayatında bir takım hatalar yapabileceğini belirterek, öğrencilerden bu güne kadar yaptıkları 5 hatayı yazmalarını ister. Bu hataları yapmalarına nelerin sebep olduğunu ve sonuçta neler öğrendiklerini özetlemelerini ister.2. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ İçinizde hiç hata yapmayan var mı?➤ Bir insanın hata yapması onun kötü, işe yaramaz ya da aptal olduğunu mu gösterir? Niçin?➤ Sürekli hata yapmaktan korkarsak bu nasıl bir sonuç doğurur?4. Hata yapılabileceğini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>	

2. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ZAMANLAMANIN ÖNEMİ
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurar. (Kazanım Numarası 91)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen aşağıdaki durumları öğrencilere okur ve ilgili soruları cevaplamalarını ister. (Öğretmen aşağıda verilen durum örneklerini çoğaltabilir.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Matematik dersinde öğretmen problem çözerken, Serhat “aklıma bir masal geldi onu anlatabilir miyim?” diye sorar. <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sizce bu durum karşısında öğretmen ne yapmış olabilir? Neden?➤ Öğretmen problem çözerken, Serhat’ın masal anlatmak istemesi doğru bir zamanlama mıdır? Neden?➤ Serhat, zamanlamanın önemine dikkat ederek, masal anlatmak için öğretmeni ile iletişim kursaydı sonuç ne olurdu? <ul style="list-style-type: none">• Hakan’ın annesi kardeşini uyutmaya çalışırken, Hakan da annesinden ödevlerine yardım etmesini istiyor. <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sizce bu durum karşısında Hakan’ın annesi ne yapmış olabilir? Neden?➤ Hakan’ın annesinden ödevlerine yardım etmesini istemesi sizce doğru bir zamanlamamıdır? Neden?➤ Hakan zamanlamanın önemine dikkat ederek, ödevlerine yardım etmesi için annesi ile iletişim kursaydı sonuç ne olurdu?➤ Sizin de bunlara benzer yaşantılarınız oldu mu? Neler? Sonuçları neler oldu?

➤ Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurarsak neler olur?

4. Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

2.SINIF –8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SAĞLIĞIM İÇİN
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Güvenli ve Sağlıklı Hayat
Kazanım:	Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir. (Kazanım Numarası 164)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-7
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğretmen sağlığımız için yararlı olmayan abur cubur yiyeceklerin tüketilmemesi ya da bilinçli tüketilmesi konularını vurgulanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form-7'yi okur.2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır.<ul style="list-style-type: none">➤ Zehra önce nasıl besleniyordu?➤ Zehra sağlıklı beslenmediği için başına neler geldi?➤ Çevrenizde Zehra gibi beslenen kişiler var mı?➤ Varsa onların başına neler geldi?➤ Zehra'nın yaşadığı sorunları siz yaşadınız mı?➤ Sürekli aynı yiyecekleri tüketirsek ne olur?➤ Sağlıklı büyümemiz için gerekli olan besinler nelerdir?➤ Neden sağlıklı beslenmeliyiz?3. Öğretmen, öğrencilerin söylediği sağlıklı büyümemiz için gerekli olan besinleri tahtaya yazar. Öğrencilerin sıraladığı besinlere öğretmen tarafından eklemeler yapılabilir.4. Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-7

SAĞLIĞIM İÇİN

Zehra, GÜNEŞ İLKÖĞRETİM Okulu'nda öğrencidir. Sabahları kahvaltı yapmadan okula gider. Bu konuda Zehra annesi ile sürekli tartışma yaşamaktadır. Annesinin hazırladığı beslenme çantasını okula götürür ama hiç açmadan eve getirirdi. Zehra kantinden sürekli asitli içecekler, cips, çikolata, dondurma ve boyalı değişik şekerlemeler alırdı. Arkadaşları da beslenmesini tüketirken Zehra kantinden aldığı bu tür yiyeceklerle karnını doyururdu. Öğretmeninin ve ailesinin uyarılarını dikkate almayan Zehra öğlen ve akşam yemeklerinde de “patates kızartması, makarna vb” tek tip beslenirdi.

Zehra zaman zaman karnının ağrıdığından, midesinin bulandığından ve halsiz olduğundan şikâyet ederdi. Bir sabah uyandığında kendini kötü hissettiğini söyledi. Annesi de onu doktora götürdü. Doktor Zehra'yı muayene ederken önce şikâyetlerini sordu. Zehra karnının ağrıdığını, midesinin bulandığını ve halsiz olduğunu söyledi. Doktor Zehra'nın beslenme alışkanlığı ile ilgili hem Zehra'dan hem de annesinden bilgi aldı. Doktor bu görüşmeden sonra bazı tahliller yapılmasını istedi. Yapılan tahlillerin sonucunda Zehra'nın sağlıklı beslenmediği için kansız olduğunu, vitamin eksikliği olduğunu vücudunun direncinin düştüğünü ve vücudunun mikroplarla savaşacak gücünün olmadığını söyledi.

Doktor Zehra'ya iyileşmesi için bazı ilaçlar verdi. Ama bu ilaçların sağlığına kavuşmak için yeterli olmayacağını anlattı. Sağlıklı olabilmek için sebze, meyve, et, süt, yoğurt, yumurta vb. vücudun ihtiyacı olan yiyeceklerden yemesi gerektiğini söyledi.

Zehra evde bir kaç gün dinlendikten ve doktorun söyledikleri yiyeceklerden yemeye başladıktan sonra kendini daha iyi hissetti. Okulunu ve arkadaşlarını özlemişti. İyileştiğinde koşa koşa okula gitti ve arkadaşlarına doktor amcasının söylediklerini anlattı. O günden sonra Zehra sağlıklı olabilmek için beslenmesine dikkat etti.

2. SINIF –9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BİR ELİN NESİ VAR? İKİ ELİN SESİ VAR.
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Aile içinde işbirliğinin önemini ifade eder.(Kazanım Numarası 145)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen öğrencilere aile fertlerinin yaptığı işlerin neler olduğunu sorar ve cevaplar tahtada listelenir. (Örneğin; sofrayı hazırlamak, alışverişe gitmek, yemek yapmak, temizlik yapmak, ütü yapmak, araba yıkamak, çocuğa bakmak, bahçedeki çiçekleri sulamak, hayvanları beslemek vb.)</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Aile içinde yapılan işlerden (tahtada yazılı olan listeden) siz hangilerine katılıyorsunuz?➤ Ailenizde işbirliği var mıdır? Hangi işlerde işbirliği yapıyorsunuz?➤ Aile içinde işbirliği olmazsa ne olur?➤ Aile içinde iş birliği olursa ne olur? <p>3. Aile içinde işbirliğinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p>
Değerlendirme:	

2. SINIF –10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	YARDIMLAŞMA
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemini fark eder. (Kazanım Numarası 93)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen aşağıdaki durumları öğrencilere okur ve gönüllü öğrencilerin cümleleri tamamlamalarını ister.</p> <ul style="list-style-type: none">• Görme engelli bir bireye karşıdan karşıya geçerken yardım ederim. Çünkü.....• İşitme engelli bir bireye arkasından bir araba geldiğini haber veririm. Çünkü.....• Bedensel engelli bir bireye otobüste otururken yer veririm. Çünkü.....• Zihinsel engelli bir bireye yemeğini yerken yardım ederim. Çünkü..... <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Yardım etmek önemli midir? Neden?➤ Günlük hayatta bunlara benzer yaşantılarınız oldu mu? Neler?➤ Engelli bireylere başka hangi durumlarda yardım edebilirsiniz?➤ Sizin de zaman zaman yardıma ihtiyaç duyduğunuz durumlar oluyor mu? Hangi zamanlar? <p>3. Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

2. SINIF –11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	YARDIMLAŞMANIN ÖNEMİ
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 94)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–8
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Yardımlaşmada, “kişisel yarar gözetmeksizin başkasına yararlı olmaya çalışma” anlamına gelen “diğerkamlık/özgecilik” kavramlarından da bahsedilmelidir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Form–8 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.2. Gönüllü öğrenciler yazdıkları cevapları sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Yardım ettiğiniz zaman ne hissedersiniz?➤ Yardım aldığınız zaman ne hissedersiniz?➤ Siz, en çok hangi durumlarda yardım ediyorsunuz?➤ Siz, en çok hangi durumlarda yardım alıyorsunuz?➤ Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmak neden önemlidir?4. Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-8

DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR
Dersi anlamayan arkadaşşıma dersi yeniden anlatırım.		
İhtiyacı olduğunda arkadaşşımla yiyeceğimi paylaşışım.		
Yapılması gereken bir şeyi söylenmeden fark edip, yaparım.		
Arkadaşıımın dűşen eşyasını yerden kaldırırım.		
Arkadaşıım ağır eşya taşıırken yardım ederim.		
Her hangi bir eşyasını unutan arkadaşşıım ile eşyamı paylaşışım.		
Bir yere yalnız gidemeyen arkadaşşıma eşlik ederim.		
Hasta olan arkadaşşıma ödevlerini götürürüm.		
Yağmurda şemsiyesi olmayan arkadaşşıma eşlik ederim.		
Yaptıklarımı asla başa kakmam.		

NOT: Öğretmen, yardımlaşmaya ilişkin başka davranış örnekleri de ekleyebilir.

2. SINIF –12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	OLUMLU ÖZELLİKLERİM
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Başkalarının kendisinde gördüğü olumlu özellikleri fark eder. (Kazanım Numarası 66)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler ikişerli gruplara ayrılır.2. Gruptaki öğrencilerden biri kendisinde gördüğü olumlu özellikleri yazar. Aynı anda diğer arkadaşı da onun olumlu özelliklerini yazar.3. Yazılan olumlu özellikler karşılaştırılır, öğrenciye verilir.4. Aynı işlem diğer öğrenci için de tekrar edilir.5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Arkadaşınız sizde hangi olumlu özellikleri görmüştür?➤ Hem sizin gördüğünüz, hem de arkadaşınızın sizde gördüğü ortak olumlu özelliğiniz var mı?➤ Şimdiye kadar fark etmediğiniz olumlu bir özelliği arkadaşınız sizin için yazmış mı?➤ Daha önce fark etmediğiniz olumlu özelliğinizi arkadaşınızdan duymak size ne hissettirdi?➤ Arkadaşınızla ortak olumlu özellikleriniz var mı? Neler?➤ Başkalarının gördüğü olumlu özelliklerimizi bilmek bize ne kazandırır?6. Başkalarının gördüğü olumlu özelliklerimizi fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>

2. SINIF –13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SEVGİ YAĞMURU
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder. (Kazanım Numarası 95)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Sandalye
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrenciler tek tek yazı tahtasının önüne konan sandalyeye oturur ve sınıf arkadaşları, bu öğrenciye olumlu ve güzel bir cümle söyler.</p> <p>Bu ifadeler sıralanırken, öğretmen ifadelerin olumlu ve güzel olmasına dikkat eder.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sandalyede otururken ne hissettiniz?➤ Arkadaşlarınız size olumlu ve güzel yönlerinizi ifade ederken ne hissettiniz?➤ Arkadaşınızın olumlu ve güzel yanlarını ifade ederken ne hissettiniz?➤ Arkadaşlarınızın sizinle ilgili ifade ettiği olumlu ve güzel yanlarınızı daha önce fark etmiş miydiniz?➤ Kişilerin olumlu ve güzel yanlarını ifade etmek önemli midir? Neden? <p>3. Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

2. SINIF –14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	OKULA AİT DUYGULARIM
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Okula ilişkin duygularındaki değişimi sorgular. (Kazanım Numarası 6)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Sınıf rehber öğretmeni okula ilişkin yoğun olumsuz duygular yaşayan öğrenciler tespit ederse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yaparak öğrencilere destek hizmetleri sağlamalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>Öğretmen, 1. sınıftaki “Okula ilişkin duygularını ifade eder” kazanımına ait OKULUM VE BEN etkinliği için hazırlanan maskeleri bu etkinlikte kullanabilir.</p> <p>(mutlu, üzgün, şaşkın, öfkeli, korku, vb)</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen, öğrencilere çeşitli yüz ifadelerini içeren maskeler yapar ve bu maskeleri sınıfa getirir. (mutlu, üzgün, şaşkın, öfkeli, korku, vb)2. Maskeleri öğrencilerin görebileceği bir yerde sergiler. (Yazı tahtası vb.)3. Öğrencilerden 1. sınıfta, okula ilişkin duygularını hatırlayıp, o duygularını ifade eden maskeyi seçip takmaları ve duygularını, neden belirterek ifade etmeleri istenir. <p>Öğrenciler, birden çok duygu yaşıyorsa ikinci üçüncü kez duygusunu temsil eden maskeyi takabilir.</p> <p>Okulda mutluydum çünkü.....</p> <p>Okulda korkuyordum çünkü.....</p> <p>Okulda üzgündüm çünkü.....</p> <p>Okulda şaşkındım çünkü.....</p>	

Okulda öfkeliydim çünkü.....

4. Öğrencilerden, bu sene okula ilişkin duygularını ifade eden maske/maskeleri takmaları ve duygularını, neden belirterek ifade etmeleri istenir.

Okulda mutluyum çünkü.....

Okulda korkuyorum çünkü.....

Okulda üzgünüm çünkü.....

Okulda şaşkınım çünkü.....

Okulda öfkeliyim çünkü.....

5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Geçen seneki okula ilişkin duygularınızla, bu seneki okula ilişkin duygularınız arasında bir fark var mı? Varsa neler?
- Duygularınızda değişiklik olduysa sizce bunun sebebi nedir?

6. Okula ilişkin duygularındaki değişimin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

2. SINIF –15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	YAPMAKTAN HOŞLANDIKLARIM
Sınıf:	2.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.(Kazanım Numarası 177)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–9
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Form–9 öğrencilere dağıtılarak, yapmaktan hoşlandıklarına “Evet” i, yapmaktan hoşlanmadıkları etkinliğe de “Hayır”ı işaretlemeleri istenir.</p> <p>Öğretmen gerekli görürse etkinlikleri çoğaltabilir.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Form–9 da olmayan ama sizin yapmaktan hoşlandığınız başka etkinlikler var mı? Neler?➤ Form–9 da olmayan ama sizin yapmaktan hoşlanmadığınız başka etkinlikler var mı? Neler?➤ Form–9 da yeni öğrendiğiniz ve yapmayı istediğiniz etkinlikler var mı? Neler? <p>3. Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-9

ETKİNLİKLER	EVET	HAYIR
Resim Yapmak		
Müzik Dinlemek		
Enstrüman Çalmak		
Spor Yapmak		
Kitap Okumak		
TV Seyretmek		
Sinema/Tiyatroya Gitmek		
Koleksiyon Yapmak		
Hayvan Beslemek		
Çiçek Yetiştirmek		
Maket Yapmak		
El Sanatları ile Uğraşmak		
Zekâ Oyunları Oynamak (Satranç vb.)		
Bilgisayarla İlgilenmek		
Şiir, Masal vb. Yazmak		

3. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1–17	Okul araç-gereçlerini korur.
2–18	Ders çalışma ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar.
3–19	Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar.
4–8	Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder.
5–68	Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.
6–100	Kişisel sınırlarını korur.
7–98	Arkadaşları tarafından dışlandığında neler yapabileceğini fark eder.
8–99	Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder.
9–97	Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.
10–101	İletişimde dinlemenin önemini fark eder.
11–67	İlgilerini fark eder.
12–20	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirir.
13–146	Doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlı olur.
14–179	Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptıkları işlerden örnekler verir.
15–178	Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olduğunu açıklar.
15	

* Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.

3. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

3. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HEP BERABER KORUYALIM
Sınıf:	3.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Okul araç-gereçlerini korur. (Kazanım Numarası -17-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u> 1. Öğretmen, aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimini başlatır. ➤ Evde kullandığınız eşyalar nelerdir? ➤ Bu eşyalara nasıl davranıyorsunuz? ➤ Bu eşyaları kim aldı? ➤ Ne kadar para verildi? ➤ Okulumuzda hangi eşyalar var? Okul araç gereçlerimiz neler? (İfade edilen araç-gereçler tahtaya yazılır.) ➤ Her okulda bu araç-gereçler var mı? ➤ Bu araç-gereçleri kimler almıştır? Kimlerin parasıyla alınmıştır? ➤ Tahtaya yazılan araç-gereçlere nasıl davranıyorsunuz? ➤ Tahtaya yazılan araç gereçlerden biri olsaydınız, hangisi olmak isterdiniz? Neden? Size nasıl davranılmasını isterdiniz? ➤ Okul araç-gereçlerini korumak neden önemlidir? 2. Okul araç-gereçlerini korumanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

3. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	AYHAN İLE MELİH
Sınıf:	3.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Ders çalışma ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar. (Kazanım Numarası -18-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–10, Form–11
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form–10’i okur.2. Öğrencilere Form–11 dağıtılır ve doldurmaları istenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Ayhan’ın başarısızlığının nedenleri nelerdir? (Tahtanın yarısına başarısızlık nedenleri sıralanır ve öğretmenin eklemek istedikleri varsa eklemeye yapabilir.)➤ Melih’in başarısının nedenleri nelerdir? (Tahtanın diğer yarısına başarı nedenleri sıralanır ve öğretmenin eklemek istedikleri varsa eklemeye yapabilir.)➤ Melih ve Ayhan’ın ders çalışma alışkanlıklarında ki farklılıklar nelerdir?➤ Ders çalışma alışkanlıklarınızdan Melih veya Ayhan’inkine benzeyenler var mı? Nelerdir?➤ Başarılı olduğunuz derslere nasıl çalışıyorsunuz?➤ Ders çalışma ve başarı arasında nasıl bir ilişki vardır?4. Ders çalışma ile başarı arasındaki ilişkinin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:

FORM-10

ETKİLİ ÖĞRENME YOLLARI

- ✓ GÜDÜLENME ve hedefler belirleme
- ✓ Zamanın iyi planlanması
- ✓ Çalışma ortamının düzenlenmesi
- ✓ Etkin dinleme ve not alma
- ✓ Etkili ve hızlı okuma
- ✓ Hafızayı güçlendirme

Güdülenme ve hedefler belirleme: Kişinin öğrenmeyi öğrenmesi, her şeyden evvel ona güdülenmesi, onu istemesi ile başlar. Öncelikle kişi kendini tanımalı ve daha sonra potansiyeli, kapasitesi dâhilinde “hedefler” oluşturmalıdır. Çünkü Seneca'nın deyişi ile “Gidecek limanı olmayan gemiye hiçbir rüzgâr fayda etmez”. Hedefi, amacı olmayan bir kişiyi de hiç bir şey motive edemez. Bireyi motive eden, güdüleyen hedeflerdir. Çünkü onlar başarı için mihenk taşlarıdır. Hedefler ilerlemeyi, takip etmeyi ve kişinin bulunduğu aşamada ne denli becerili olduğunu anlamasını sağlarlar.

Belirlenen hedefler bazı özelliklere sahip olmalıdır. İlk olarak hedeflerin kişiyi motive edebilmesi için onların sürekli göz önünde tutulması gerekir. İkinci olarak ta sağlıklı hedefler geliştirilmelidir. Belirlenen hedefler kişinin kapasitesine ve değerlerine uygun olmalıdır. Aynı zamanda bireyin içinde bulunduğu çevrenin ve toplumun değerleri ile ve öncelikleri ile tutarlı olmalıdır. Bir diğer özellik de hedeflerin ölçülebilir olmasıdır. Böylece kişi amacına ne derece ulaştığını görebilir. Son olarak da belirlenen hedefler, çok kolay ve çok zor olmamalıdır.

Zamanı Planlama: Başarılı olmak için çok çalışmak değil, etkili çalışmak gerekir. Etkili çalışmak ise zamanı belirlenmiş hedefler doğrultusunda planlanmaktadır. Zamanı planlama ve verimli kullanma da her şeyden önce kişinin kendi zamanı kullanma açısından gözlemesi, önceliklerini ve yapmak zorunda olduklarını belirlemesi ile başlar. Öncelikler belirlendikten sonra, ikinci aşamada zaman analiz edilmeli ve planlanmalıdır.

Çalışma Ortamının Düzenlenmesi: Zamanı düzenlemek kadar, çalışma ortamının düzenlenmesi de çalışma verimini etkiler. İyi bir çalışma ortamı şu özelliklere sahip olmalıdır.

- ✓ Çalışma ortamı öğrencinin dikkatini dağıtacak poster, müzik, gürültü

gibi etkenlerden arındırılmış olmalıdır.

- ✓ İyi havalandırılmış uygun ısıda ve yeterince aydınlık olmalıdır.
- ✓ Çalışma masası öğrenciye uygun ebat ve yükseklikte olmalıdır.

Etkin Dinleme ve Not Alma: İyi not tutmada yapılacak ilk iş, dinleme becerilerini geliştirmektir. Ortalama olarak bir yetişkin uyanık olduğu saatlerin % 31'ini dinleme,

%7 'sini yazma, % 11'ini okuma, % 21'ini konuşma ile harcar. Bu yüzden iletişimde ve derslerde dinleme çok önemlidir. Dinleme becerisinin geliştirilmesi gerekir. Aşağıdaki yollar dinleme becerisini geliştirmede kullanılabilir.

- ✓ Dinlemeyi okumak gibi görün. Kişi okurken, sadece kelimelere dikkat etmez, okuduğunu anlamaya, parçadaki fikirleri görmeye çalışır. Aynı şekilde dinleme de sadece kelimeleri duymak değildir. Dinlerken de, fikirler üzerinde odaklanmak, konunun önemini değerlendirmek ve detayların ana fikirle ilişkilendirilmesi gerekir.
- ✓ Asıl konuşma konusu üzerinde odaklaşın. Konuşmacının bireysel özelliklerine takılmayın.
- ✓ Olaylar üzerinde değil, fikirler üzerinde odaklaşın.
- ✓ Konuşmacının açılış cümlelerine dikkat edin. Konuşmacı konunun önemini belirtir ve önceki bazı konular ya da olaylarla bağlantı kurabilir. Dinleyici, konuşmanın amacını anlamaya çalışmalıdır.
- ✓ Konuşmanın hızından ve düşünme hızından kaynaklanan boşluğu doldurun. Bir insan dakikada ortalama 125 kelime konuşur. Düşündüğü kelime ise dakikada 500'ün üzerindedir. Etkili dinleme için, bu boşluğu konu üzerinde odaklaşarak doldurmak gerekir. Söylenileni neyin takip edeceği tahmin edilebilir, verilen bilginin nerelere uygulanabileceği düşünülebilir, önceki bilgilerle bütünleştirilmeye çalışılabilir, karşılaştırmalar yapılabilir.

Aktif dinleme becerileri geliştirildikten sonra, not tutma daha kolay hale gelir. Bilindiği gibi not tutmanın birçok faydaları vardır. En önemlisi, öğrenmenin temel şartı olan "aktif katılımı" sağlar. Böylece uyanık kalmak ve dikkati öğrenilen konuya yoğunlaştırmak mümkün olur. İkinci olarak, unutmayı azaltır. Çünkü öğrendiğimizin yaklaşık % 70'ini bir saat içinde, % 80'ini bir

gün içinde unutturuz. Bir diğer faydası da, zaman ve enerjiden tasarruf sağlamasıdır. Tekrarlamak istediğimiz zaman, metnin bütünü okumak yerine, ana düşünceleri ortaya koyan aldığımız kısa notları okumak yeterli olabilir. Bu da sınav öncesi yaşanan kaygıyı azaltır.

Not tutma da üç unsur içermelidir. Birincisi ve en önemlisi tutulan notlar konuşmacının ana fikirlerini içermelidir. İkincisi, notlarda yeterince örnekler ve ipuçları yer almalıdır. Böylece bir süre sonra da hatırlanabilir. Üçüncü olarak da, tutulan notlar organize bir şekilde olmalıdır.

Konuşmacının ya da konuşmanın ana fikrini kolayca yakalamak için bazı ipuçlarından faydalanılabilir.

- ✓ Ses tonundaki değişme: Bazı konuşmacılar önemli noktaları vurgulamak istediklerinde ses tonlarını değiştirirler.
- ✓ Konuşma hızındaki değişme: Konuşmacılar önemli kavramları tartışmak istediklerinde yavaşlayabilirler. Bazen de dikte ettirmek için yavaşlayabilirler.
- ✓ “Üç önemli sebep”, “dört anlamlı etken” ve bunların ardından gelen “birincisi”, “ikincisi”, “diğer bir etki”, “son olarak” gibi sözcükler konunun önemini vurgulayan ifadelerdir.
- ✓ Tahtaya yazı yazma: Bazı konuşmacılar anahtar kelimeleri veya ana fikirleri tahtaya yazarlar. Bu durumda eğer bir konuşmacı tahtayı kullanıyorsa kesinlikle emin olun o konu çok önemlidir.
- ✓ Görsel, işitsel araçların kullanılması: Yine aynı şekilde konuşmacı bazı şeyleri anlatırken tepegöz, slâyt veya video gibi araçlar kullanıyorsa bu konunun kesinlikle önemli olduğunun işaretidir.
- ✓ Doğrudan hatırlama: Bazen de konuşmacılar bir kavram veya düşüncenin önemli olduğunu açıkça belirtir, “akılda tutulması gereken önemli bir nokta...”, “bunu unutmayın” gibi.
- ✓ Sözel olmayan ipuçları: Birçok konuşmacı sözel olmayan davranışlarla da önemli noktaları belirtir. Bazı jestler kullanır, bazıları masaya hafifçe vurur, bazılarının yüz ifadelerinde değişmeler olur.
- ✓ Bunlardan başka not tutarken kişi kendi kelimelerini kullanmalıdır. Anlatılanlar, organize edilerek yazılmalı, gerektiğinde numaralama sistemine başvurulmalıdır. Öğrenci notları düzenli ve anlaşılır

tutulmalıdır. Not tutarken kısaltmalar kullanılmalıdır.

Etkili ve Hızlı Okuma: Okulda, başarıyı etkileyen en önemli etkenlerden biri de “hızlı ve etkili okuma”dır. Hızlı okumanın yavaş okumaya göre daha fazla hatırlamayı sağladığı kabul edilir. Çünkü yavaş okurken dikkat daha kolay başka yerlere kayabilir ve zihinsel bağlantı zayıflar. Etkili ve hızlı okuma için aşağıdaki ilkeler göz önüne alınmalıdır.

1. Bilindiği gibi, bir kitabın içerdiği konuları anlamak için önce “içindekiler” sayfası okunmalıdır.
2. Bir kitabın ya da bir yazının giriş ve sonuç bölümleri mutlaka okunmalıdır.
3. Bir bölümün veya bir yazının ilk ve son paragrafları üzerinde dikkatle durulmalıdır. Çoğu zaman ana fikir bu paragraflardadır.
4. Önemli görülen kısımlar fosforlu renkli kalemlerle işaretlenmelidir.
5. Metnin içindeki tablo, grafik, şekil vb. materyal dikkatle incelenmelidir.

Etkin okumada en yaygın bilinen yöntemlerden biri de İSOAT yöntemidir. Bu yöntem kitaptan okuyarak öğrenmeyi kolaylaştıran ve sınav başarısını artıran bir yöntemdir. İSOAT yöntemi ile okuma beş basamaktan oluşur:

1. **İNCELE:** Bölüm ya da kitap içinde neler olduğu konusunda bir fikir edinmek için ana başlıklar, alt başlıklar, şekil, resim ve grafikler, giriş ve sonuç bölümlerine hızla (üç, dört dakikada) göz gezdirin.
2. **SOR:** Göz atma aşamasında konu ile ilgili sorular oluşturun. Neleri öğrenmeyi bekliyorsunuz? “Ne, nerede, nasıl?” soruları oluşturun ve bunları bir kâğıda yazıp, göz önünde tutun.
3. **OKU:** Kafanızda oluşan genel fikre ve çıkardığınız sonuçlara göre metni okumaya başlayın. Soruların cevabı olan kısımların yanına işaret koyun. Tanım, benzerlik, farklılık belirten kısımları ve önemli yerleri işaretleyin. Ana fikri belirleyin ve not alın.
4. **ANLAT:** Kitabı kapatarak, gerekiyorsa notlarınıza bakarak yüksek sesle anlatın. Önce sorulara bakın, cevaplarını verin, önemli kısımları açıklayın.
5. **TEST ET:** Metne ya da notlara bakmadan konuyu kısaca (dört, beş dakika) tekrarlayın, öğrenip öğrenmediğinizi test edin.

Yöntemin başarısı için sistemli olarak uygulanması gerekir. Bu takdirde,

çalışmaya ayırdığınız sürenin giderek kısaldığını göreceksiniz.

Sonuç olarak, öğrenmeyi öğrenmek ve sonuçta da başarılı olmak için;

- ✓ Öncelikle kendinizi gözlemleyin, tanıyın ve kendinize güvenin ve başaracağınıza inanın.
- ✓ Daha sonra, “kendinizin olan” kısa ve uzun vadeli gerçekçi hedefler belirleyin.
- ✓ Etkin öğrenme yöntemlerini kullanın.
- ✓ Öğrendiklerinizi ilk 24 saat içinde kısa bir göz atma ile pekiştirin.
- ✓ Aralıklı tekrarlar yaparak (haftalık, aylık) hafızanızı kuvvetlendirin (MEB, a. 2004).

3. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ZAMAN
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar. (Kazanım Numarası -19-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	
1. Aşağıdaki atasözleri ve deyimler tahtaya yazılır ve anlamları açıklanır.	
Bu günün işini yarına bırakma.	Leyleğin ömrü laklak ile geçer.
Vakit nakittir.	Demir tavında dövülür.
Üşenme erteleme vazgeçme	Çalışanın işi biter, işsizin günü gider.
Erken kalkan yol alır.	Tembelin işi bitmez yaz gelse bile kışı bitmez.
Aba vakti aba, yaba vakti yaba	
2. Öğrencilerin çoğunluğunun seçtiği 2 tane atasözü veya deyim zamanı etkin kullanmayla ilişkilendirilerek gönüllü öğrenciler tarafından canlandırılır.	
3. Canlandırmalar tamamlandıktan sonra aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.	
➤ Zamanı etkili kullanmazsak neler olur?	
➤ Zamanı etkili kullanırsak neler olur?	
➤ Zamanı etkili kullandığınızı düşünüyor musunuz?	
➤ Kendinizle ilgili yeni şeyler fark ettiniz mi?	
4. Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.	
Değerlendirme:	

3. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SORUMLULUK SAHİBİYİM
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder. (Kazanım Numarası -8-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen öğrencilere “evde, sokakta ve okulda yerine getirmeniz gereken sorumluluklarınız nelerdir?” sorusunu yönelterek grup etkileşimini başlatır.</p> <p>2. Öğrenciler tarafından belirlenen sorumluluklar tahtaya yazılır.</p> <p>3. Öğretmen, belirlenen sorumluluklar yerine getirilmezse neler olabileceğini öğrencilere sorar ve cevaplamalarını ister.</p> <p>Örnek:* Ödevlerimi yapmazsam.....olur. * Ders araç gereçlerimi yanımda bulundurmazsam.....olur. * Okula zamanında gelmezsem.....olur. * Yatağımı toplamazsam.....olur. * Küçük kardeşimin bakımına yardımcı olmazsam.....olur. * Sofra kurulmasına yardım etmezsem.....olur. * Sokağımızı temiz tutmazsam.....olur. * Çocuk bahçesindeki salıncaklara zarar verirsem.....olur. * Sokaktaki ağaçlara zarar verirsem.....olur.</p> <p>4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <p>➤ Sorumluluklarınız arasında yerine getirmedikleriniz var mı? Hangileri? Niçin?</p> <p>➤ Sorumluluklarınızı yerine getirmediginizde sonuçlar neler olabilir?</p> <p>5. Sorumlulukları yerine getirmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

3. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İŞTE BEN
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.(Kazanım Numarası - 68-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Çizgisiz kâğıt, boya kalemleri, makas
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrencilerden makas, boyalı kalem, çizgisiz kâğıt kullanarak bir papatya hazırlamaları, papatyanın ortasına kendi ismini, papatyanın yapraklarının ön yüzüne güçlü, arka yüzüne de zayıf yönlerini yazmaları istenir.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Güçlü yanlarınızı belirlerken zorlandınız mı? Neden?➤ Zayıf yanlarınızı belirlerken zorlandınız mı? Neden?➤ Arkadaşlarınızla ortak olan ve olmayan özellikleriniz neler?➤ Güçlü ve zayıf yönlerinizi geliştirmek için neler yapabilirsiniz? <p>3. Güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>NOT:Öğretmen, öğrencilere güçlü ve zayıf yönlerini ifade eden papatyayı “Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası”na koyarak, gelişimlerini takip edebileceklerini belirtir.</p> <p>Değerlendirme:</p>

3. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KİŞİSEL SINIRLARIM
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Kişisel sınırlarını korur. (Kazanım Numarası -100-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Bahçe
Sınıf Düzeni	-
Araç-Gereç:	Tebeşir
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanmadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler bahçeye çıkarılır ve 2 gruba ayrılır.2. Bir grup öğrenci kendi etrafına tebeşirle bir çember çizer. (Çemberin büyüklüğü ya da küçüklüğü öğrencinin isteğine bağlı olmalıdır.)3. Öğrencilere çizdikleri bu sınıra hiç kimseyi almamaları istenir. Öğrencilere bu çemberin kişisel sınırları olduğu ve kişisel sınırların ne olduğu kısaca anlatılır. Kişisel sınırlar ile ilgili bilgi verilirken, öğrencilerin gelişim özellikleri, daha önce olumsuz bir yaşantıdan geçmiş olma ihtimalleri vb. göz önünde bulundurulmalıdır.4. Diğer gruba bu çemberin içine girmeye çalışmaları istenir. Çemberin içindeki öğrencilere de çemberin içine kimseyi almamaları istenir.5. 5 dakika sonra, gruplar yer değiştirir ve diğer gruptaki öğrenciler çemberlerini çizer ve aynı uygulama devam eder.6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Çemberin içine girmeye çalışırken ne hissettiniz?➤ Çemberinizi korurken ne hissettiniz?	

- Günlük hayatta kiŒisel sınırlarınıza girmek isteyenler oldu mu? Neler yaptınız?
 - KiŒisel sınırları korumak neden önemlidir?
7. KiŒisel sınırlarını korumanın önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

3. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HEP BERABER
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Arkadaşları tarafından dışlandığında neler yapabileceğini fark eder. (Kazanım Numarası 98)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Arkadaşları tarafından sürekli dışlanma sorunu yaşayan öğrenci fark edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>1. “Oyun da dışlanma” ya da “grup çalışmasında dışlanma” davranışını içeren bir doğaçlama için sınıfta, gönüllü öğrencilerden oluşan 4–5 kişilik bir grup oluşturulur ve canlandırma yapmaları istenir.</p> <p>2. Canlandırmadaki dışlayan ve dışlanan öğrencilerin yer değiştirerek tekrar canlandırma yapmaları istenir.</p> <p>Eğer süre yeterli olursa iki canlandırmada yapılabilir.</p> <p>5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Doğaçlamada dışlanan öğrenci olarak neler hissettiniz?➤ Dışlandığınızda ne tür tepkiler verdiniz?➤ Doğaçlamada dışlayan öğrenci olarak neler hissettiniz?➤ Dışlayan ve dışlanan arkadaşlarınızı izlerken neler hissettiniz?➤ Dışlanan kişi olsaydınız nasıl tepkiler verirdiniz? Arkadaşlarınızın verdiği tepkilerden en uygunu hangisi idi?➤ Dışlama davranışında verilebilecek tepkiler neler? Sonuçları neler olabilir? <p>6. Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

3. SINIF - 8. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ALAY ETMEM
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder. (Kazanım Numarası 99)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-12
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN http://www.stammeringcentre.org adresinden yararlanılmıştır.
<p>*Arkadaşları tarafından sürekli alay edilme sorunu yaşayan öğrenci fark edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>1. Öğretmen, alay edilme durumlarında öğrencilerin yapabileceği bazı davranış örneklerini tahtaya yazar.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Varsa okuldaki şikâyet kutusuna yaz.✓ Bir arkadaşına söyle.✓ Seninle alay eden arkadaşının annesine söyle.✓ Oradan uzaklaş.✓ Duymazlıktan gel.✓ Alay eden kişiye saldır.✓ Bağışla.✓ Anne, babana söyle.✓ Ağla.✓ Sen de alay et.✓ Başka birileri ile konuş.✓ Onunla aynı fikirde ol.	

- ✓ Arkadaşların ile ona tuzak kur.
- ✓ Rehber öğretmen ya da sınıf öğretmeninden yardım iste.
- ✓ Okul idaresine bildir.

Öğretmen, alay edilme durumlarında öğrencilerin yapabileceği davranış örneklerini çoğaltabilir.

2. Öğrencilerden tahtada listelenen alay edilme durumlarında gösterebilecekleri 3 davranış örneğini bir kâğıda yazmaları istenir.
3. Öğretmen, öğrencilerle birlikte tartışarak, tahtadaki alay edilme durumlarında yapabilecekleri davranış örneklerini, uygun olan ve uygun olmayan şekilde 2 gruba ayırır.
4. Öğrencilerden yazdıkları davranış örneklerinin hangi gruba girdiğini kontrol etmeleri ve gönüllü öğrencilerin cevaplarını nedenleri ile birlikte sınıfla paylaşmaları istenir.
5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Sizinle alay eden oldu mu? Ne hissettiniz ve nasıl tepki verdiniz? Uygun tepki vermek neden önemlidir?
 - Tahtada listelenen alay edilme durumlarında gösterilebilecek bazı davranış örneklerinden hangilerini gösterdiniz?
 - Bu davranış örneklerinden hangisi daha etkili oldu?
 - Siz alay eden olsaydınız hangi davranış örneğinden daha çok etkilenirdiniz?
6. Alay edilme durumlarında yapabilecekleri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Form-12 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.

Değerlendirme:

FORM-12

İSİM TAKMA VE ALAY ETME

İsim takma ve alay etme küçük çocuklarda ve okul yıllarında çok yaygındır. Birçok çocuk ve ergen alay etme ile baş etmek için etkili sosyal becerilerden ve baş etme stratejilerinden yoksundur. Alay etme nedeniyle üzgün olduklarında ve incindiklerinde bu durum diğerlerinin alay etmeye devam etmesi için sinyallerdir, çünkü istedikleri tepkiye neden olmuşlardır. Yetişkinlerin çocuklara alay etmeyi görmezden gelmesini söylemek gibi müdahale çalışmaları genellikle işe yaramaz, çünkü kurbanlar incinene duygularını etkili biçimde nasıl gizleyeceklerini bilemezler. Çocuklar aynı zamanda alay edilme ve isim takma deneyimlerinden ne kadar acı çektiklerini yetişkinlerin anlamadığı duygusunu yaşarlar. Ana babaların ve öğretmenlerin isim takma ve alay etmenin olumsuz sonuçlarını engelleme ve baş etmede çocuğa yardım için müdahaleleri çok önemlidir.

Öğretmenler İçin Stratejiler

Öğretmenlerin isim takılan ve alay edilen kurbanın yaşamı üzerinde düşündüklerinden daha çok etkisi vardır. Eğer öğretmenler bu davranışı durdurmak için girişimde bulunmayarak, alay etmenin devam etmesine izin verilerse, alay etmenin kabul edilebilir olduğu mesajını gönderebilir ve kurban durumundaki öğrenci desteklenmemiş hissedebilir. Öğretmenin tüm çocukların kabul edilmiş hissetmesi ve hiç birinin dışlanmamış olduğunu hissetmesine yardım etmeleri gerekir.

- Öğretmen sınıf içerisinde nezaket ve övgü davranışlarını cesaretlendirmeli ve alay etme davranışlarını kabul etmemelidir.
- Kurbanı desteklemek için okul psikolojik danışma ve rehberlik servisi ile çalışmalı ve alay edilme eğilimi olan çocukların özel yeteneklerini ve güçlü yanlarını vurgulamalıdır.
- Daha olumlu sosyal etkileşimi ilerletmeye yardım etmek ve uygun olmayan davranışları değiştirmek için ana babalar ile yakından çalışmalıdır.
- İsim takma durumlarında ya da alay edildiğinde duygularını gizleme etkinlikleri yapılır, rol oynama ile uygulama fırsatları sunulur (Levy, 2006).

3. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DAVRANIŞLARIMIN ETKİLERİ
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder. (Kazanım Numarası 97)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–13
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Form-13 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Form-13'deki "Arkadaşıma Etkisi" sütununda ortak etkiler neler?➤ Form-13'deki "Bana Etkisi" sütununda ortak etkiler neler?➤ Davranışlarınızın arkadaşlarınıza etkileri konusunda öğrendiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler?➤ Davranışlarınızın kendinize etkileri konusunda öğrendiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler?4. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-13

DAVRANIŞLARIM	ARKADAŞIMA ETKİSİ	BANA ETKİSİ
Arkadaşımı oyuna almazsam		
Arkadaşıma bağırsam		
Arkadaşımla alay edersem		
Arkadaşıma yardım edersem		
Arkadaşımla eşyalarımı paylaşırsam		
Arkadaşıma küsersem		
Arkadaşımla kavga edersem		
Arkadaşıma çelme takarsam		
Arkadaşımı seversem		
Arkadaşım hastayken onu ziyarete gidersem		
Öğretmen bu davranış örneklerini çoğaltabilir.		

3. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*DİNLİYORUM
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	İletişimde dinlemenin önemini fark eder. (Kazanım Numarası 101)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Senaryolar
Kaynak:	*(Erkan, 2005)

Süreç:

1. Öğrencilere senaryo–1 okunur.

Senaryo 1:

Birsen o gün okula geldiğinde canı çok sıkkındı. Serviste bir arkadaşı ile kavga etmişti. Sırasına oturduğunda yaşadığı olayı Mert'e anlatmaya başladı. Mert, Birsen'in sözünü bitirmesini beklemeden, "Barışsınız, boş ver." diyerek oradan ayrıldı ve diğer arkadaşlarının yanına gitti.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmiş olabilir?
- Bu davranış, Birsen ile Mert'in arkadaşlığını etkiler mi? Nasıl?
- Sizin de buna benzer yaşadığınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
- Siz Mert'in yerinde olsaydınız ne yapardınız?

3. Öğrencilere senaryo–2 okunur

Senaryo 2:

Birsen o gün okula geldiğinde canı çok sıkkındı. Serviste bir arkadaşı ile kavga etmişti. Sırasına oturduğunda yaşadığı olayı Mert'e anlatmaya başladı. Mert, Birsen'i sonuna kadar dikkatlice dinledi. Serviste olanları anlamak için sorular sordu. "Duruma üzüldüğünü, ama onun kendini çok üzmemesini, arkadaşı ile bu konu için konuşursa barışacaklarını" söyledi. Daha sonra beraber diğer arkadaşlarının yanına gittiler.

4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?

- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmiş olabilir?
 - Bu davranış, Birsen ile Mert'in arkadaşlığını etkiler mi? Nasıl?
 - Sizde buna benzer yaşadığınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
 - İletişimde dinlenmek önemli midir? Neden?
 - Karşımızdakini dinlemezsek neler olur?
 - Karşımızdakini dinlersek neler olur?
5. İletişimde dinlemenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

3. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İLGİLERİM
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	İlgilerini fark eder. (Kazanım Numarası 67)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-14
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<p>İlgi, belli faaliyetlere isteyerek yönelme bu faaliyetleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka faaliyetlere tercih etme ve bu faaliyetleri yaparken yorgunluk yerine dinlenmişlik, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir (Kuzgun, 2000). (Tanım öğretmene bilgi amaçlı verilmiştir.)</p> <p>Bir hafta önceden öğretmen Form–14 deki etkinlikleri tahtaya yazarak öğrencilerden, içlerinden yapmaktan hoşlandıkları bir etkinliği seçmelerini ister. Bu etkinlikle ilgili yapılan çalışmalar1 hafta sonra sınıfa getirilir (Örneğin, enstrüman çalışıyorsa enstrümanını, beslediği bir hayvan varsa hayvanını, yetiştirdiği bir bitki varsa bitkiyi, yaptığı bir maket varsa maketi, yazdığı masal-şiir, yaptığı resimler varsa resim vb. ürünlerini sınıfa getirebilir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Gönüllü öğrenciler getirdikleri etkinlik çalışmalarını sınıfta arkadaşları ile paylaşır.2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Seçtiğiniz etkinliğin dışında, yapmaktan hoşlandığınız, ilgilendiğiniz başka etkinlikler var mı? Neler?➤ Arkadaşlarınız etkinliklerini paylaşırken, sizinde ilginizi çeken ve yapmak istediğiniz etkinler oldu mu? Neler?

➤ Kendinizle ilgili yeni bir şeyler öğrendiniz mi? Neler?

3. İlgilerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-14

Proje Geliştirmek
Gönüllü Çalışmalara Katılmak (Yardıma İhtiyacı olanlar için yapılan çalışmalara katılmak vb.)
Resim Yapmak
Müzik Dinlemek
Enstrüman Çalmak
Spor Yapmak
Kitap Okumak
TV Seyretmek
Sinema/Tiyatroya Gitmek
Koleksiyon Yapmak
Hayvan Beslemek
Çiçek Yetiştirmek
Maket Yapmak
El Sanatları ile Uğraşmak
Zekâ Oyunları Oynamak (Satranç vb.)
Bilgisayarla İlgilenmek
Şiir, Masal vb. Yazmak
Öğretmen isterse etkinlik listesini çoğaltabilir.

3. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SERBEST ZAMANIM VE İLGİLERİM
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirir. (Kazanım Numarası 20)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Serbest zamanın ilgiler doğrultusunda bireysel olarak (resim yapma, şiir yazma, maket yapma vb.) ya da sosyal etkinlikler içerdiğinde (halk oyunları, spor takımları) değerlendirilebileceği vurgulanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere uyku, beslenme, temizlik, okulda geçen zaman vb. zorunlu yapılması gerekenlerin dışında zamanı nasıl geçirdikleri, neler yaptıkları sorulur. Hafta içi ve hafta sonu zamanı nasıl geçirdiklerini ve neler yaptıklarını, defterlerine listelemeleri istenir.2. Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Uyku, beslenme, temizlik, okulda geçen zaman vb. zorunlu yapılması gerekenlerin dışında, kalan serbest zamanlarınızı neler yaparak değerlendirebilirsiniz?➤ Serbest zamanınızı değerlendirirken neleri göz önünde bulunduruyorsunuz?➤ Serbest zamanlarınızı değerlendirmek size ne kazandırır?➤ İlgileriniz doğrultusunda serbest zaman etkinliklerinden neler yaparsınız? <p>(3. sınıfın 11. etkinliğindeki Form–1 den faydalanılabilir.)</p> <ol style="list-style-type: none">4. Serbest zamanlarını ilgileri doğrultusunda değerlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>	

3. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DOĞA VE ÇEVRE KONUŞUYOR
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlı olur. (Kazanım Numarası 146)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç: 1. Öğretmen tahtaya çevrede ve doğada bulunan varlıkları listeler. (Örnek; deniz, hava, su, nehir, göl, sokak, kuş, ağaç vb.) 2. Gönüllü öğrenciler bu varlıkların rolüne girerek, insanlardan neler beklediğini ifade eder. ÖRNEK: Ben bir havayım, insanlardan beni kirletmemelerini istiyorum. Ben bir ağacım, insanlardan beni korumalarını istiyorum. Ben bir sokağım, insanlardan beni temiz tutmalarını istiyorum. 3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. ➤ Varlıkları canlandırırken neler hissettiniz? ➤ Sağlıklı, temiz bir çevre ve doğa için üzerinize düşen görevler var mı? Neler? ➤ Nasıl bir doğa ve çevrede yaşamak isterdiniz? 4. Doğaya ve çevreye karşı duyarlı olmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. NOT: Öğrenciler gazete, dergilerden doğa ve çevre ile ilgili haberler toplayıp, sınıf gazetesi veya sınıf panosunda doğa köşesi hazırlayabilirler. Değerlendirme:	

3. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	MESLEKLER KONUŞUYOR
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptıkları işlerden örnekler verir. (Kazanım Numarası 179)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>Bir hafta önceki Rehberlik Saati'nde öğretmen gruplara, kendi seçtikleri mesleklerle ilgili araştırma yapıp hazırlıklı gelmelerini ister.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler 3-4'erli gruplara ayrılır.2. Her gruba kendi seçtikleri bir mesleği tanıtmaları istenir.3. Her grup seçtikleri mesleği canlandırır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Meslek nedir? İş nedir?➤ Neden bu mesleği tanıtmak istediniz?➤ Meslekleri canlandırırken ne hissettiniz?➤ Meslekleri canlandırırken en çok hangi işin zor olduğunu düşündünüz?➤ Sınıfta tanıtılan bu işlerden hangisini yapmak istersiniz? Neden?➤ Sınıfta tanıtılan bu mesleklerden hangisini yapmak istersiniz? Neden?5. Çeşitli meslekleri tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

3. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	MESLEKLER
Sınıf:	3. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olduğunu açıklar. (Kazanım Numarası 178)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-15
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Form–15 öğrencilere dağıtılır ve soruları cevaplamaları istenir.2. Form-15'deki meslekler tahtaya yazılır.3. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Form-15'deki mesleklerin birbirleri ile benzer özellikleri var mı? Varsa neler?➤ Form-15'deki mesleklerin birbirlerinden farklı özellikleri var mı? Varsa neler?➤ Bu mesleklerle benzer özellik gösteren başka meslekler var mı? Varsa neler?➤ Bu mesleklerle farklı özellik gösteren başka meslekler var mı? Varsa neler?5. Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olabileceği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-15

DOKTOR	ÖĞRETMEN	ESNAF	AVUKAT
Ne iş yapar?	Ne iş yapar?	Ne iş yapar?	Ne iş yapar?
Kimlere hizmet ediyor?	Kimlere hizmet ediyor?	Kimlere hizmet ediyor?	Kimlere hizmet ediyor?
İşini yaparken kullandığı araç-gereçler neler?	İşini yaparken kullandığı araç-gereçler neler?	İşini yaparken kullandığı araç-gereçler neler?	İşini yaparken kullandığı araç-gereçler neler?
Nerede çalışıyor?	Nerede çalışıyor?	Nerede çalışıyor?	Nerede çalışıyor?
Geliri yaklaşık ne kadar?	Geliri yaklaşık ne kadar?	Geliri yaklaşık ne kadar?	Geliri yaklaşık ne kadar?
Özel bir kıyafeti var mı?	Özel bir kıyafeti var mı?	Özel bir kıyafeti var mı?	Özel bir kıyafeti var mı?
İşinin yaparken nasıl davranması gerekiyor?	İşinin yaparken nasıl davranması gerekiyor?	İşinin yaparken nasıl davranması gerekiyor?	İşinin yaparken nasıl davranması gerekiyor?
Nasıl bir eğitim alması gerekiyor?	Nasıl bir eğitim alması gerekiyor?	Nasıl bir eğitim alması gerekiyor?	Nasıl bir eğitim alması gerekiyor?
Öğretmen isterse mesleklerin sayısını çoğaltabilir.			

4. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-70	Duygularını ve düşüncelerini ifade eder.
2-22	Zamanını etkili biçimde kullanır.
3-21	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenleri ifade eder.
4-23	Kendi öğrenme stilini fark eder.
5-24	İhtiyaç duyduğu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplar.
6-104	Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu olduğunu fark eder.
7-105	Öfkesini uygun yollarla ifade eder.
8-102	Zorbalıkla karşılaştığında baş etme yollarını kullanır.
9-9	Sorumluluklarını yerine getirir.
10-103	Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanır.
11-69	Başarılı olduğu etkinlikleri açıklar.
12-10	Okuldaki seçim süreçlerine katılır.
13-25	Grupla çalışmanın avantajlarını açıklar.
14-180	Yerel çevresinde bulunan işlerden örnekler verir.
15-106	Arkadaşlığın önemini ifade eder.
15	

* **Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.**

4. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

4. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DUYGU ve DÜŞÜNCELERİM
Sınıf:	4.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Duygularını ve düşüncelerini ifade eder. (Kazanım Numarası -70-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-16
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencilere duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri öğretmen tarafından teşvik edilmeli, çocuğun duygu ve düşüncelerini nasıl ifade ettiğinden çok sadece ifade edebilmesi sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere Form-16 dağıtılır ve doldurmaları istenir.2. Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Duygularınızı yazarken zorlandınız mı?➤ Düşüncelerinizi yazarken zorlandınız mı?➤ Duygu ve düşünceleriniz arasındaki fark nedir?➤ Arkadaşlarınızın duygu ve düşünceleri ile sizin duygu ve düşünceleriniz arasında benzerlik ve farklılıklar var mı?➤ Duygu ve düşüncelerimizi gerektiğinde ifade etmek neden önemlidir?4. Duygu ve düşünceleri ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-16

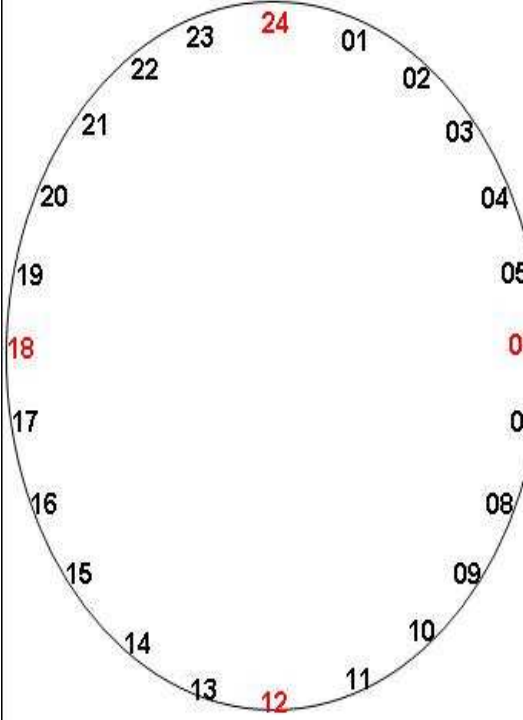
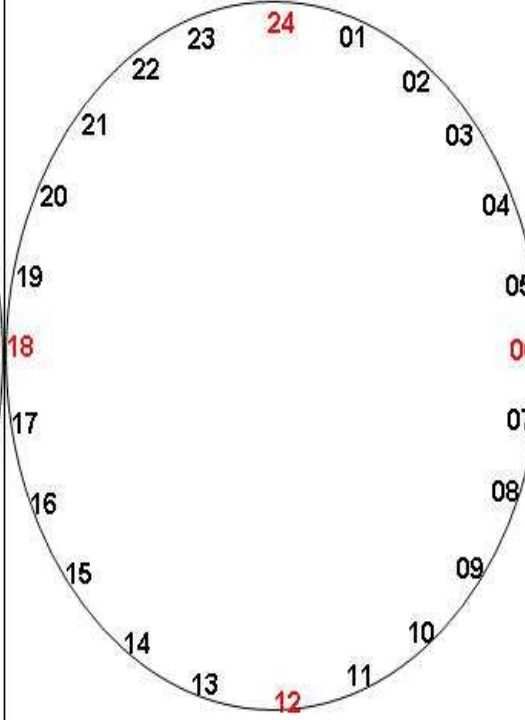
1	Sevdiğim bir arkadaşım ile tartıştım. Duygum:..... Düşüncem:.....
2	Bana bisiklet alındı. Duygum:..... Düşüncem:.....
3	Oyuncağım kırıldı. Duygum:..... Düşüncem:.....
4	Yazın çok güzel bir tatil geçirdim. Duygum:..... Düşüncem:.....
5	En çok sevdiğim ayakkabım yırtıldı. Duygum:..... Düşüncem:.....
6	Öğretmenim başımı okşadı. Duygum:..... Düşüncem:.....
7	Okul bahçesinde düştüm. Duygum:..... Düşüncem:.....
8	Diktiğim ağaç kırıldı. Duygum:..... Düşüncem:.....
9	Arkadaşlarım beni oyuna almadı. Duygum:..... Düşüncem:.....
10	Boğazım ağrıyor. Duygum:..... Düşüncem:.....
11	Kardeşimle tartıştım. Duygum:..... Düşüncem:.....
12	Mahallemizdeki yaşlı teyzenin ekmeğini aldım. Duygum:..... Düşüncem:.....
13	Sofranın toplanmasına yardım ettim. Duygum:..... Düşüncem:.....
14	Bayramda şiir okudum. Duygum:..... Düşüncem:.....
15	Karnemi aldım. Duygum:..... Düşüncem:.....

4. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ZAMAN PASTASI
Sınıf:	4.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Zamanı etkili biçimde kullanır.(Kazanım Numarası-22-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–17, Form–18
Kaynak:	*(Kulaksızoğlu, 2003)’ten uyarlanmıştır. Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilerden Form-17’de yer alan Zaman Çizelgesi bölümüne, sabah kalkışlarından, akşam yatana kadar yapacakları işleri listelemeleri istenir.2. Saat şeklindeki zaman pastasına bu listeyi yerleştirmeleri istenir.3. Gönüllü öğrenciler yazdıkları cevabı sınıfla paylaşır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Zamanı iyi kullandığınızı düşünüyor musunuz? Neden?➤ Hangi işlere daha çok zaman ayırdınız?➤ Hangi işlere daha az zaman ayırdınız?➤ Hangi işlerde zaman kaybı çok oldu?➤ Zaman kaybının sebebi nedir?5. Öğrencilere Form–18 okunur.6. Öğrencilerden Form-17’de yer alan Düzeltilmiş Zaman Çizelgesi bölümüne, öğrendikleri bilgilere göre sabah kalkışlarından, akşam yatana kadar yapacakları işleri tekrar listelemeleri istenir7. Saat şeklindeki zaman pastasına bu listeyi yerleştirmeleri istenir.8. Gönüllü öğrenciler yazdıkları cevapları sınıfla paylaşır.9. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Zamanı etkili şekilde kullanmanın yararları nelerdir? Neden?➤ Zamanı etkili kullanmak hayatımızda neleri değiştirir?10.Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-17

ZAMAN ÇİZELGESİ		DÜZELTİLMİŞ ZAMAN ÇİZELGESİ	
YAPILAN İŞ	SAAT	YAPILAN İŞ	SAAT
1.SABAH KALKIŞ	07.30	1.SABAH KALKIŞ	07.30
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...		...	
...UYUMA	22.00	...UYUMA	22.00

ZAMAN PASTASI	DÜZELTİLMİŞ ZAMAN PASTASI
	

FORM- 18

ZAMANI PLANLAMA

Zamanı planlama, dönem planı, haftalık plan ve günlük plan şeklinde üç ayrı şekilde yapılabilir.

1. Dönem Planı: Bunun için bir takvim kullanılabilir ve bu takvim görülecek bir yere asılır. Akademik dönem için önemli tarihleri gösteren bu takvim sınavları, ödev tarihlerini toplantıları ve öğrencinin ihtiyacı olan faaliyetleri içermelidir.
2. Haftalık Plan: Bir hafta boyunca yapılacak tüm görevleri planlamak için kullanılır. Sınav için hazırlanma, derslere hazırlanma, çalışma, arkadaşlarla beraber olma, eğlence gibi etkinlikler için zaman ayrılır. Haftalık plan yapılırken esnek davranılmalıdır.
3. Günlük Plan: Günlük planda bir günde yapılacak etkinlikler ayrıntılı biçimde belirlenmelidir.

Bu etkinlikler:

- Uykudan kalkılan saat
- Kahvaltının bitiş saati
- Okula gidiş geliş saati
- Ulaşımında geçen süre
- Yemek için geçen süre
- Ders çalışmaya ayrılan süre
- Dinlenme, gezme, spor, TV seyretme, arkadaşlarla beraber olmaya ayrılan süre Okulda görülen ders konularının tekrarına ayrılan süre
- Ev ödevlerine ayrılan süre
- Uykuda geçen süre

Planda ders çalışma zamanı ve süresi planlanırken, mümkünse bu çalışma saatlerinin kişinin en verimli olduğu saatlere konulmasına dikkat edilmelidir. Birbirine benzeyen dersler üst üste çalışılmamalıdır. 20–40 dakika çalışıldıktan sonra mutlaka en az 10 dakika ara verilmelidir.

Yapmanız gereken bir yığın iş varsa, hemen oturun yapılması gereken işleri nasıl ve ne zaman yapılacağıının bir listesini yapın. Daha sonra bunları

zaman çizelgesine yerleştirin. Aynı anda birçok işe kesinlikle başlamayın. Bu konuda size yardımcı olacak bir yöntem aşağıda sunulmuştur.

İşlerinizi aciliyet ve önemlilik durumlarına göre gruplara ayırabilirsiniz. Bu durumda işleriniz önemliler ve önemsizler ile aciller ve acil olmayanlar biçiminde gruplara ayrılacaktır. Elbette bunların içinden öncelik taşıyanlar acil ve önemli olanlar olacaktır.

Yapılacak işler ve zamanları konusunda kararlı olun. Ayırdığınız sürelele uyduğunuzda, bu zamana kadar ne kadar boşa zaman harcadığınızı fark edeceksiniz. Kontrolü elinize alın. Planınıza uyduğunuzda, kontrol sizin elinizde olur (MEB, a. 2004).

4. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞARILIYIM ÇÜNKÜ...
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenleri ifade eder. (Kazanım Numarası -21-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–19
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">Form–19'daki sınav başarısını etkileyen etmenler maddeler halinde tahtaya yazılır.(Form-1 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.)Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Verimli ders çalışmanın sınav başarısı üzerindeki etkileri neler olabilir?➤ Sınav kaygısının sınav başarısı üzerindeki etkileri neler olabilir?➤ Stresin sınav başarısı üzerindeki etkileri neler olabilir?➤ Sağlıklı beslenmenin sınav başarısı üzerindeki etkileri nelerdir?➤ Düzenli uykunun sınav başarısı üzerindeki etkileri nelerdir?➤ Çevresel etmenlerin sınav başarısı üzerindeki etkileri nelerdir?➤ Başarılı olmak için sınavlarda nelere dikkat edilmelidir?Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenlerin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-19

SINAV BAŞARISINI ETKİLEYEN ETMENLER

Verimli ders çalışma: Verimli ders çalışmanızı etkileyecek olumlu ve olumsuz birçok unsur vardır. Fakat siz hayatınızın sorumluluğunu fark ettiğiniz ve almaya başladığınızdan itibaren olumsuz etkenleri yok edebilir ya da bu etkenleri hafifletebilirsiniz. Verimli ders çalışmak için, çalışma ortamınızı düzenleyin. Zihninizin dağılmasına neden olan etkenleri yok edin. Öğrenmenin ön şartlarından olan uyanıklık, dikkatli olmak, motivasyonu sağlamaktır. Sürece aktif katılımında bulunup, yaptığınız çalışmalara ilişkin geribildirimler almaya çalışın. Etkin okuma, etkin dinleme ve zamanı etkili kullanma verimli ders çalışmak için önemli faktörlerdir.

Sınav kaygısı: Sınav için olumlu düşünün. Sınavlarda başarılı olmanızın sizin tek ve son amacınız ve seçeneğiniz olmadığını kendinize kabul ettirin. Gerçek olan da budur. Sınavdan önce zihninizde geçmişteki başarısızlıklarınızı değil, başarılarınızı vurgulayın. Kendinize, kendi değerinizin altında değer biçmeyin. “Ben aptalım, hiçbir şey beceremem” diye düşünmeyin. Sınavda size yardımcı olmayacak düşünce biçimlerinden uzak durun. Daha önceki başarısızlıklarınızda başarısız olma sebeplerini araştırın ve onların telafi edilmesine çalışın. Bir başka deyişle aynı sebeplerin yeni bir başarısızlığa yol açmasına izin vermeyin. Sınav bir ölüm kalım meselesi, kişiliğin değerlendirilmesi değil, bilgilerin değerlendirilmesidir. Bu nedenle sınav başarısı ile kişilik değerini eş görmeyin (Baltaş, 2006).

Stres: Sınav birçok Öğrencide psikolojik baskı yaratan bir olaydır. Sınav dönemi öncesinde ve sınav döneminde öğrenci, ister istemez daha çok efor sarf etmek zorunda kalır. Çalışma gecelere taşar. Uykusuzluk, bedeni ve ruhu zayıf düşürür. Sınavın nasıl geçeceğine ilişkin endişe sınırları gerer. Bu durum, sınav başarısını olumsuz etkiler. Çünkü sınav, bilgi ve yetenek kadar kafa dinçliği ve psikolojik dayanıklılık gerektirir (Özakpınar, 2002).

Sağlıklı beslenme: Sınav dönemi için önerilebilecek özel bir beslenme yöntemi yoktur. Bu dönemde bir zayıflama rejimine girmemeniz bütün uzmanların ortak görüşüdür. Sınava hazırlık süresince et ve şeker yiyerek zihnin daha iyi çalışmasına katkıda bulunmak mümkün değildir. Önemli olan çeşitli besinlerden yiyerek dengeli bir beslenmeyi sürdürmektir. Aynı

şekilde sınav sabahında normal bir kahvaltı yapmak ve uzun sürecek sınavlar için kan şekerinin düşmesi halinde ağza atılacak bir küçük bisküvi bulundurmak yararlıdır (Baltaş, 2006).

Düzenli uyku: Uyku alışkanlığınızı bilmeniz büyük önem taşır. Ortalama uyku süresi 11 yaşındakiler için 9,5 saat, 17 yaşındakiler için 8–8,5 saattir. Uykunun 1. yarısı bedensel, 2. yarısı ruhsal dinlenme açısından önem taşır. Bu sebeple sadece bir gecelik 3–5 saatlik kısa bir uykunun zihinsel faaliyet üzerinde olumsuz etkileri yoktur. Ancak uykusuzlukların arka arkaya birkaç gece devam etmesi, akıl yürütme, öğrenme, dikkat gibi yüksek beyin faaliyetlerini olumsuz yönde etkiler.

Hiç uyumadan sınava girmek ise yapılabilecek en büyük hatadır. Bedensel dinlenmeye imkân veren en az 3 saatlik bir uykunun değeri hiçbir şeyle ölçülemez (Baltaş, 2006).

Çevresel etkenler: Sınav başarısını etkileyen etmenler içinde ses, başka insanların varlığı, radyo, TV, gazete, dergi, güneş ışığı, odanın ısısı, havası, oturulan yerin çok rahat ya da çok rahatsız edici olması başarıyı etkileyebilir (Baltaş, 2006).

Motivasyon: Çalışmaya başlamak ve sürdürmek konusunda temel faktörlerden bir tanesi kişinin hayatı ile ilgili sorumluluk ve kararları almak konusundaki istekliliğidir. Eğer hayatınızla ilgili sorumluluğu dış dünya ve olaylara bırakırsanız, çalışmanızı ve başarılarınızı her zaman engelleyecek birçok sebebiniz olacaktır. Bir gün anneniz veya babanız duymak istemediğiniz bir söz söylemiş olduğu için çalışmak istemeyeceksiniz, bir başka gün öğretmeninizle aranızda istenmeyen bir diyalog olduğu için çalışmaya isteksiz olacaksınız, bir başka gün canınız sıkın olduğu için, bir diğer gün hava içinizi kararttığı için, bir başka gün arkadaşlar size bir yere gitmeyi önerdiği için vb. Bu listeyi her gün için birden çok sebeple doldurmak mümkündür. Eğer hayatınızla ilgili sorumluluğun bütünüyle size ait olduğunu kabul ederseniz, o takdirde yukarıda sıralanan sebeplerden hiç biri sizin motivasyonunuzu düşüremez (Baltaş, 2006).

Sınav Taktikleri: Sınava başlamadan önce, 10–15 saniye soruları gözden geçirin. Gözden geçirme işlemi sırasında, anahtar noktaları hatırlamanız, istediğiniz sorudan başlamanıza yardımcı olacaktır. Hızlı karar vermek ya

da yavaş cevap vermek puan kaybına neden olabilir. Bir soru üzerinde belirli bir süre geçtiği halde çözüme ulaşamazsanız, soruyu bırakın. Herhangi bir soru üzerinde zaman harcamak gerektiği ve karışık gözüktüğü için, soruyu atlamayın. Eğer üzerinde zaman harcanması gerektiğini düşündüğünüz her soruyu atlarsanız, kısa bir süre sonra çok az soruyu cevaplandırmış olabilirsiniz. Yanınızda bir saat bulundurun ve sınav süresine göre kendinizi ayarlayın. Zamanı bilinçli ve planlı bir şekilde kullanırsanız, başarınızı yükseltebilirsiniz. Zihninizin dağılmasını önleyin, yorulduğunuzu hissettiğiniz an ara verin. Geçen zamanla ilgilenmeyin.

Çoktan seçmeli sınavlarda, sorulan soruya cevap olamayacak seçenekleri eleyin. Tahmin etmeniz gerekirse hızlı tahminde bulunun ve fikrinizi değiştirmeyin. Çoktan seçmeli sınavlarda cevap kâğıdına cevapları bütünüyle doldurarak, uygun boşlukları taşırmadan ve koyu olarak işaretleyin. Cevap kâğıdında yanlış değerlendirmeye neden olacak her türlü işaretten kaçının. Sınavlarda, bazen çok güç sorular olabilir. Bütün soruları doğru cevaplama beklentisi içinde olmayın (Baltaş, 2006).

4. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	NASIL ÖĞRENIYORUM?
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Kendi öğrenme stilini fark eder. (Kazanım Numarası - 23-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–20
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç: <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form–20'yi okur ve “bunlardan hangisinin size uygun olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?” sorusu ile grup etkileşimi başlatılır.2. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Bu öğrenme stilleri hakkında daha önceden bilginiz var mıydı?➤ Kendi öğrenme stilinize uygun çalışıyor musunuz? Neden?➤ Kendi öğrenme stilimize uygun çalışırsak neler olur?4. Kendi öğrenme stilini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.	
Değerlendirme:	

FORM-20**ÖĞRENME STİLLERİ**

Aşağıda 3 tür öğrenme stiline sahip insanlarda genellikle rastlanan özellikler bazı özellikler belirtilmektedir. Bunlardan hangisinin size uygun olduğunu düşünüyorsunuz?

GÖRSEL	<p>Görseller, özel hayatlarında düzenli ve titiz olabilirler. Karışıklık ve dağınıklıktan rahatsız olabilirler. Dağınık bir masada çalışamayabilir, önce masayı kendilerine göre düzenleyebilir, daha sonra çalışmaya başlayabilirler. Kalem, silgi, kalemtıraş gibi araçlar için masada kendilerine göre yerler belirleyebilirler. Bu araç gereçleri hep bu yerlerde tutabilirler. Çantaları, dolapları her zaman düzenli olabilir. Yazmayı sevmezler bile defterlerini düzenli ve itinalı kullanabilirler. Defterlerinin köşeleri kıvrılmaz, kıvrılsa da ataç kullanabilirler. Düz anlatım dediğimiz (okullarda öğretmenin ya da bir öğrencinin ders anlatması) öğretim yönteminden yeterince yararlanamayabilirler. Tam olarak anlamaları için dersin mutlaka görsel malzemeler ile desteklenmesi gerekebilir. Harita, poster, şema, grafik gibi görsel araçlarla kolay öğrenebilir ve bu araçlarla öğrendiklerini kolay hatırlayabilirler. Öğrendikleri konuları gözlerinin önüne getirerek hatırlamaya çalışabilirler (Boydak, 2006).</p>
İŞİTSEL	<p>İşitseller küçük yaşlarda kendi kendilerine konuşabilirler. Ses ve müziğe duyarlıdır. Sohbet etmeyi, birileri ile çalışmayı sevebilirler. Ahenkli ve güzel konuşabilirler. Yabancı dil öğreniminde (konuşma ve dinleme becerilerinde) başarılı olabilirler. İlköğretim bir ve ikinci sınıflarda kendi kendilerine konuşmaları nedeni ile öğretmeni dinlemeyebilirler. Bu özellikleri nedeni ile işittiklerini daha iyi anlama özelliklerine rağmen bu şanslarını kaybedebilirler. Gözle okuma esnasında hiç bir şey anlamayabilirler. Bu nedenle en azından kendi kulağının duyabileceği bir sesle okumalarına izin verilebilir. İşittiklerini daha iyi anlayabilirler. Daha çok konuşarak ve tartışarak öğrenebilirler. Bilgi alırken dinlemeyi okumaya tercih edebilirler. Olay ve kavramları birinin anlatması ile daha iyi anlayabilirler. Grupla ikili çalışmalarda konuşma ve dinleme olanakları olduğu için iyi öğrenebilirler. Hatırlamak istediklerini birisi kendilerine anlatıyor ya da söylüyormuş gibi işiterek hatırlamaya çalışabilirler (Boydak, 2006).</p>
KİNESTETİK/DOKUNSA	<p>Dokunsallar oldukça hareketli olur, sınıfta yerlerinde duramayabilirler. Sürekli hareket halinde olabilirler. Tahtayı silmek, pencereyi açmak, kapıyı örtmek, tebeşir getirmek hep onların görevi olsun isteyebilirler. Uzun müddet oturmaya zorlanırlarsa, derste ne olup bittiğini de anlamaz hale gelebilirler. Bu hareketlilik uygun işlerle yönlendirilmezse genelde sınıfta problem çıkabilir. Tahta, tebeşir, ders anlatımı, ders işleme sisteminden en az yararlananlar onlar olabilir. Dersin anlatılması veya görsel malzemeleri ile zenginleştirilmesi, kinestetik-dokunsal öğrencinin öğrenmesine beklenen ölçüde katkı sağlamayabilir. O nedenle sınıflarımızda ideal ders araçları olarak kabul edilen şema, harita, fotoğraf gibi görsel araçlar kinestetik öğrenci için daha az değer taşıyabilir. Çünkü ne kadar renkli ve canlı olursa olsun görsel materyaller onların öğrenmesini beklenen ölçüde kolaylaştırmayabilir, anlatımdan da yararlanamayabilirler. Öğrenebilmeleri için ellerini kullanacakları, yaparak, yaşayarak öğrenme dediğimiz öğrenme tekniklerinin uygulanması gerekebilir. Sınıf yerine okul bahçesi veya laboratuvarında dokunarak, ellerini kullanarak, olayların içinde yaşayarak çok daha iyi öğrenebilirler (Boydak, 2006).</p>

4. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ARAŞTIRIR-ÖĞRENİRİM
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	İhtiyaç duyduğu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplar. (Kazanım Numarası -24-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Senaryolar
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğretmen aşağıdaki senaryoları öğrencilere okur ve aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar. (Öğretmen sınıfın ihtiyacına göre bu senaryoları değiştirebilir.)

Senaryo 1

Cüneyt, Matematik dersini sevmesine rağmen başarısızdır. Matematik dersinde başarılı olabilmek için verimli ders çalışma yöntemlerini bilmemektedir.

- Cüneyt, nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 2

Hakan, ailesi ile birlikte tatile çıkacaktır. Gidecekleri yer hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.

- Hakan nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 3

Hayrettin'in ailesi eve bilgisayar almıştır. Hayrettin bilgisayarı kullanabilmek için gerekli bilgilere sahip değildir.

- Hayrettin, nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 4

Raşit, basketbol oynamayı çok sever. Boş zamanlarında bir spor kulübünde basketbol oynamak istemektedir. Fakat hangi spor kulübüne gidebileceği hakkında bilgi sahibi değildir.

- Raşit, nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 5

Umut, hayvanları çok sevmekte ve ileride veteriner olmak istemektedir. Fakat bu meslek hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.

- Umut, nerelerden bilgi alabilir?
 - Sizde bu durumlara benzer yaşantılarınız oldu mu?
 - İhtiyaç duyduğunuz bu bilgileri nerelerden ya da kimlerden aldınız?
 - İhtiyaç duyduğunuz bu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplarken zorlandınız mı?
 - En çok hangi konularda bilgi toplama ihtiyacı duyuyorsunuz?
 - En çok bilgi topladığınız yer ya da kişiler kimler?
2. İhtiyaç duyduğu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplamanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

4. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	AHMET'İN DİŞ FIRÇASI
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu olduğunu fark eder. (Kazanım Numarası -104-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–21
Hazırlayanlar:	Ergül SİRKINTI - Rehber Öğretmen
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form-21'i okur.2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır.<ul style="list-style-type: none">➤ Ahmet niçin çok öfkeliydi?➤ Bireyler aynı olaylara farklı tepkiler verebilmektedirler. Ahmet'in yaşadığını siz yaşasaydınız öfkelenir miydiniz?➤ Ayşe Ahmet'e öfkesini kontrol edebilmesi için hangi egzersizleri yaptırdı?➤ Ayşe bu egzersizleri kimden öğrenmişti?➤ Öfkesi geçtikten sonra Ahmet neler hissetti?➤ Ahmet öfkesini kontrol edemeseydi neler olabilirdi?➤ Öfke kontrol edilebilir bir duygudur. Öfkelendiğinizde öfkenizi kontrol edebiliyor musunuz? Nasıl?3. Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu olduğu vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Not: 6. sınıfta, gevşeme ve nefes egzersizlerine ilişkin bilgi verilmiştir. Öğretmen gerekli gördüğü takdirde bu bilgiden faydalanabilir.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-21

AHMET'İN DİŞ FIRÇASI

Ahmet o gün okula çok öfkeli gelmişti. Sıra arkadaşı Ayşe Ahmet'e günaydın bile diyememişti. Çünkü Ahmet çok sinirliydi. Ahmet dersi iyi dinlemiyor, sürekli "pöfff" diye sesler çıkartıyordu.

Ayşe, Ahmet'in bu durumuna çok üzölmüştü. Teneffüste Ahmet'in yanına yaklaşıarak, niçin bu kadar öfkeli olduğunu sordu.

AHMET: Niçin olacak, kardeşim yüzünden, diye cevap verdi.

AYŞE: Ne oldu ki? Diye sordu.

AHMET: Daha ne olsun, sabah diş fırçamı kullanmış.

Ayşe gülmek için kendini zor tuttu. Ahmet'in kardeşi Ömer henüz 1. sınıfa giden küçücük bir çocuktü.

AYŞE: Neyse olan olmuş, öfke kontrol edilebilir bir duygudur. Rahatlaman için rehber öğretmenimizden öğrendiğim alıştırmaları yapar mısın?

AHMET: Neymiş o?

AYŞE: Şimdi:

Derin derin nefes al,

Bu sırada güzel bir manzarayı zihninde hayal et.

Derin derin nefes alıp verdiğinde göğsün değil karnın şişmelidir.

Bu sırada kendine "sakin ol" diyerek telkinde bulunabilirsin.

Ahmet, Ayşe'nin gösterdiği alıştırmalar ile biraz rahatlamış öfkesi geçmeye başlamıştı.

AHMET: Öfkelenince başka ne tür alıştırmalar yapılmalı diye sordu.

AYŞE: Mizah!

AHMET: Nasıl yani?

AYŞE: Sevdiğimiz bir fıkra ya da gülmemizi sağlayacak bir filmi hatırlayıp, öfkemizi yok edebiliriz. Ayrıca, çevremizi değiştirmek öfkemizi yatıştırabilir. Şöyle ki; Bazen sinirlenip öfkelenmemize yol açan şeylerin yakın çevremizde olduğunu fark ederiz. Buradan biraz uzaklaşmak rahatlamamızı sağlayabilir. İçeri zili çalmıştı. Ahmet'le Ayşe sınıfa doğru yürürken, onları gören küçük Ömer koşarak yanlarına geldi. Bir türlü açmayı beceremediği kalemini ağabeyine uzatarak açmasını söyledi. Kalemi özenle açan Ahmet,

kardeşine beslenme saatinden sonra dişlerini fırçalamayı unutmamasını öğütledikten sonra, kardeşinin başını okşayarak, sınıfına gönderdi.

Ahmet, afacan Ömer'e basit bir neden dolayı niçin bu kadar öfkelendiğinin şaşkınlığı içerisinde sınıfına girdi.

Ergül SİRKINTI

4.SINIF 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÖFKEM
Sınıf:	4.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Öfkesini uygun yollarla ifade eder. (Kazanım Numarası -105-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-22
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p>*Öfkesini uygun yolla ifade etmede yoğun sorun yaşayan öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmeti sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler 6 kişilik gruplara ayrılır.2. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır. <p><i>“Öfke temel bir duygudur. Her insan zaman zaman öfkelenebilir. Öfke ne iyi ne de kötü bir duygudur. Mutluluk, üzüntü gibi insanda var olan bir duygudur. İnsanlar incindiklerinde, hakları ihlal edildiğinde, işler yolunda gitmediğinde öfkelenebilirler. Öfke uygun olan ya da olmayan çeşitli biçimlerde gösterilebilirler. Uygun olmayan biçimlerde gösterildiğinde çevreye, eşyalara ya da başka insanlara zarar verilebilir. Şimdi sizlere dağıtacağım formdaki durumları okumanızı ve bu durumlara verebileceğiniz uygun tepkileri yazmanızı istiyorum.”</i></p>	

3. Her gruba Form–22 verilir ve doldurmaları istenir.
4. Her grup cevaplarını sınıfla paylaşır ve cevapların uygun olup olmadığı konusunda konuşulur.
5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Form–22 de verilen durumlara benzer yaşantılarınız oldu mu? Olduysa ne yaptınız?
 - Öfkeyi uygun olmayan yollarla ifade edersek neler olur?
 - Öfkeyi uygun yollarla ifade edersek ne olur?
6. Öfkesini uygun yollarla ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-22

Arkadaşınız izin almadan defterinizi aldı götürdü ve uzun süre defterinizi aradınız. Sonunda defterinizin arkadaşınızda olduğunu öğrendiniz ve çok öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranışınız ne olur?

.....
.....
.....

Koridorda yürürken koşan bir arkadaşınız geldi ve size çarptı. Elinizdekiler yere saçıldı ve öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranışınız ne olur?

.....
.....
.....

Okul kantininde sırada beklerken iki kişi geldi ve bir şey söylemeden sizin önünüze geçtiler. Siz bu durum karşısında öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranışınız ne olur?

.....
.....
.....
.....

Geç bir saatte dışarı çıkıp arkadaşınızla oynamak istediniz. Anneniz izin vermedi. Bu duruma öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranışınız ne olur?

.....
.....
.....
.....

Ders çalışırken kardeşiniz geldi ve ödevinizin üzerini çizdi. Bu duruma öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranışınız ne olur?

.....
.....
.....
.....

4. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞEDEBİLİRİM...
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Zorbalıkla karşılaştığında baş etme yollarını kullanır. (Kazanım Numarası 102)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–23
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere Form–23 dağıtılır ve doldurmaları istenir.2. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Formda belirtilmeyen başka ne tür zorbalık davranışları olabilir?➤ Zorbaca davranışlarla karşılaştığınız oldu mu? Neler yaptınız?➤ Zorbalıkla karşılaşan kişi neler yapabilir?4. Zorbalıkla karşılaştığında baş etmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-23

ZORBA DAVRANIŞI	NELER YAPABİLİRİM?
Başka birinden eziyet görmek	
Başka birinin bana sataŐması	
BaŐkasının bana isim takarak, alay etmesi	
Başka birinin eşyamı zorla alması	
Başka birinin canımı acıtması, beni itip, kakması, vurması, tekmelemesi	

4. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SORUMLULUKLARIM
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Sorumluluklarını yerine getirir. (Kazanım Numarası 9)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–24
Hazırlayanlar:	*(Erkan, 2005)' ten uyarlanmıştır. Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç: 1. Form–24 dağıtılır ve doldurmaları istenir. 2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır. ➤ Belirtilen alanlara ilişkin yazdığınız sorumluluklarınız nelerdir? ➤ Belirtilen alanlara ilişkin yazdığınız sorumluluklarınızı yerine getiriyor musunuz? ➤ Sorumluluklarınız arasında yerine getirmedikleriniz var mı? Hangileri? Niçin? ➤ Sorumluluklarınızı yerine getirmedeğiniz de ne gibi sonuçlarla karşılaşıyorsunuz? ➤ Sorumluluklarınızı yerine getirdiğinizde neler olur? 3. Sorumluluklarını yerine getirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

FORM-24
SORUMLULUKLARIM

Hepimizin yerine getirmesi gereken sorumluluklar vardır.
Sorumluluklarınızdan beş tanesini ilgili bölümlere yazınız.

ÖĞRENCİ OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

ÇOCUK OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

ARKADAŞ OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

KARDEŞ OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

VATANDAŞ OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

4. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DIŞLANIRSAM BAŞEDEBİLİRİM
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanır. (Kazanım Numarası 103)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-25
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen, öğrencilere ne tür dışlanma davranışları ile karşılaştıklarını ya da karşılaşılabileceklerini sorar ve cevaplar tahtaya yazılır.2. Tahtaya yazılan dışlanma davranışı örneklerinden birini gönüllü öğrenciler canlandırır. (Zaman yeterli olursa, birden fazla dışlanma davranışı örneği canlandırılabilir.)3. Öğretmen, dışlanma anında oyunu durdurur ve öğrencilere bu durumla nasıl baş edebileceklerini sorar.4. Canlandırma bittikten sonra öğretmen Form-25'i okur.5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sizin arkadaşlarınızı dışladığınız anlar oldu mu? Nasıl tepkiler aldınız?➤ Arkadaşlarınız tarafından dışlandığınız anlar oldu mu? Nasıl baş ettiniz?6. Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-25

AKRAN REDDİ

Akranları tarafından dışlanan çocuklar aşağıdaki bazı baş etme becerilerini kullanabilirler.

İŞBİRLİĞİ YAP

Oyunları ya da eşyaları paylaş
Oyun ile ilgili sorun varsa öneri yap
Kurallar hakkında anlaşmazlık varsa alternatifler sun

KATILIM

Katıl
Başlat
Oyuna ya da etkinliğe dikkatini ver

İLETİŞİM KUR

Diğer insanlarla konuş
Kendin ya da oyun hakkında bir şeyler söyle
Diğer insanlar ya da oyun hakkında soru sor
Diğer insanlar konuşurken dinle
Nasıl yaptıklarını görmek için diğer insanlara bak

DESTEK OL- ONAYLA

Diğer insanlara dikkat et
Hoş bir şeyler söyle
Arada bir gülümse
Yardım ya da öneri teklif et

KAYBETSEN BİLE İYİ BİR SPORCU OL

Kazananları kutla
Diğer öğrencilerin becerilerini öv
El salla ve güzel bir oyundu de
Oyun hakkında güzel bir şeyler söyle
Kendin hakkında eğlenceli bir şeyler söyle

İYİ BİR GRUP ÜYESİ OL

Grup arkadaşları ile arkadaşça ve eğlenceli ol
Tüm oyun boyunca kal
Takımının yaptıklarına dikkat et
Grupundaki herkesi alkışla

SOĞUKKANLILIĞINI KORU

Gülümse
Şaka yap
Sesini sakın ve sessiz tut
Sakince ayrıl (Blacher, 2004).

4. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞARILARIM
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Başarılı olduğu etkinlikleri açıklar. (Kazanım Numarası 69)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrencilere başarılı oldukları etkinliklerin neler olduğu sorulur ve verilen cevaplar tahtada listelenir.</p> <p>ÖRNEK:</p> <p>Şarkı söylemek, voleybol oynamak, resim yapmak, rol yapmak, el işi, bahçe işleri, tamirat işleri, güzel konuşma vb.</p> <p>2. Öğrencilerden başarılı oldukları bu etkinlikleri canlandırmaları istenir.</p> <p>ÖRNEK:</p> <p>Şarkı söyler, tahtada resim yapar, güzel şiir okur vb.</p> <p>Öğrenciler tamirat işi, el işi, bahçe işlerinde başarılı olduğunu düşünüyorsa bir hafta sonra yaptığı bir çalışmayı sınıfa getirip gösterebilir.</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Başarılı olduğunuzu şimdi fark ettiğiniz bir etkinlik oldu mu? Nedir?➤ Başarılı olduğunuz etkinliği geliştirmeyi düşünüyor musunuz? Bu konuda neler yapmayı düşünüyorsunuz?➤ Başarılı olduğunuz etkinliklerle ilgili bir meslek sahibi olmayı düşünür müsünüz? <p>4. Başarılı olduğu etkinliklerin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

4. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SEÇMEK VE SEÇİLMEK
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Okuldaki seçim süreçlerine katılır. (Kazanım Numarası 10)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencilerin okulda yapılan öğrenci meclisi seçim sürecine demokratik tutumlar sergileyerek katılmaları amaçlanmaktadır. Etkinlik okuldaki seçim sürecinden önce yapılmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>Bir hafta önce, sınıftaki gönüllü öğrencilerden gruplar kurmaları istenir. (“Çevreyi Koruyanlar Grubu”, “Satranç Sevenler Gurubu” vb.)</p> <p>Bir hafta süresince kurulan grupların liderleri ve taraftarları sınıf içinde seçim propagandası yapar.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Seçim sandığı ve oy pusulaları hazırlanır.2. Sınıfta seçim atmosferi sağlanır, seçim yapılır.3. Kazanan grupların üyeleri sınıf meclisini oluşturur.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Seçim sürecinde neler yaşadınız?➤ Kulüp üyelerini hangi özelliklerinden etkilenerek seçtiniz?➤ Oy kullanmayan öğrenci var mı? Varsa neden kullanmadı?➤ Seçmek ve seçilmek neden önemlidir?5. Öğretmen, sınıfta yapılan grup seçiminin, okulda yapılan seçimlere örnek olduğunu vurgulayarak, okulda yapılan seçimlerin neler olduğunu öğrencilere sorar.6. Öğrencilerin verdikleri cevaplar tahtaya yazılır.(sınıf başkanlığı seçimi, öğrenci temsilciliği seçimi, öğrenci kulüpleri seçimi, okul başkanlığı seçimi vb.)	

7. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Okuldaki seçim süreçlerine istekli olarak katılıyor musunuz? Neden?
- Okulda ki seçim süreçlerine katılmak neden önemlidir?

8. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve cevaplarını sınıfla paylaşımları istenir.

9. Okuldaki seçim süreçlerine katılmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

4. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BİR ELİN NESİ VAR, İKİ ELİN SESİ VAR
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Grupla çalışmanın avantajlarını açıklar. (Kazanım Numarası 25)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen “Bir elin nesi var, iki elin sesi var” atasözünü tahtaya yazar ve öğrencilere bu atasözünün kendileri için ne ifade ettiğini sorar.2. Öğretmen, öğrencilerden bu atasözü ile ilgili daha önce yaşadıkları birer yaşantılarını yazmalarını ister.3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Grupla çalışmaktan hoşlanıyor musunuz? Neden?➤ Grupla çalışmanın avantajları nelerdir? Neden?5. Grupla çalışmanın avantajları vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

4. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	EKMEK PARASI
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsek ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Yerel çevresinde bulunan işlerden örnekler verir. (Kazanım Numarası 180)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>Öğrenciler 4-5'erli gruplara ayrılır. 1 Hafta önceden yerel çevrelerinde bulunan işler hakkında bilgi toplamaları istenir.</p> <p>Öğrenciler yerel çevrede yapılan işler hakkında bilgi toplarken aşağıdakilere benzer sorulara cevap arayabilirler.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Yerel çevrede bulunan işler ne zamandır yapılmakta?✓ Yerel çevrede yapılan bu işleri kimler yapmakta?✓ Yerel çevrede yapılan bu işler nasıl bir ortamda yapılmakta?✓ Yerel çevrede yapılan bu işlerin geliri nasıl?✓ Yerel çevrede yapılan bu işlerin çalışma koşulları nasıl? <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler yerel çevrede bulunan işlerle ilgili topladıkları bilgileri sınıfta anlatırlar.2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Ailenizde bu işleri yapanlar var mı?➤ Sizde ilerde bu işlerle uğraşmayı düşünüyor musunuz? Neden?➤ Başka bildiğiniz yerel çevrelerde yapılan işler var mı? Neler?➤ Yerel çevrelerde yapılan işlerin ülke ekonomisine katkısı nedir?3. Yerel çevrede bulunan işleri tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>

4. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İYİ Kİ BENİM ARKADAŞIMSIN!
Sınıf:	4. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Arkadaşlığın önemini ifade eder. (Kazanım Numarası 106)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Renkli kurdeleler
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

Öğrencilerden (bir hafta / bir gün önce) sınıfa fiyonk şeklinde bağlanmış 2 adet renkli kurdele getirmeleri istenir. (Kurdele yerine çiçek, yıldız vb. kullanılabilir.)

1. Öğretmen öğrencilere “arkadaşlık neden önemlidir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin verdiği cevaplara göre arkadaşlıkta olması gereken olumlu kavramları tahtaya yazar. (destek olmak, güven, sır saklamak, emin olmak, samimiyet, vefa, dürüstlük, nezaket, sevgi vb.)
2. Tahtaya yazılan kavramlardan yola çıkarak gönüllü öğrenciler arkadaşlarına hazırladıkları kurdelelerden birini takarak duygularını ifade ederler.

ÖRNEK: İyi ki benim arkadaşısın çünkü bana destek oluyorsun

İyi ki benim arkadaşısın çünkü sırlarımı saklıyorsun.

İyi ki benim arkadaşısın çünkü.....

3. Öğrenciler hazırladıkları son kurdeleyi duygularını ifade ederek kendilerine takarlar.

ÖRNEK: Ben arkadaşıma dürüst davranıyorum. Çok güvenilir bir arkadaşlığımız var.

Ben arkadaşımı seviyorum. Bana ihtiyacı olduğunda yanımdayım.

4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Arkadaşlık neden önemlidir?
- Dünyada arkadaşlık olmasaydı sizce neler olurdu?

5. Arkadaşlığın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

5. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1–29	Eğitsel başarı ile ilişkili etmenleri açıklar.
2–108	Kişisel-sosyal ve eğitsel sorunlarla karşılaştığında nereden ve nasıl yardım alacağını fark eder.
3–26	Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar.
4–27	Kendi öğrenme stiline uygun çalışma yöntemlerini kullanır.
5–11	Yaşadığı çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.
6–110	Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.
7–109	Uygun reddetme davranışına ilişkin örnekler verir.
8–107	Akran baskısıyla nasıl baş edeceğini açıklar.
9–71	Duygularının davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.
10–111	Başkalarıyla kurduğu iletişimi değerlendirir.
11–112	Barış içinde yaşamak için gereken olumlu tutum/davranışları fark eder.
12–148	Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder.
13–181	Çalışmanın insanlar ve toplum için önemini açıklar.
14–147	Toplum için gönüllü çalışmanın önemini ve gerekliliğini açıklar.
15–28	Bir üst sınıfın nasıl olacağına ilişkin hayallerini ve beklentilerini açıklar.
15	

5. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

5. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞARI YOLU
Sınıf:	5.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Eğitsel başarı ile ilişkili etmenleri açıklar. (Kazanım Numarası -29-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–26
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler dörder kişilik gruplara ayrılırlar.2. Gruplardan eğitsel başarıyı etkileyen etmenleri yazmaları istenir.3. Grupların belirlediği etmenler tahtaya yazılarak bir liste oluşturulur.4. Öğretmen bu gruplama işinden sonra Form-26'da verilen listeyi öğrencilere okur tahtada eksik olan etmenler eklenir.5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sizin belirlediğiniz etmenler ile Form–26 daki etmenler arasında fark var mıdır? Neler?➤ Eğitsel başarıda bu etmenler neden önemlidir?➤ Bu etmenler arasında yapmadıklarınız ya da eksik yaptıklarınız var mı? Neler? Niçin?➤ Siz kendinizi başarılı buluyor musunuz? Neden?➤ Eğitsel başarıınızı artırmak için başka neler yapabilirsiniz?6. Eğitsel başarı ile ilişkili etmenlerin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-26

Zamanı düzenli kullanma

Planlı ve disiplinli çalışma

Düzenli olma

Çalışma ortamının düzenlenmesi

İstekli olma ve çaba harcama

Derse aktif olarak katılma

Ders öncesi hazırlık

Sağlıklı beslenme

Yeteri kadar uyuma

Not tutma

Özet çıkararak çalışma

Ezberlemeden anlayarak çalışma

Etkili ve anlayarak okuma

Tekrar etme

Amacını belirleme

Gerçekçi hedefler koyma

Zihnin dağılmasına yol açan sebepleri bilmek (Hayal kurmak, endişelere kapılmak, yatarak çalışma, müzik dinleyerek ders çalışma, televizyon izleyerek ders çalışma)

Hayır demeyi öğrenmek

Etkin dinleme

Stres

5. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	YARDIM ALABİLİRİM
Sınıf:	5.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası ilişkiler
Kazanım:	Kişisel-sosyal ve eğitsel sorunlarla karşılaştığında nereden ve nasıl yardım alacağını fark eder. (Kazanım Numarası -108-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–27,Form–28
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u> 1. Öğretmen Form–27 deki bilgileri tahtaya yazar. 2. Form-28 öğrencilere dağıtılır ve formdaki sorunlarla karşılaşan bir kişinin nereden yardım alabileceğini, sorunun karşısındaki ilgili bölüme yazmaları istenir. 3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır. 4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. ➤ Bir sorun yaşadığınızda neler hissedersiniz? Yardım alma ihtiyacı duyar mısınız? Neden? ➤ Form–28 de belirtilen sorunlara benzer yaşadıklarınız oldu mu? Neler? Nereden yardım aldınız? ➤ Günlük hayatınızda karşılaştığınız ya da karşılaşılabileceğiniz sorunlar ile ilgili olarak kimlerden, nerelerden ve nasıl yardım alırsınız? 5. Kişisel-sosyal ve eğitsel sorunlarla karşılaştığında nereden ve nasıl yardım alacağı vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

FORM-27

Nereden yardım alabiliriz?
Aile
Öğretmen/ Okul İdaresi
Rehberlik Servisi
Rehberlik Araştırma Merkezi
Diyetisyen
Sosyal Yardımlaşma Dernekleri
Çocuk Psikiyatrisi, Çocuk Psikologu
Arkadaş
Doktor
Belediye
Sağlık Ocağı
Polis
Muhtar
Komşu
İnternet
Ekleme istedikleriniz varsa aşağıya ekleyin.

FORM-28

Günlük hayatta karşılaşılabilecek bazı sorunlar	Nereden yardım alabiliriz?
Halsizlik hissediyorum ve çabuk yoruluyorum.	
Bazı arkadaşlarımın kötü hareket ve sözleri beni üzüyor.	
Hiçbir derste yeteri kadar başarılı değilim.	
Gözlük kullanmak zorunda olduğum için sıkılıyorum.	
Okulumuz iyi ısınmıyor.	
Başarılı olmak için nasıl daha iyi ders çalışmam gerektiğini bilmiyorum.	
Öğretmenimle/ öğretmenlerimle rahatça konuşamıyorum.	
Evimiz okula çok uzak.	
Evde ders çalışmama yardım eden kimse yok.	
Kardeşimle / kardeşlerimle iyi geçinemiyorum.	
Laboratuvar, spor salonu, kitaplığımız yok.	
Babamın kötü alışkanlıkları beni üzüyor.	
Ailemin maddi durumu iyi değil.	
İlköğretimi bitirince çalışmak zorundayım.	
Gelecekte ne olmak istediğimi bilmiyorum.	
Sağlıklı bir bedene sahip olmadığımı düşünüyorum.	
Öğrencilerin verilen sorunların dışında yaşanan başka sorunları var ise sorunlarını ve nereden yardım alabileceklerini aşağıya yazabilirler.	

5. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ATİLLA VE ARKADAŞLARI
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar. (Kazanım Numarası -26-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–28, Form–29, Form–30
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğretmen Form-28'i okur.
2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar.
 - Bu hikâyedeki grup lideri kim?
 - Bu hikâyedeki grup üyeleri kimler?
 - Bu hikâyedeki grup liderinin özellikleri neler, neler yaptı?
 - Bu hikâyede etkili grup üyesinin özelliklerine uymayan var mı?
 - Bu proje nasıl sonuçlandı?
3. Öğretmen Form-29 ve Form-30 okur.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - İyi bir grup liderinin özellikleri ile Atilla'nın özellikleri benziyor mu?
 - Etkili bir grup üyesinin özellikleri neler olmalı?
 - Sizde grup lideri ya da grup üyesi olduğunuz bir çalışmanız, yaşantınız oldu mu? Neler yaşadınız? Neler hissettiniz?
5. Etkili bir grup üyesi ve liderinin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-28

ATILLA VE ARKADAŞLARININ BAŞARISI

Atilla, öğretmeninin verdiği proje üzerinde uzun süre düşündükten sonra, mahallelerinde bulunan yaşlı ve kimsesiz kişileri tespit edip, onlara yardım edebilecekleri bir çalışma başlatmaya karar verdi. Arkadaşları ile bu düşüncesini paylaştı ve onlarında onayını aldı.

Atilla, derste projesini anlattı. Herkes çok beğendi ve büyük bir istekle projeyi başlattılar. Yaşlıları belirleyebilmeleri için mahallenin muhtarı, belediye ve kaymakam ile görüşmeye karar verdiler. Atilla iş bölümü yaparlarsa işlerin daha kolay yürüyebileceğini söyledi, iş bölümü yapmaya karar verdiler. Ayşe ve Mehmet muhtarlığa, Esin ve Dilşat belediyeye Atilla ve Hasan kaymakamlığa gitme konusunda anlaştılar ve randevularını aldılar.

Esin ve Dilşat belediyenin önünde buluşup belediye başkanı ile görüşeceklerdi. Esin Dilşat'ı uzun süre beklemesine rağmen Dilşat gelmedi. Esin biraz geç kalarak Belediye Başkanı ile görüşmeye kendisi gitti. Belediye Başkanı ile görüşmesi geç başladığı için görüşme de geç bitti ve bu yüzden de diğer arkadaşları ile buluşmaya geç kaldı.

Esin arkadaşlarının yanına gittiğinde, Ayşe ve Mehmet muhtarlıktan dönmüş, okulda bekliyorlardı. Dilşat'ta onların yanındaydı. Dilşat sabah uyanamamış ve geç kalınca doğrudan okula gelmiş, Atilla ve Mehmet'te çoktan dönmüşlerdi.

Atilla gelir gelmez yeni bir organizasyon yapmış, diğer arkadaşlarını da çalışmaya nasıl dâhil edeceğini planlamıştı. Birlikte oturup neler yaptıklarını paylaştılar. Ancak Esin, Dilşat'a kızgındı ve bu grup içinde huzursuzluğa sebep olmuştu. Atilla arkadaşlarıyla konuşarak herkesin hata yapabileceğini, ama bundan sonra herkes üzerine düşen sorumluluklar konusunda daha duyarlı olursa birlikte çok güzel işler başarabileceklerini söyleyip, arkadaşlarını sakinleştirmişti.

Bir ay sonra Atilla ve arkadaşları yaşlıları tespit etmiş ve onlara maddi manevi yapabilecekleri yardımları belirleyerek güzel bir iş çıkarmışlardı. Yaptıkları bu örnek çalışma ile de hem okullarından hem de çevrelerinden büyük destek ve övgü alarak mutlu olmuşlardı.

FORM-29

ETKİLİ BİR GRUP LİDERİNİN ÖZELLİKLERİ

- Elinin altındaki kaynakları iyi tanıyan ve bunları doğru işlerde kullanabilen, hayatta yeni ufuklar açabilen kişidir.
- İşin yanlış gidişatını tespit eder, doğrusuna yönlendirir.
- Gerektiğinde değişim yapar.
- Amaca ulaşmak için alternatif çözüm yolları üretir.
- İşlerin sonraki aşamalarını yaşamadan fark eder.
- Liderlik doğru şeylere yoğunlaşmak ve doğru şeylerin önderliğini yapmaktır.
- İnsanları anlama, onları dinleme, onların sorun ve beklentileri ile ilgilenme, bunlara cevap verecek kapasitede bulunur.
- Bir grup insanı belirli amaç etrafında toplar ve bu amaçları gerçekleştirmek için onları harekete geçirme bilgi ve yeteneklerini kullanır (Helik-5, 2003)

FORM 30

ETKİLİ BİR GRUP ÜYESİNİN ÖZELLİKLERİ

- Sorumluluk sahibidir.
- Çözüm üretir.
- Grup içinde uyumlu davranışlar sergiler.
- Görevleri zamanında yerine getirir.
- İletişime açıktır.
- Kendini ifade edebilir.
- Biz duygusuna sahiptir, kendisini zincirin bir parçası olarak görür.
- İşbirliğine açıktır.
- Yaptığı işe inancı vardır.
- Başladığı işi sonuçlandırır.
- Sabırlıdır.
- Diğer grup üyelerinin düşüncelerine saygılıdır.
- Hoş görülmüştür.
- Paylaşıcıdır.
- Yardımseverdir, diğer grup üyelerine gerektiğinde yardım eder.
- Yapıcıdır.
- Yaratıcıdır.

5. SINIF –4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BÖYLE ÇALIŞIYORUM ÇÜNKÜ BÖYLE ÖĞRENIYORUM...
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Kendi öğrenme stiline uygun çalışma yöntemlerini kullanır. (Kazanım Numarası -27-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–31
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrencilere 4. sınıfın 4. etkinliği hatırlatılarak, hangi öğrenme stiline onlara uygun olduğu sorulur.</p> <p>Eğer öğrenciler öğrenme stilleri hakkında bilgi sahibi değillerse, öğretmen 4. sınıfın 4. etkinliğindeki Form 31'i okuyarak öğrencilere öğrenme stilleri hakkında bilgi verir.</p> <p>2. Tahta 4'e bölünür, öğrenme stilleri yazılır.</p> <p>3. Gönüllü öğrenciler kendi öğrenme stillerine uygun, nasıl çalıştıklarını sınıfla paylaşır.</p> <p>4. Öğrencilerin cevapları tahtadaki öğrenme stillerinin altına yazılır.</p> <p>5. Öğretmen Form-31'i okur.</p> <p>6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <p>➤ Form–31 deki öğrenme stillerine uygun çalışma yöntemleri ile sizin çalışma yöntemleriniz arasında benzerlikler veya farklılıklar var mı? Neler?</p> <p>➤ Kendi öğrenme stiline uygun çalışırsanız ne olur?</p> <p>➤ Kendi öğrenme stiline uygun çalışmazsanız ne olur?</p> <p>7. Öğrenme stiline uygun çalışma yöntemlerini kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-31

ÖGR. STİLİ	ALGILAMA YOLU	EN İYİ ÖĞRENME/EĞLENME	EN İYİ OKUMAYI ÖĞRENME
GÖRSEL	Gördüğünü hatırlar. Metin ve çizimleri takip eder. İnsanları, eşyaları, resimleri gözlem yoluyla tanır/kavrar.	Bilgisayar grafiklerini, görsel yap-bozları, haritaları, posterleri, grafikleri, şemaları, karikatürleri, ilan panolarını inceleyerek ve çizerek.	Sessiz okuma. Resimli romanlar. Yazılı posterler.
İŞİTSEL	İşittiklerini hatırlar. Sözel ifadeleri takip eder. Dinleyerek ve konuşarak öğrenir.	Konuşarak, Mülakat yaparak, Panele katılarak, Soru sorarak ve cevap vererek, Sözlü rapor vererek.	Seslendirme, Yüksek sesle okuma, Masal ve kitap kasetlerini dinleme, Olay ve öyküler hakkında sohbet etme.
KİNESTETİK	Yaşadıklarını hatırlar, Oynayabildiklerini ve prova yapabildiklerini takip eder, Fiziksel etkinlikler içerisinde öğrenir.	Yer oyunları oynayarak, Eşyaları yapıp bozarak, Model inşa ederek, Deney kurarak, Rol oynayarak, Şeklini alarak, Hoplayarak, Koşarak.	Pantomim, Oyunlarda rol alma, Kondisyon bisikleti çevirirken dinleme, Talimat okuyarak inşa etme ya da bir eylem gerçekleştirme.
DOKUNSA	Dokunduklarını hatırlarlar, Dokunduklarını ve yazdıklarını takip eder, Dokunarak şeklini ve yerini değiştirerek öğrenir.	Karalayarak, Eskiz yaparak, Model inşa ederek, Kabartma harita ve yazıları inceleyerek, Deney kurarak, İz sürerek, Yazarak.	Yazma/izleme, Oyun kurallarını okuyup, oynama, Talimat okuyup, inşa etme ya da bir eylem gerçekleştirme.

(Boydak, 2006).

5. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	NELER YAPABİLİRİM?
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Yaşadığı çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.(Kazanım Numarası-11-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<p>Öğrencilerden 1 hafta önce yaşadıkları çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlar hakkında bilgi toplamaları istenir.</p> <ol style="list-style-type: none">Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar.<ul style="list-style-type: none">➤ Yaşadığınız çevredeki eğitsel imkânlar nelerdir?➤ Yaşadığınız çevredeki sosyal imkânlar nelerdir?➤ Yaşadığınız çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanıyor musunuz?➤ Eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanma kişinin gelişimini nasıl etkiler?➤ Bu imkânlardan hangileri ilginizi çekti? Hangilerini yapmak istersiniz?Yaşadığı çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

5. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SENİ ANLAYABİLİRİM
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar. (Kazanım Numarası -110-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Gazete, dergi
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen gazete veya dergilerden topladığı farklı duyguları temsil edebilecek çocuk resimlerini sınıfa getirir.2. Öğretmen bu resimleri sırayla sınıfa gösterir ve öğrenciler resimdeki çocuğun duygusunu ve düşüncesini tahmin ederler.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Siz olsaydınız bu durumda neler düşünür, neler hissederdiniz?➤ Zaman zaman çevrenizde ki insanlar tarafından anlaşılmadığınızı düşündüğünüz oluyor mu? Bu duruma bir örnek verin.➤ Anlaşılmadığınızı düşündüğünüzde neler hissediyorsunuz?➤ Anlaşıldığınızı düşündüğünüzde neler hissediyorsunuz?➤ Karşınızdaki kişinin duygu ve düşüncelerini anlarsanız ne olur?4. Kendini arkadaşlarının yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

5. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HAYIR, DERSEM KIRILMA
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası ilişkiler
Kazanım:	Uygun reddetme davranışına ilişkin örnekler verir. (Kazanım Numarası 109)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–32
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen Form–32’i okur.</p> <p>2. Öğrencilerden, aşağıdaki durumlar karşısında uygun reddetme davranışına ilişkin örnek vermeleri istenir.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Eğer bir arkadaşınız size derse geç girelim derse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız size sigara içmeyi teklif ederse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız sizden kopya çekmek isterse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız sizden, başka birinden zorla bir şey almanızı isterse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız, annenize haber vermeden sinemaya gitmeyi teklif ederse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız size ellerinizi bırakarak, bisiklet sürmeyi teklif ederse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız, boyu kısa olan biriyle alay etmenizi isterse</i>• <i>Eğer bir arkadaşınız size kantinden simit çalmayı teklif ederse</i> <p>Öğretmen gerekli görürse bu durumları çoğaltabilir.</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <p>➤ Daha önce reddetme davranışı göstermenizi gerektiren durumlar ile</p>

karşılaştınız mı? Bu durumlar neler? Bunlara nasıl tepki gösterdiniz?

- Bu durumlara reddetme davranışında bulunmazsanız neler olur?
 - Gerektiğinde uygun reddetme davranışında bulunmak size ne kazandırır?
 - Nedenlerini söyleyerek reddetme davranışında bulunmak neden önemlidir?
4. Gerektiğinde uygun reddetme davranışında bulunmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-32

UYGUN REDDETME DAVRANIŞI ÖRNEKLERİ

Aşağıda uygun reddetme davranışı örnekleri verilmiştir. Biri size yapmanızı istemediğiniz bir şey teklif ederse, gerekçe söyleyerek ona “hayır” demeniz en uygun reddetme davranışıdır.

✓ **Eğer gerekliyse defalarca,**

“Hayır”,

“Hayır, teşekkür ederim” diyebilirsiniz.

✓ **Ne olduğunu söyle ve bunu yapmam de.**

“Bu, kopya çekmektir, yapmam”

“Bu, çalmaktır, bunu yapmam.”

“Bu, kurallara uymamaktır, bunu yapmam.”

“Bu, zararlı maddedir, bunu kullanmam.”

Gerektiğinde aşağıda verilen uygun reddetme davranışı örneklerini de kullanabilirsiniz.

✓ **Lafı değiştir.**

“Projeni bitirdin mi?”

“Bu, harika bir oyun.”

✓ **Soru sor.**

“Neden bunu yapmamı istiyorsunuz?”

“Senin sorunun ne?”

“Benden ne yapmamı istiyorsun?”

✓ **Sebepe söyle.**

“Başım derde girsin istemiyorum.”

“Eğer yaparsam kendimi kötü hissederim.”

“Ben, senden farklı biriyim.”

✓ **Esprisi ya da kinaye kullan.**

“Şaka yapıyor olmalısın, alkol vücuduma zarar verir.”

✓ **Başka bir şey yapmayı öner.**

“Hadi bisiklete binelim.”

“Hadi oyun oynayalım.”

✓ **Eğer onun arkadaşlığını istiyorsan, kapıyı açık bırak.**

“Daha güvenli bir şey yapmak istersen, bana haber ver.”

“Bilgisayar oyunu oynamak istersen, ben evde olacağım.” Davies, L. (2007).

5. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÜSTÜME GELME
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Akran baskısıyla nasıl baş edeceğini açıklar. (Kazanım Numarası 107)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–33
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Akran baskısı ile baş etmede yoğun sorun yaşayan öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenci için destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilerden yapmayı istemedikleri; fakat arkadaşlarının onları zorladıkları durumlara örnek vermeleri istenir. (Kopya vermek, birine kötü bir söz söylemek vb.)2. Öğrencilerin bu davranışları neden yapmak istemedikleri liste halinde tahtaya yazılır. (cezalandırılabilir, üzülebilir, kızabilir vb.)3. Akran baskısı karşısında kullanılabilecek sözlerin neler olabileceği tartışılır.4. Öğrencilerin cevapları tahtaya yazılır.5. Öğrencilerin akran baskısı karşısında kullanabilecekleri bazı sözler şunlar olabilir. <p>Form–33 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Teşekkürler, hayır.▪ Zorlama, kararım kesindir.▪ Kesinlikle▪ Böyle bir şeyi asla yapamam.▪ Israr etme, zaman kaybı olur senin için.▪ İstemiyorum, beni rahatsız etme.▪ Sen bunu istiyor olabilirsin ama ben istemiyorum. vb.	

6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Akran baskısı karşısında “ben bunu yapmak istemiyorum” tarzındaki kararlı ve net ifadeler kullanmak durumu nasıl etkiler?

➤ Akran baskısı ile baş edemediğiniz durumlarda neler yapabilirsiniz?

7. Akran baskısıyla nasıl baş edileceği ve baş etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-33

AKRAN BASKISI

Bir grubun üyesi olmak ya da içinde yaşadığımız topluma ait hissetmek olağan dışı bir şey değildir. Akran baskısı, yapmak istemeyeceğimiz şeyleri ya da yapmaktan hoşlandığımız şeylere engellenmesi şeklinde gerçekleşebilir. Çünkü akranlarımız tarafından kabul edilmek isteriz. Bu akran sizinle aynı yaşta ya da yetenekte olduğunu düşüneneğiniz biri olabilir. Bu akranlar arkadaş ya da TV'deki bir kişi olabilir.

Akran baskısının olumlu etkisi olabilir ve bizi iyi bir şekilde motive edebilir. Akran baskısı aynı zamanda yanlış ya da doğru olduğuna ilişkin duygularınız ile uyuşmayan biçimlerde sonuçlanabilir.

Akran baskısı değişik biçimlerde etkileyebilir.

- Moda seçimi
- Alkol uyuşturucu kullanımı
- Kimleri arkadaşları olarak seçeceğine kara verme
- Akademik başarı

Arkadaş baskısı okulda ya da toplumda olabilir. Doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyebilir. Bazen de kişisel olabilir.

Doğrudan: Örneğin bazıları sana ne yapacağını söyleyebilir. Böyle bir durumda eğer tehdit edilmiş, incinmiş ya da baskıda hissediliyorsan güvendiğin birileri ile görüşebilirsin.

Dolaylı: Akran baskısı her zaman açık şekilde olmaz. Arkadaşların birlikte yaptıkları belirli etkinliklere ve alışkanlıklara sahip olmaları olağan dışı değildir. Farklı bir grup arkadaş ile birlikteyken muhtemelen bu tarz şeyler yapmazsın. Örneğin, sadece belli bir grup ile birlikteyken ders çalışırken diğer başka bir grupta sigara içebilirsin.

Kişisel: Bazen baskı kişinin kendisinden gelir. Gruptan farklı hissetmek zor olabilir. Bundan kaçınmak için, grubun geri kalanlarına benzer hissettiğimizden emin olmak için bir şeyler yaparız. Bu genellikle yeni bir alan gitmek, yeni arkadaşlar edinmek ve yeni bir çevreye uyum sağlamak anlamına gelir. Kendi duygularımızdan emin olmadığımızda muhtemelen akan baskısının etkisini hissederiz.

Ne yapabiliriz?

Akran baskısıyla başa çıkmak için yardım edebilecek bazı öneriler.

Genel ilgileri değerlendirin: Benzer şeyleri yapmaktan hoşlanan insanlar ile birlikte olmak yapmayı istemediğin şeyler için baskı hissetme durumlarından kaçınmaya yardım edebilir.

“Hayır” de: Hayır demek için güce sahip olmak zor olabilir. Bununla birlikte, inandığın şeyi savunmak iyi hissettirebilir.

Diğer insanları yargılamamayı dene: Eğer mümkünse diğer insanların seçimleri üzerinde yorum yapmamayı dene. Onlarla aynı fikirde olmak zorunda olmadığını hatırlamaya çalış. Seçimler ile mutlu olmayışının sebeplerine odaklanmak yargılanmak için yardım edebilir (www.reachout.com).

Rahatsız olduğun bir şeyleri yapma konusunda hiç baskı hissettiniz mi?

- Sigara ya da başka zararlı madde kullanma
- Kavga etme ya da çalma
- Okulda sınıftan kaçma

Bununla ilgili ne yapabilirim?

- Kendine inan
- Ne yapmak ya da yapmamak istediğine karar ver
- Durmak için arkadaşlarına söyleyebileceğin sebepleri düşün
- Yakın arkadaşlarından birisine söyle
- Güvendiğin birileri ile nasıl hissettiğini konuş, bir arkadaş, aile üyesi vb. (www.heads-away-just-say.com).

Büyürken, bazı zorlayan kararlar ile yüz yüze kalabilirsiniz. Bazıları açık bir doğru ya da yanlış cevaba sahip değildir. Örneğin futbol mu oynamalısın voleybol mu? Diğer kararlar. Ciddi ahlaki soruları içerir, sigara denemek, ana babaya yalan söylemek ya da okuldan kaçmak gibi...

Kendi başına karar vermek yeterince zordur, fakat diğer insanlar için içine girince ve baskı yapınca daha da zorlaşır. Sizin yaşınızdaki insanlar, sınıf arkadaşlarınız gibi, akran olarak isimlendirilir. Nasıl hareket edeceğinizi, neler yapacağınızı etkilemek için baskı yaptıklarında, buna akran baskısı denir. Herkesin hatta yetişkinlerin bile baş etmeye çalıştığı bir şeydir.

Akranlar sadece onlarla zaman geçirirken, hatta siz anlamadan yaşamınızı etkiler. Onlardan bir şeyler öğrenirsiniz, onlar sizden bir şeyler

öğrenir. Aynı yaş grubundaki diğer insanlardan öğrenen ve dinleyen sadece insan doğasıdır.

Akranlar olumlu etkiye sahiptir. Genellikle başarılı bir sporcu olan bir arkadaşınıza hayranlık duyabilirsiniz. Ona benzemeye çalışabilirsiniz. Arkadaşlarınızdan yeni şeyler öğrenebilirsiniz.

Bazen akranlar olumsuz etkilerde de bulunabilirler. Örneğin, okuldaki yeni bir çocuk okuldan kaçmanız konusunda baskı yapabilir.

Nasıl baş edilir?

Neyin doğru ya da yanlış olduğu hakkındaki duygu ve düşüncelerinize dikkat etmek, doğru şeyi yapmada yardım edebilir. İçsel direnç ve özgüven kararlı durmanızı ve daha iyi bildiğiniz şeyleri yaparken göğüs germenizi sağlar.

“Hayır” diğer bir başka arkadaşına daha sahip olmak yardım sağlar. Akran baskısı dışında birçok güç sağlar ve karşı koymayı, göğüs germeyi kolaylaştırır.

Muhtemelen “arkadaşlarınızı akıllıca seçmenizi” tavsiye edecek ana baba ya da öğretmenlere sahipsiniz. Akran baskısı onların bunu söylemesi için büyük bir nedendir. Eğer uyuşturucu kullanan, okuldan kaçan, sigara içen, ana babasına yalan söyleyen arkadaşlar seçerseniz, muhtemelen diğer çocuklar yapsa bile bunu yapmak istemezsiniz.

Eğer yalnızken akran baskısı ile karşılaşırsanız, hala yapılabilecek şeyler vardır. Baskı yapan arkadaşlardan uzaklaşabilirsiniz. Onlara “hayır” diyebilirsiniz.

Eğer akran baskısı devam ediyorsa, güvенеbileceğiniz kişilerle konuşabilirsiniz. Bir iki kez hata yaparsanız kendinizi suçlu hissetmeyin. Ana babanız, Öğretmeniniz ile konuşmak daha iyi hissetmenize yardım edebilir ve sizi bir sonra ki akran baskısına karşı hazırlar (Took, 2004).

5. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*DUYGULARIMIN DAVRANIŞLARIMA ETKİSİ
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Duygularının davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder. (Kazanım Numarası 71)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–34, Form-35
Kaynak:	*(Erkan, 2006)
<p>*Duyguların, davranışlara olumlu ve olumsuz etkilerin her ikisi üzerinde de durulmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>1. Öğrencilere duygu, düşünce ve davranış arasındaki ilişki anlatılır.</p> <p>Form–35 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.</p> <p>2. Öğrencilerden son 1 haftada sıklıkla yaşadıkları duyguları ve onları yaratan olayları düşünmeleri istenir.</p> <p>3. Form–34 dağıtılır, öğrencilerin doldurması sağlanır.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.➤ Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.➤ Çeşitli duyguları yaşamınızda düşüncelerinizin etkisi nedir?➤ Duygularınızın davranışlarınıza etkisi nedir?➤ Düşünceleri değiştirerek duyguları ve davranışları değiştirmek mümkün müdür?➤ Kendinizle ilgili yeni bir şey öğrendiniz mi? <p>4. Duyguların davranışları nasıl etkilediği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-34

OLAY:

DUYGU:

DÜŞÜNCE:

DAVRANIŞ:

1.

2.

3.

FORM-35
ABC MODELİ

Pek çok kişi düşünceleerin, duyguların ve davranışın birbirinden ayrı e bağımsız olduğunu düşünür. Günlük işlerimizde sık sık, “heyecanlanmak istemiyorum, ama elimde değil” veya “sinirlenmek istemiyorum, ama elimde değil” şeklinde sözler duyarız. Böyle bir ifade düşünce ve duyguların birbirinden bağımsız olarak ortaya çıktığını ve doğrudan birbirlerine bağılı olmadıklarını varsaymaktadır. Ancak gerçek, bu varsayımın tam tersidir. İnsanın hayatında engel olunamayacak üzüntü, öfke ve hayal kırıklıkları çok ender meydana gelir.

Düşünceler, duygular ve davranış arasındaki ilişkiyi Dr. A. Ellis’ in geliştirdiği A-B-C modeli üzerinde şöyle açıklayabiliriz:

Bu model üzerinde A noktası duygu ve davranışa yol açtığı varsayılan olaydır. Örneğin anneniz, babanız veya öğretmeniniz bir ödevinizi (çalışmanız gereken bir dersi) zamanında tamamlamadığınız için size çıkışmış olabilir. Bu olaydan sonra da siz sinirlenmiş ve üzölmüş olabilirsiniz. C noktası sizin bu olaydan sonraki duygunuzu ve davranışınızı göstermektedir. Örneğin böyle bir eleştiri karşısında savunucu olabilir ve “bu öğretmen beni ne sanıyor?” veya “sınıfta ödevi zamanında yapmayan bir tek ben miyim?” gibi tepki verebilirsiniz. Birçok insan yanlış bir inanç olarak A noktasındaki olayın, doğrudan C noktasındaki duygu ve düşünceye yol açtığına inanır.

A Olay (Öğretmenin eleştirisi)

C Duygu ve davranış (Üzgün, kızgın, savunucu)

Eleştirilerinden ötürü öğretmeniniz sizi üzmüşdür değil mi? Oysa A ve C noktası arasında gerçekte çok önemli bir şey daha bulunur. A ve C noktaları arasında bizim yorum ve yaklaşım biçimimiz vardır. Düşünce ve davranışı esas etkileyen bu yorum ve yaklaşım biçimidir.

A Olay (Öğretmenin eleştirisi)

B Yorum ve yaklaşım biçimi (“bütünüyle unutmuştum, sınıfta kalacağım” veya “neden herkese değil de sadece bana kızıyor...”)

C Duygu ve davranış (üzgün, kızgın, savunucu, “ne yapsam boş” duygusu.)

Eğer olayı “neden öğretmen sadece beni görüyor” veya “bana taktı”

diye yorumlarsanız öğretmene karşı öfke ve kızgınlık duyarsınız. Bunun arkasından da öğretmeni kızdıracak ve size karşı olumsuz davranmasına yol açacak bir söz veya tutumunuz gelebilir.

Eğer olayı “ o kadar kişinin içinde beni buldu, bende hiç şans yok zaten her zaman böyle oluyor” diye yorumlarsanız “ ne yapsam boş, ben bu şarla hiçbir yere varamam nasıl olsa başarısız olacağım” dersiniz bu durum çalışma temponuzu düşürür.

Bu basit şemadan da görüleceği gibi süreci başlatan öğretmeniniz olsa bile duygunuza yol açan sizin kendi düşünce biçiminizdir.

Bir başka yaklaşım biçimi de şöyle olabilirdi.

A Olay (Öğretmenin eleştirisi)

B Yorum ve yaklaşım biçimi (“ödevimi zamanında bitirmeliydim ama bitiremedim” veya “bunun gibi olaylar birikirse öğretmenle aram bozulur” veya “hafta sonunu TV karşısında geçirirken böyle olacağını tahmin etmemiştim.”)

C Duygu ve davranış (üzgün, sıkıntılı, ancak “ problemin nereden kaynaklandığını biliyorum, ben daha iyisini yapabilirim” yaklaşımının korunması.)

Eğer olayı, “ödevi neden zamanında bitiremedim, böyle giderse öğretmenle aram bozulur” diye yorumlarsanız, gecikme sebepleri üzerinde düşünür, bunları ortadan kaldırarak, çalışmaya ayırdığınız süreyi arttırabilirsiniz. Bunun sonunda da benzeri bir olay tekrarlanmaz, öğretmenle ilişkiniz gelişir.

Eğer olayı, “böyle gecikmeler sınava hazırlanmamı güçleştirir” diye yorumlarsanız, bu gecikmelere sebep olan engeller üzerinde düşünür, çalışma veriminizi düşüren sebepleri bulursunuz. Bunun sonunda da sınavlara daha kolay hazırlanırsınız ve eğitim başarınız yükselir.

Bir öğrencinin hayatında her gün defalarca meydana gelen bu basit örneklerden de anlaşılacağı gibi herhangi bir olay çok çeşitli ve farklı davranışlara yol açabilir. Sizi gerilime sokan, sınav kaygınızı yükselten olayın kendisinin stres verici özelliği değil, olayı değerlendiriş biçiminizdir (Baltaş,2006).

5. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KURDUĞUM İLETİŞİMLER
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Başkalarıyla kurduğu iletişimi değerlendirir. (Kazanım Numarası 111)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğretmen öğrencilere gün içerisinde iletişime girdikleri kişilerin kimler olduğunu sorar ve gönüllü öğrencilerden bu iletişime örnek olarak canlandırma yapmasını ister.</p> <p>(Örneğin, sabah uyandığında annesi ile nasıl konuştuğu, okula geldiğinde arkadaşlarına nasıl hitap ettiği, arkadaşlarının sorduğu bir soruyu nasıl cevaplandığı vb.)</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ İletişim kurarken nelere dikkat ediyorsunuz?➤ İletişim kurmakta zorlandığınız kişiler var mı? Neden?➤ İletişimde zorlandığınız kişilerle nasıl daha iyi iletişim kurabilirsiniz?➤ En iyi kimlerle iletişim kuruyorsunuz? Neden?➤ İletişim kurarken kendinizde değiştirmek istediğiniz özellikler var mı? Neler? (Örneğin, heyecanlanmak, içe kapalı olmak, öfkelenmek vb.) Bu özelliklerinizle nasıl baş edebilirsiniz?➤ İnsanlarla iyi iletişim kurmak size ne kazandırır? <p>3. Başkalarıyla kurduğu iletişimi değerlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>NOT:7. sınıfın 9. kazanımının etkinliğinde İletişim Engelleri ile ilgili bilgi verilmiştir. Öğretmen gerekli gördüğü takdirde bu bilgiden faydalanabilir.</p> <p>Değerlendirme:</p>

5. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BARIŞ İÇİNDE DÜNYA
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Barış içinde yaşamak için gereken olumlu tutum/davranışları fark eder. (Kazanım Numarası 112)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğretmen öğrencilere, aşağıda belirtilen barış içinde yaşamayı sağlayacak olumlu davranışlarla ilgili kavramları sıralar ve tahtaya yazar.

SEVGİ	DEMOKRASİ
SAYGI	SORUMLULUK
İYİLİK	PAYLAŞMAK
EŞİTLİK	YARDIMLAŞMAK
HAK	İŞBİRLİĞİ
ADALET	HOŞGÖRÜ
KENETLENMEK	SABIR
DESTEK	DUYARLILIK
KABUL	ÖZGÜRLÜK
ANLAYIŞ	KİBAR DAVRANMAK

2. Öğrencilerden bu kavramlardan en az 5 tanesinin içinde geçtiği birer öykü yazmaları istenir.
3. Gönüllü öğrencilerden yazdıkları öyküleri sınıfla paylaşmaları istenir.
4. Aşağıda ki sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Öyküyü yazarken neler hissettiniz?
 - Paylaşılan öyküler de anlatılan olaylara benzer yaşantılarınız oldu mu?
 - Barış içinde yaşamayı sağlayabilecek başka olumlu davranışlar var mı?
 - Sizce bu davranışlar olmasa nasıl bir hayat olurdu?
 - Barış içinde bir dünya da yaşamak için neler yapılabilir?
5. Barış içinde yaşamak için olumlu davranışların önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

5. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI VE TOPLUM
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder. (Kazanım Numarası 148)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Kitle iletişim araçları öğrencilere sorulur ve tahtaya yazılır.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Televizyon✓ Radyo✓ İnternet✓ Gazete✓ Dergi✓ Telefon✓ Belgegeçer (Faks) <p>2. Gönüllü öğrenciler kitle iletişim araçlarından nasıl yararlandıklarını sınıfla paylaşır.</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Kitle iletişim araçlarından yeterince yararlanıyor musunuz? Nasıl?➤ Kitle iletişim araçlarının size etkisi nedir?➤ Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisi nedir? <p>4. Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

5. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	EMEK OLMADAN YEMEK OLMAZ					
Sınıf:	5. sınıf					
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim					
Kazanım:	Çalışmanın insanlar ve toplum için önemini açıklar. (Kazanım Numarası 181)					
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf					
Süre:	40 Dakika					
Ortam:	Sınıf					
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni					
Araç-Gereç:	Atasözleri Yazılı Kâğıtlar					
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN					
Süreç:	<p>1. Öğrenciler 4 gruba ayrılır.</p> <p>2. Her gruba, çalışmanın önemini ifade eden atasözleri yazılı kâğıtlar çektirilir. Öğretmen aşağıdaki atasözleri yerine çalışmanın insanlar ve toplum için önemini anlatan başka atasözleri kullanabilir.</p> <table border="1"><tr><td>İşleyen demir ışıldar.</td></tr><tr><td>Çalışkanlık baht getirir, tembellik taht götürür.</td></tr><tr><td>Çalışkanı mal basar, tembeli uyku basar.</td></tr><tr><td>Ağustosta beynin, kışın tenceren kaynasın.</td></tr><tr><td>Emek Olmadan Yemek Olmaz</td></tr></table> <p>3. Her gruptan çektikleri atasözü ile ilgili bir öykü yazmaları istenir.</p> <p>4. Yazılan bu öyküler sınıfta okunur.</p> <p>5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Çalışmak neden önemlidir?➤ Çalışmanın kişiye katkısı nedir?➤ Çalışmanın topluma katkısı nedir?➤ Çalışmayan insanların kendine verdiği zarar nedir?➤ Çalışmayan insanların topluma verdiği zarar nedir?➤ Çevrenizde çalışmalarını ile kendine ve topluma faydalı insanlar var mı? Kimler? Neler yapmışlar? Nasıl davranmışlar? <p>6. Çalışmanın insanlar ve toplum için vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>	İşleyen demir ışıldar.	Çalışkanlık baht getirir, tembellik taht götürür.	Çalışkanı mal basar, tembeli uyku basar.	Ağustosta beynin, kışın tenceren kaynasın.	Emek Olmadan Yemek Olmaz
İşleyen demir ışıldar.						
Çalışkanlık baht getirir, tembellik taht götürür.						
Çalışkanı mal basar, tembeli uyku basar.						
Ağustosta beynin, kışın tenceren kaynasın.						
Emek Olmadan Yemek Olmaz						

5. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DUYARLIYIM
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Toplum için gönüllü çalışmanın önemini ve gerekliliğini açıklar. (Kazanım Numarası 147)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Kaynak:	Okul Temelli Sosyal Duygusal Eğitim Programı, 2005’ “Duyarlıyım” Etkinliğinden Uyarlanmıştır. Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<p>Sınıf 3 gruba ayrılır. Her gruba bir hafta öncesinden bir sosyal sorumluluk ve gönüllü çalışma görevini araştırmaları ve bu görevleri listelemeleri istenir.</p> <p>(Doğal hayatı koruma, sokak çocukları, eğitim gönüllüleri vb.)</p> <p>1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:</p> <p>“Toplumsal duyarlılık veya bilinç, yaşadığımız dünyayla ve yaşadığımız olaylarla ilişki kurmak ve bu konuda sorumluluk almaktır. Bir kişinin sosyal sorumluluk içeren davranışlarda bulunması için başkalarının ihtiyacını, hedeflerini anlaması ve buna uygun davranışlar üretmesi gerekmektedir. Bu davranışlar maddi ve manevi olarak çok çeşitli şekillerde olabilir.” (Temel Yaşam Becerileri. MEF Okulları).</p> <p>2. Gruplardan hazırladıkları toplumsal sorumluluk listelerini sınıfla paylaşmaları istenir.</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Toplumsal duyarlılık neden gereklidir?➤ Gönüllülük neden önemlidir?➤ Toplumsal duyarlılığın kazanılması (Ailede, okulda, sosyal çevrede vb.) için neler yapılabilir?➤ Gönüllülüğün kazanılması (Ailede, okulda, sosyal çevrede vb.) için neler yapılabilir?

- Toplumlarda gönüllü çalışmayı arttırmak için neler yapılabilir?
- Toplumlarda gönüllü sayısını arttırmak neden önemlidir? Topluma ne kazandırır?
- 4. Toplum için gönüllü çalışmanın önemini ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

5. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÜST SINIF İLE İLGİLİ HAYALLERİM
Sınıf:	5. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Bir üst sınıfın nasıl olacağına ilişkin hayallerini ve beklentilerini açıklar. (Kazanım Numarası 28)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilerden içinde buldukları sınıfa ilişkin yaşadıkları herhangi bir günü yazılı olarak anlatmaları istenir.2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.3. Öğrencilerden 6. sınıfta yaşayacaklarını hayal ettikleri bir günü yazılı olarak anlatmaları istenir.4. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Beşinci sınıfta yaşadıklarınız ile altıncı sınıfta yaşayacaklarınız arasında bir fark var mı? Neler?➤ Altıncı sınıftan neler bekliyorsunuz? Hayalleriniz neler?6. Bir üst sınıfın nasıl olacağına ilişkin hayaller ve beklentiler vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

6. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-117	Kendini öğretmeninin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.
2-30	Amaç belirlemenin önemini açıklar.
3-31	Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.
4-32	Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturur.
5-34	Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ulaşmadaki önemini belirtir.
6-33	İlgi ve yetenekleri doğrultusunda hobiler edinir.
7-35	Kendini başarı ve başarısızlığa neden olan etmenler açısından değerlendirir.
8-36	Sınavda başarıyı etkileyen düşünceleri fark eder.
9-114	Sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar.
10-115	Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar.
11-116	Öfkelendiğinde gevşeme ve nefes egzersizlerini kullanır.
12-113	Gerektiğinde reddetme davranışı gösterir.
13-72	Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını belirler.
14-149	Kitle iletişim araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder.
15-182	Okuldaki derslerin mesleklerle olan ilişkisini açıklar.
15	

* Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.

6. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

6. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*ÖĞRETMEN OLALIM
Sınıf:	6.sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Kendini öğretmeninin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar. (Kazanım Numarası -117-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-36
Kaynak:	*(Erkan,2005)
<u>Süreç:</u> Sınıfa bir öğretmen davet edilir. 1. Form-36 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir. 2. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir. 3. Sınıfa davet edilen öğretmenden formdaki soruları cevaplama istenir. 4. Öğrencilere formda yer almayan merak ettikleri durumlar hakkında öğretmene sorular sorabilecekleri belirtilir. 5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. ➤ Cevaplamakta güçlük çektiğiniz sorular oldu mu? ➤ Sizin tahminlerinizle öğretmeninizin cevapları arasında benzerlik var mı? Varsa neler? ➤ Davranışlarınızın, öğretmeninizde hangi duygular yaratabileceğini daha önce hiç düşünmüş müydünüz? ➤ Öğretmeninizi anladığınızı düşünüyor musunuz? Neden? 6. Kendini öğretmenlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlamının önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

FORM-36

Kendinizi bir öğretmen olarak algılamaya çalışın ve bir öğretmen olarak aşağıda belirtilen durumlarla karşılaştığınızda hangi duyguları yaşayacağınızı her bir ifadenin altındaki boşluğa yazınız.

1.Siz ders anlatıyorsunuz ve iki öğrenci epeydir kendi aralarında konuşuyor.

Duygu:.....

2.Öğrencilerinizin büyük bir kısmı üniversiteye giriş sınavlarını kazandı.

Duygu:.....

3.Sınav sırasında bazı öğrencilerinizin kopya çekmeye çalıştığını gördünüz.

Duygu:.....

4.Öğrencilerinizin kendi aralarında, sizinle ilgili olarak “öğrenciler arasında ayırım yapıyor” biçiminde dedikodu yaptıklarını duydunuz.

Duygu:.....

5.Bir öğrencinizin derste anlamadığı konuları, sizden çekindiği için sormadığını öğrendiniz.

Duygu:.....

6.Bir kaç öğrencinizin sizden etkilenerek öğretmen olmaya karar verdiklerini öğrendiniz.

Duygu:.....

7.Bir öğrencinizin sigara ve içki kullandığını öğrendiniz.

Duygu:.....

8.Bir öğrencinizin velisi size çocuğuna para karşılığında özel ders vermenizi teklif etti.

Duygu:.....

9.Öğretmenler gününde öğrencilerinizin sınıf adına, bahçelerinden topladıkları bir demet çiçeği size verdiler.

Duygu:.....

10.Sinirli olduğunuz bir gün bir öğrencinizi azarlamak zorunda kaldınız.

Duygu:.....

6. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	AMAÇLARIM VAR
Sınıf:	6.sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Amaç belirlemenin önemini açıklar.(Kazanım Numarası -30-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-37, Form-35
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<p>1. Öğretmen, Form-37'i okur.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Göktuğ'un amaçları nelerdir?➤ Göktuğ, sizce bu amaçlara ulaşabilir mi? <p>3. Öğretmen, Form-35'yi okur.</p> <p>4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Yusuf'un amaçları nelerdir?➤ Yusuf, sizce bu amaçlara ulaşabilir mi? <p>5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sizce Yusuf mu Göktuğ mu daha başarılı olur? Neden?➤ Sizin davranışlarınız Yusuf'a mı Göktuğ'a mı yakın?➤ Amaç belirlemenin yaşamınıza etkileri neler olur?➤ Sizin geleceğe yönelik amaçlarınız var mı? Neler?➤ Bu amaçlarınızı gerçekleştirmek için neler yapıyorsunuz? <p>6. Amaç belirlemenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>NOT:Öğrencilerden gelecekte nasıl bir hayatları olmasını istediklerini, bu isteklerini gerçekleştirmek için neler yapmaları gerektiğini içeren bir mektup yazmaları istenir. Bu mektuplarının bir örneğini, eğitsel mesleki planlama dosyalarına koymaları söylenir.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-37

Yıldırım İlköğretim Okulu'nda "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" kutlaması için hazırlanan şenliğe, yerel TV'den muhabir gelmiş, öğrencilerle röportaj yapmaktadır.

Muhabir: İsmi nedir?

Göktuğ: Göktuğ...

Muhabir: Kaçınıcı sınıfa gidiyorsun?

Göktuğ:6,sınıfa gidiyorum.

Muhabir: Büyüyünce ne olmak istersin?

Göktuğ: Bilmem. Olurum her halde bir şeyler.

Muhabir: Düşünmedin mi şu ana kadar.

Göktuğ: Oyun oynamak çok daha güzel düşünmedim. Vakti gelince düşünürüm. Ama doktor olmak isterim.

Muhabir: Peki, ilköğretim bitince hangi okula gideceksin?

Göktuğ: Galiba liseye gideceğim, okul benim için fark etmez.

Muhabir: Güzel bir şenlik var okulunuzda... Ne hissediyorsun?

Göktuğ: Çok mutluyum ve heyecanlıyım. Biraz sonrada yarışmalarımız başlayacak. Sizde izleyecek misiniz?

Muhabir: Evet izlemek istiyorum. Hatta çekim yapacak arkadaşlarımız. Akşam haberlerde izlersiniz artık. Sorularıma cevap verdiğin için teşekkür ederim.

Göktuğ: Önemli değil.

FORM-35

Yıldırım İlköğretim Okulu'nda "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" kutlaması için hazırlanan şenliğe, yerel TV'den muhabir gelmiş, öğrencilerle röportaj yapmaktadır.

Muhabir: İsmi nedir?

Yusuf: Yusuf...

Muhabir: Kaçınca sınıfa gidiyorsun?

Yusuf: 6.sınıfa gidiyorum.

Muhabir: Büyüyünce ne olmak istersin?

Yusuf: Doktor olmak istiyorum. Hani güzel ve büyük işler yapan başarılı doktorlar var ya onlar gibi olmak istiyorum. Evim, arabam güzel bir hayatım olsun istiyorum. Yardıma ihtiyacı olan insanlara yardım etmek istiyorum.

Muhabir: Peki, bu isteğine ulaşmak için ne yapman gerekiyor, neler yapıyorsun?

Yusuf: Sorumluluklarımı yerine getiriyorum ve derslerime çalışıyorum. Ayrıca ilköğretimi bitirince fen lisesine gitmeyi planlıyorum. Fen lisesi sınavına hazırlanıyorum kazanamazsam da liseye gideceğim. Üniversite sınavında başarılı olmak istiyorum. Tıp fakültesini kazanmak için üniversite sınavında başarılı olmam gerekiyor. Üniversiteyi başarılı bir şekilde bitirip, iş hayatına atılmak istiyorum.

Muhabir: Seni biraz önce projeler standının başında gördüm. Şenlikteki görevin nedir?

Yusuf: Bu şenlikte benim ve diğer arkadaşlarımda projeleri sergileniyor. Stantta benim de bir projem var. Gelen misafirlere ve diğer öğrencilere bu projeleri tanıtmaya görevini öğretmen bana verdi.

Muhabir: Ne hissediyorsun?

Yusuf: Çok mutluyum ve heyecanlıyım. Biraz sonrada yarışmalarımız başlayacak. Sizde izleyecek misiniz?

Muhabir: Evet izlemek istiyorum. Hatta çekim yapacak arkadaşlarımız. Akşam haberlerde izlersiniz artık. Sorularına cevap verdiğin için teşekkür ederim Yusuf... Büyük bir doktor olduğunda da benimle röportaj yapar mısın?

Yusuf: Yaparım... Ben teşekkür ederim...

6. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*AMACIMI BELİRLERKEN
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.(Kazanım Numarası 31)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–36, Form–37
Kaynak:	*(Erkan, 2005)
Süreç: <ol style="list-style-type: none">1. Form-36 öğrencilere dağıtılır ve birinci bölümü doldurmaları istenir.2. Öğretmen Form-37'yi anlatır.3. Öğrencilerden Form- 36'nın ikinci kısmını doldurmaları istenir.4. Gönüllü öğrencilerden Form-6'ya verdikleri cevapları sınıfla paylaşmaları istenir.5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Amaç belirlemek neden önemlidir?➤ Formun birinci bölümünde amaçlarınızı belirlerken neye göre belirlediniz?➤ Formun ikinci bölümünde amaçlarınızı düzenlerken nelere dikkat ettiniz?➤ Birinci bölümle ikinci bölümde ki amaçlarınız arasında fark var mı?6. Amaç belirlemedeki ölçütleri bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.	
Değerlendirme:	

FORM-36

Aşağıda kendinizle ilgili ulaşmak istediğiniz beş amacınızı yazınız.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Şimdi bu amaçlarınızı aşağıda belirtilen ölçütlere göre değerlendirin.
Amacınız ölçüte uygunsa (+), değilse (-) işaretini koyun.

	1.Amaç	2.Amaç	3.Amaç	4.Amaç	5.Amaç
Anlaşılabilirlik					
İnanılabilirlik					
Ulaşılabilirlik					
Kontrol edilebilirlik					
Ölçülebilirlik					
İstenirlik					
Alternatifsizlik					
Yapıcılık-Geliştiricilik					

Şimdi amaçlarınıza yukarıdaki değerlendirmelerinize göre yeniden düzenleyin.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

FORM-37

AMAÇ BELİRLEMEDE ÖLÇÜTLER

1. Amaç **anlaşılır** olmalı. Kişi amacın ne olduğunu anlayabilmeli ve bu amaca ulaşabilmek için atılacak ilk adımları belirleyebilmeli.

2. Amaç **inandırıcı** olmalı. Kişi bu amaca ulaşabileceğine inanabilmeli.

3. Amaç **ulaşılabilir** olmalı. Kişi sahip olduğu yetenek ve güçlerle amaca ulaşabilmeli. Örneğin 10 yaşında bir çocuğun gelecek yıl 100 kg'lık bir ağırlığı kaldırması amaçlaması ulaşılacak bir amaç değildir.

4. Amaç **kontrol edilebilir** olmalı. Amaç kişinin kendi çabasıyla kontrol edebileceği biçimde ifade edilmeli. Örneğin ünlü bir film yıldızıyla mutlu bir evlilik yapmak, kontrol edilebilir bir amaç değildir. Çünkü evlilik sadece bir kişinin davranışlarına bağlı değil, iki kişinin anlaşması ile gerçekleşebilecektir.

5. Amaç zaman ve nicelik açısından **ölçülebilir** olmalı. Genel ifadeler amaca ulaşip ulaşamadığını değerlendirmede güçlük yaratacaktır. Örneğin temiz bir evim olsun istiyorum yerine Pazar gününe kadar çalışma masasını temizlemek istiyorum demek daha uygun olacaktır.

6. Amaç **arzu edilir** olmalı. Amaç kişinin ne yapması gerektiğini değil, gerçekten ne istediğini yansıtmalı.

7. Amaç **alternatifsiz** olarak ifade edilmeli. Araştırmalar amacın şunu ya da bunu yapabilirim, biçiminde ifade edildiğinde her ikisine de ulaşamadığını göstermektedir. Bu, amaçlar oluşturmada esnekliğin olmaması anlamına gelmez. Eğer kişi amacını değiştirmek isterse yeni bir amaç oluşturulabilir, ancak bunun yine alternatifsiz olarak yapmalı ve tek bir amaç belirlemelidir.

Amaç yapıcı ve geliştirici olmalı, amaç kişiye çevresine ve topluma zarar verici nitelikte olmamalı. Örneğin; cumartesi günü 10 tane arabanın lastiklerini patlatmak yukarıdaki ölçütlerin birçoğunu karşılar, ancak yapıcı değil yıkıcı olduğundan uygun bir amaç olmayacaktır.

6. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	AMAÇLARIM
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturur.(Kazanım Numarası -32-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-38
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<ol style="list-style-type: none">1. Form-38 öğrencilere dağıtılır doldurmaları istenir.2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar.<ul style="list-style-type: none">➤ Kısa vadeli amaçlarınızı neye göre belirlediniz?➤ Orta vadeli amaçlarınızı neye göre belirlediniz?➤ Uzun vadeli amaçlarınızı neye göre belirlediniz?➤ Amaç oluşturmak neden önemlidir?➤ Amaçlarımıza ulaşmak için neler yapmalıyız?➤ Kısa, orta, uzun vadeli amaçlarımızın olması hayatımıza ne kazandırır?4. Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-38

ÖRNEK:

KISA VADELİ AMACIM:

Matematik sınavında başarılı olmak.

ORTA VADELİ AMACIM:

Fen Lisesinde okumak.

UZUN VADELİ AMACIM:

Doktor olmak.

Sizlerde kısa, orta, uzun vadeli amaçlarınızı sıralayınız.

KISA VADELİ AMACIM:

ORTA VADELİ AMACIM:

UZUN VADELİ AMACIM:

6. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BUGÜNDEN YARINA
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ulaşmadaki önemini belirtir. (Kazanım Numarası -34-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–39,Form–40
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğretmen, öğrencilere serbest zamanın ne olduğu hakkında bilgi verir.

Form–39 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.

2. Form–40 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.

3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar.

- Yapmak istediğiniz başka serbest zaman etkinlikleri var mı?
- Hangi etkinliği yaparken kendinizi daha mutlu hissediyorsunuz?
- Bu etkinlik geleceğinizi nasıl etkileyebilir?
- Bu etkinliğin gelecekteki amacınıza ulaşmadaki önemi nedir?
- Serbest zamanı verimli kullanamamak geleceğinizi nasıl etkiler?
- Serbest zamanı verimli kullanmak geleceğinizi nasıl etkiler?

4. Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ulaşmadaki önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-39

SERBEST ZAMAN ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Müzik aleti çalmak

Resim yapmak

Spor yapmak

Kitap, dergi, gazete, vb okumak

Maket yapmak

Hayvan beslemek

Bitki yetiştirmek

Film izlemek

Bilim ve teknik konularla uğraşmak

Halk oyunları oynamak

Dans etmek

Şarkı söylemek

Yemek yapmak

Kayak yapmak

El sanatları ile uğraşmak

Dikiş dikmek

Ebru, hat sanatı vb. sanatlarla uğraşmak

Tiyatro ile uğraşmak

Satranç oynamak

Hobi

Öğretmen serbest zaman etkinliklerinin sayısını

artırabilir.

Serbest zaman etkinlikleri psikolojik, sosyal, vb. birçok alanda gelişimi destekler. Aynı zamanda gelecekteki hedeflere ulaşmada da katkı sağlar.

FORM-40

SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİ	GELECEKTEKİ AMAÇLARIMIZA ETKİSİ
ÖRNEK: Resim yapmak	Çizim gerektiren mesleklere katkı yapabilir.
ÖRNEK: Ev maketi yapmak	El ve göz koordinasyonu gerektiren mesleklere katkı yapabilir.
1.	1.
2.	2.
3.	3.

6. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BENİM HOBİM
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	İlgi ve yetenekleri doğrultusunda hobiler edinir. (Kazanım Numarası -33-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-41
Hazırlayanlar:	Psikolojik Danışman, Mehmet Ali GÜNEY - Karaman Psikolojik Danışman, Murat AKMAN - Konya Psikolojik Danışman, İlyas SUCU - Sakarya
Süreç: Bir hafta önceden hobi listesi öğrencilere okunur. Öğrenciler istedikleri bir hobiyi seçer. Seçtikleri hobinin hangi ilgi ve yetenek gerektirdiğini araştırır. Form-41 öğretmene bilgi amaçlı verilmiştir. Öğretmen gerektiğinde hobi listesini çoğaltabilir. 1. Gönüllü öğrenciler araştırdıkları hobinin gerektirdiği ilgi ve yetenekleri sınıfla paylaşır. 2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. ➤ Seçtiğiniz hobiyi araştırırken neler yaşadınız? ➤ Araştırma yaparken kendinizle ilgili fark ettiğiniz durumlar oldu mu? Neler? ➤ İlgileriniz ve yetenekleriniz doğrultusunda yapmış olduğunuz hobileriniz var mı? Neler? ➤ İlgileriniz ve yetenekleriniz doğrultusunda yapmayı istediğiniz hobileriniz neler? ➤ Hobilerin, insan hayatındaki önemi nedir? Geleceğini nasıl etkiler? Neden? 3. İlgi ve yetenekleri doğrultusunda hobi edinmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

FORM-41

HOBİ LİSTESİ

Deney Yapmak
Günlük Tutmak(yazmak)
Resim Yapmak
Spor Yapmak
Maket Yapmak
Tiyatro Oyunlarında Rol Almak
Enstrüman Çalmak
Çiçek Yetiştirmek
Koleksiyon Yapmak
Şarkı Söylemek
Şiir Yazmak
El Sanatları ile Uğraşmak
Seramik İşleri İle Uğraşmak
Sinema ya da Tiyatroya Gitmek
Satranç Oynamak
Bulmaca Çözmek
Yemek Pişirmek
Bilgisayar Oyunu
Doğadaki Hayvanları İzleme
Balık Tutma
Gökyüzünü İzleme
Proje Geliştirme
Origami (Kâğıt Katlama Sanatı)
Tamir İşleri
Dans Etmek
Fotoğraf Çekmek

6. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞARILIYIM ÇÜNKÜ... BAŞARISIZIM ÇÜNKÜ...
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Kendini başarı ve başarısızlığa neden olan etmenler açısından değerlendirir. (Kazanım Numarası 35)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–42
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere Form–42 dağıtılır ve doldurmaları istenir.2. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Kendinizle ilgili fark ettiğiniz şeyler oldu mu?➤ Başarısızlığa neden olan etmenler nelerdir? (Cevaplar tahtaya yazılır.)➤ Başarıya neden olan etmenler nelerdir? (Cevaplar tahtaya yazılır.)➤ Başarısız olduğunuz durumlarda neler yapıyorsunuz?➤ Başarısız olduğunuz konularda nasıl başarılı olabiliriz? Neler yapabiliriz?➤ Başarılı olduğunuz zaman neler yaşıyorsunuz?➤ Başarılı olmak geleceğimizi nasıl etkiler?4. Başarı ve başarısızlığa neden olan etmenler açısından kendini değerlendirmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-42

<p>Kompozisyon yazmakta başarılıyım. Çünkü; çok kitap okuyorum, yazma çalışmaları yapıyorum, boş zamanlarımda nasıl daha iyi kompozisyon yazarım diye araştırma yapıyorum...</p>	<p>Resim yapmada başarısızım. Çünkü; Renk uyumunu yapamıyorum, perspektifi iyi ayarlayamıyorum, başarabileceğime inanmıyorum...</p>
<p>Futbolda başarılıyım. Çünkü; Antrenmanlarımı aksatmıyorum, beslenmeme dikkat ediyorum, sağlığıma dikkat ediyorum, kendime güveniyorum...</p>	<p>Yabancı dil dersinde başarısızım. Çünkü; Gerekli tekrarları yapmıyorum, zamanı iyi kullanmıyorum çok TV izliyorum, istekli değilim ve çaba sarf etmiyorum, başaramamaktan korkuyorum...</p>
<p>Derslerimde başarılıyım. Çünkü; Planlı çalışıyorum, Amacıma ulaşmak için çaba sarf ediyorum, not tutuyorum, Öğretmenim ders anlatırken onu dinliyorum.</p>	<p>Yazılı sınavlarda başarısızım. Çünkü; Heyecanlanıyorum, dikkatim dağılıyor, hayal kuruyorum, sınavlarıma son gece çalışıyorum...</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>
<p>.....başarılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....başarısızım. Çünkü;</p>

6. SINIF –8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SLOGANIMIZ BAŞARI!
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Sınavda başarıyı etkileyen düşünceleri fark eder. (Kazanım Numarası 36)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–43, Form–44, Form–45
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler beşerli gruplara ayrılır.2. Her gruba Form–43 dağıtılır. Her gruptan sınavda başarıyı etkileyen olumlu ve olumsuz düşünceleri kendi aralarında tartışıp, forma yazmaları istenir.3. Her grup cevaplarını sınıfla paylaşır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Olumlu, olumsuz düşünceleri bulurken zorlandınız mı?➤ Başarılı olduğunuz bir sınavı hatırlayınız, böyle bir sınavda hangi düşüncelere sahiptiniz?➤ Başarısız olduğunuz bir sınavı hatırlayınız, böyle bir sınavda hangi düşüncelere sahiptiniz?5. Öğretmen sınavda başarıyı etkileyen olumlu ve olumsuz düşünceler hakkında öğrencilere bilgi verir. (Form–44, Form–45)6. Her gruptan olumlu düşüncelerden yola çıkarak, sınav başarısını olumlu etkileyecek bir slogan bulmaları istenir.7. Her grubun sloganını paylaşmaları istenir, bu sloganlar sınıf panosuna asılır. İstek doğrultusunda bu sloganlar, okul panosunda da yer alabilir.8. Sınavda başarıyı etkileyen düşünceleri fark etmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-43

OLUMLU DÜŞÜNCELER	OLUMSUZ DÜŞÜNCELER

SLOGANIMIZ

FORM-44

OLUMLU DÜŞÜNCELER	OLUMSUZ DÜŞÜNCELER
Başarı, mutlu olmam için tek şart değildir.	Başarı, mutlu olmam için tek şarttır.
Yeterince çalıştım, başarılı olabilirim.	Zaten hiçbir şeyi başaramıyorum, aptalın tekiyim.
Yeterince başarılı olamasam bile, diğer sınavda çalışarak, başarılı olabilirim.	Başarısız olursam sevilmem.
Başarılı olacağıma inanıyorum, çünkü umutluyum.	Sınavda zaman yetmeyecek, cevapları yetiştiremeyeceğim.
Zayıf alsam bile ailem beni yine de sever.	Zayıf alırsam ailemi hayal kırıklığına uğratmış olurum.
Kendim için başarılı olacağım.	Ailem benim için çok kadar masraf yaptı, başarılı olmam lazım.
Zayıf almak dünyanın sonu değil, çalışır düzeltirim.	Sınavda başarısız olursam rezil olurum.
Ben de herkes kadar akıllıyım.	Sınıf arkadaşlarım benden daha zeki.
Sınavdan korkmuyorum, başarabileceğime inanıyorum.	Çok korkuyorum, yine başarısız olacağım.

FORM-45

Öğretmen aşağıdaki açıklamayı öğrencilere okur:	
<i>Olumsuz düşünceler;</i>	<i>Olumlu düşünceler;</i>
Sınav başarımızı olumsuz yönde etkiler, Kaygımızı artırır, Heyecanımızı arttırır, Soruları yanlış okuyup cevap vermemize neden olur, Zamanı planlı kullanmamıza engel olur, Dikkatimizi dağıtır, Moralimizi bozar, Motivasyonumuzu azaltır, Kendimize olan güvenimizi yok eder, Korku yaratır, Başarısızlığımızda etkendir.	Sınav başarımızı olumlu yönde etkiler, Kaygımızı azaltır, Heyecanımızı azaltır, Soruları doğru okuyup cevap vermemize neden olur, Zamanı dikkatli kullanmamıza neden olur, Daha dikkatli oluruz, Moralimiz yerindedir, Motivasyonumuzu artırır, Kendimize olan güvenimiz artar, Korku duymayız, Başarımızda etkendir.

6. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SEN DE KAZAN, BEN DE KAZANAYIM
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar. (Kazanım Numarası 114)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–46
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler beşerli gruplara ayrılır.2. Öğretmen, öğrencilere sınıfta yaşanan sorunları sorar ve ifade edilen sorunlar tahtaya yazılır.3. Sorunların içerisinde öğrencilerin belirlediği bir sorun tespit edilir.4. Öğretmen Form–46 deki bilgileri öğrencilere anlatır.5. Her gruptan, sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları dikkate alarak, seçilen soruna çözüm getirmeleri istenir.6. Her grup yazdıklarını sınıfla paylaşır.7. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sorunu çözerken neler yaşadınız? Neler hissettiniz?➤ Sorunu çözerken nasıl bir süreç izlediniz?➤ Sorunu çözerken nelere dikkat ettiniz? Neleri göz önünde bulundurdunuz?8. Sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklamanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-46

SORUN ÇÖZME SÜREÇLERİ

Crawford ve Bodin'e göre (1996), çatışmaları çözmek için başvurulabilecek üç tane sorun çözme süreci vardır. **Müzakere**, **arabuluculuk** ve **oybirliği** ile karar alma.

Müzakere: Aralarında anlaşmazlık olan tarafların ya bizzat kendilerinin ya da temsilcilerinin başkalarından yardım almaksızın birlikte çalışarak aralarındaki anlaşmazlığı çözmek amacıyla yüz yüze geldikleri bir sorun çözme yöntemidir.

Arabuluculuk: Aralarında anlaşmazlık olan tarafların ya bizzat kendilerinin ya da temsilcilerinin "arabulucu" denen tarafsız birinin de yardımıyla aralarındaki anlaşmazlığı çözmek amacıyla yüz yüze geldikleri bir sorun çözme sürecidir.

Oy Birliğiyle Karar Alma: Aralarına anlaşmazlık olan bütün tarafların ya da temsilcilerinin, bütün tarafların destekleyebileceği bir eylem planı oluşturarak anlaşmazlığı çözmek amacıyla iş birliği yaptıkları bir grupla sorun çözme sürecidir. Bu sürece tarafsız biri de katılabilir ve süreci hızlandırabilir ama bu zorunlu değildir.

Yukarıda belirtilen sorun çözme süreçleriyle çatışmaları çözmek için, dört temel ilkenin anlaşılması gerekir.

1. Kişilerle sorunları birbirinden ayırmak
2. Çıkarlar üzerinde odaklaşmak
3. Herkesin kazanacağı seçenekler bulmak
4. Seçenekleri değerlendirmek.

Sorunlar karşısında insanlar birbirinden farklı tepkiler gösterebilir. Bazı kişiler, herhangi bir sorun karşısında hemen "**sert**" bir tepki gösterme eğilimindedir. Bu kişiler başkalarıyla anlaşmazlığa düştükleri ya da aralarına bir çatışma çıktığı zaman güç kullanma yoluna başvururlar. Karşı tarafı tehdit ederek, bağırıp çağırarak, vurarak, kırarak, döverek vb. kendi çözüm önerilerini dayatırlar.

Bazı kişiler de sorunlar karşısında oldukça "**yumuşak**" bir tepki gösterme eğilimindedir. Bu kişiler daha ciddi bir tatsızlığın ortaya çıkmaması için geri çekilirler, sorunlar karşısında kolayca pes ederler ve kendi

isteklerinden vazgeçerler.

Bazı kişiler ise sorunlar karşısında “ilkeli” bir tutum sergilerler. Bu kişiler için önemli olan, sorunları her iki tarafın da tatmin olacağı adil bir çözüm bulmaktır. Çünkü her hangi bir sorun karşısında başvurulan çözümün, adil olduğu ölçüde kalıcı olduğuna inanırlar.

Yukarıda tanıtılan üç farklı tepki, üç farklı sonuca yol açar:

1. Taraflardan biri kazanır diğeri kaybeder (Kazan/Kaybet)
2. Her iki taraf da kaybeder (Kaybet/Kaybet)
3. Her iki taraf da kazanır (Kazan/Kazan)

Sorunlar karşısında “sert” bir tepki gösterildiğinde taraflarda biri kazanırken, diğeri kaybeder ya da bazen her ikisi de kaybeder. “Yumuşak” bir tepki gösterildiğinde de sonuç aynıdır. Bu kez de taraflardan biri kazanırken diğeri kaybeder, ya da her ikisi de kaybeder. Sorunlar karşısında “ilkeli” bir tepki gösterildiğinde ise genellikle kaybeden olmaz her iki taraf da kazanır.

SORUN ÇÖZMEYİ ENGELLEYEN OLUMSUZ DÜŞÜNCELER

- Ben yapamam
- Bu sorun beni aşar
- Bu çok zor
- Başkalarının bunu yaptıklarını biliyorum. Ama bu benim için çok zor
- Eğer daha fazla imkânım olsaydı (daha fazla zamanım ya da param olsaydı, başkalarından yardım alabilseydim, daha becerikli olsaydım vb.) o zaman bu sorunu çözebilirdim.
- Dünya, benim hakkımdan gelmek için fırsat kolluyor. Ben bu sorunla baş başayım.
- Bu çok acil bir durum, düşünecek zaman yok.

SORUN ÇÖZMEYİ KOLAYLAŞTIRAN OLUMLU DÜŞÜNCELER

- İyi niyet
- Sorunların birden fazla çözümü olduğuna inanma
- Bir tarafın kazanması, diğeri tarafın kaybetmesini gerektirmez. Herkes kazanabilir.
- Sorunlara farklı bakış açısı ile yaklaşmak. Başkalarının bakış açılarını

öğrenmek için etkin bir dinleyici olma,

- Güç kullanmaktan kaçınma, sorunlar üzerinde odaklaşma
- Duyguları dikkate alma.

İnsanlar, olanla olması gereken durum arasındaki farkın yol açtığı gerginlikten kurtulmak isterler ve bunun için farklı yollara başvururlar. Bunlarda bazıları kişiyi istediği sonuca ulaştırabilir, bazıları ulaştırmaz. Sorun çözme, mevcut durumla erişilmek istenen amaç arasındaki boşluğun algılandığı ve bunun yol açtığı gerginliği ortadan kaldırmaya yönelik çabaları ifadeden bilişsel ve davranışsal bir süreçtir.

Bu süreç bir sorunun fark edilmesi ve sorunun tanımlanmasıyla başlar ve soruna çözüm bulununcaya kadar devam eder.

SORUN ÇÖZME SÜRECİ

1- Sorunun fark edilmesi: Sorun çözme sürecinin ilk aşaması, bir güçlüğü sezilmesi ya da bir şeylerin yolunda gitmediğinin fark edilmesidir. Sorunlar tesadüfen ya da sistematik incelemeler sonucunda fark edilebilir. Ama genellikle sorunlar, doğal olarak ortaya çıkarlar ve gerginliği ya da çatışmayı artırarak varlıklarını bize duyururlar. Eğer gerginlikle yüzleşilmez ya da üstleri örtülür ve inkâr edilirse koşullar daha da kötüleşir.

2- Sorunun tanımlanması: Sorunun belirtileri fark edilerek başkalarının dikkatine sunulunca doğal olarak bazı adımların atılması gerekir. Bunlardan ilki sorunun açıklığa kavuşturulması, nelerle ya da kimlerle ilişkili olduğunun anlaşılmasıdır. Bu noktada sorunun başkaları ile ne ölçüde ortak bir sorun olduğunun ve aciliyet derecesinin saptanması gerekir.

3- Alternatiflerin üretilmesi: Alternatif çözümler üretme aşamasında, eleştirinin olmadığı bir ortamda çok sayıda çözüm önerisinin ortaya konabildiği, daha sonrada bu önerilerin birleştirilerek geliştirilebildiği beyin fırtınası tekniğinden yararlanılabilir.

Belli bir sorunun çözümü ile ilgili tüm görüşler ortaya konmadan önce çözümün belirlenmesi çözümün niteliğini azalttığı gibi kişiler arasındaki açık iletişim de engeller. Bu durum insanları çok erken bir değerlendirme yapmaya zorlar ve kendi görüşlerini savunmaya iter. Farklı çözümler üretildikten sonra çözümleri birleştirmek ve sentezlemek gerekmektedir.

4. Çözümlerin seçilmesi: Yeni verile toplayarak alternatifler üzerinde

düşünmek için zaman ayırdıktan sonra, sorunun çözümü ile ilgili her alternatifin sonuçlarını göz önünde bulundurmak gerekir. Yani bu aşamada olası her çözümün, güçlü ve zayıf yanlarının dikkatli bir biçimde değerlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme sonucunda en uygun çözüme karar verilir.

5. **Uygulama:** Seçilen çözümün uygulanabilirliğinin de bu süreçte göz önünde bulundurulması gerekir.

6. **Değerlendirme ve Düzeltme:** İnsanların, yeni düşüncelere direnç göstermelerinin nedenlerinden birisi değişimden sonraki mevcut durumun da artık yeni görüşlere kapalı olacağına inanmalarıdır. Bu direnci aşmak için yeni verileri çözümlenerek gerekli düzeltmeleri yapacak olan bir değerlendirme mekanizması oluşturmak ve sorun çözme sürecini bütünüyle esnek ve yeni alternatiflere açık tutmak gerekir (Öğülmüş,2001).

6. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÖFKE İLE KALKAN ZARARLA OTURUR...
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar. (Kazanım Numarası 115)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Gazete ve dergi
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p>Süreç:</p> <p>Bir önceki rehberlik saatinde, gazete ve dergilerden öfkeli insanlar ile ilgili haberler toplamaları istenir.</p> <p>1. Öğrencilerden öfke ile ilgili getirdikleri haberleri sınıfla paylaşmaları istenir.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Çevrenizde, gazetede bu haberlere benzer yaşantılar oldu mu?➤ Bu haberlerde ki kişiler öfkelerini uygun yollarla ortaya koymuş mu? Sonuçları neler olmuş?➤ Sizce, haberlerdeki öfkeli insanlar başka nasıl tepkiler verebilirlerdi? Sonuçları neler olabilirdi?➤ Siz öfkenizi nasıl ortaya koyarsınız? Sonuçları neler olur? <p>3. Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçları vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

6. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	GEVŞEME EGZERSİZLERİ
Sınıf:	6. Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Öfkelendiğinde gevşeme ve nefes egzersizlerini kullanır. (Kazanım Numarası 116)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-47, Form-48, Form-49, Asetat, Tepegöz, Tahta
Hazırlayan:	Gazanfer Kürşat PEHLİVAN Rehber Öğretmen
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p>Süreç:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen aşağıdaki açıklamayı yapar. “Daha önceki zamanlarda değindiğimiz gibi öfke duygusu, vücudumuzun yaşanan olumsuz duruma karşı verdiği bir tepkidir.”2. Öğrencilere Form–47 dağıtılır ve doldurmaları istenir.3. Gönüllü öğrenciler öfkelendikleri durumlarda vücutlarında meydana gelen değişiklikleri (yazdıklarını) sınıfla paylaşır.4. Paylaşımdan sonra öğretmen aşağıdaki açıklamayı yapar. “Öfkelendiğimiz zaman yaşanan fiziksel değişiklikler ne hastalık belirtisidir ne de tehlikelidir. Bunlar sadece hoş olmayan, rahatsız edici belirtilerdir ancak hepsi geçicidir. Öfkemiz dindiğinde bu belirtiler ortadan kaybolur.”5. Öğretmen aşağıdaki açıklamayı yaptıktan sonra öğrencilere “iyi bir nefesin özellikleri nelerdir?” Sorusunu sorar. “Nefes alıp verme yaşamsal bir ihtiyaçtır. Hepimiz nefes alıp veriyoruz, ancak çok azımız ilkel insanın ya da bebeğin doğal nefes alıp verme	

alışkanlığını koruyabiliriz. Doğal ve uygun nefes alıp verme, Öfke anındaki gerginlik durumunun giderilmesinde son derece etkili olabilir.”

6. Daha sonra öğretmen, öğrencilerin verdikleri cevapları tahtanın bir köşesine yazar.

7. Öğretmen, Ek-48’de belirtilmiş olan iyi bir nefesin özellikleri tahtaya yazar

8. Öğretmen aşağıdaki açıklamayı yapar. (Öğretmen, öğrencilere bu açıklamayı yaparken uygulayarak göstermesi daha etkili olacaktır.)

“Gördüğünüz gibi iyi bir nefes alabilmek için uyulması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. İyi nefes ağır ağır, derin ve sessiz alınmalıdır. Bunun için de denge, uyum ve ölçü gerekir. İyi bir nefes almak iyi nefes vermekle başlar. İyi bir nefes, yavaş olarak burundan alınır, sessiz olur ve akciğerin bütününe doldurarak diyaframı aşağıya iter ve yavaş yavaş ağızdan verilir. Doğal ve uygun nefes alıp verme, gerginlik tepkisinin giderilmesinde son derece etkili olabilmektedir.”

“Doğal ve uygun nefes alıp verme, Öfke durumunda gerginlik durumunun giderilmesinde son derece etkili olabilir.”

9. Öğretmen Form-49’deki nefes egzersizi uygulamasını sınıfa uygular.

10. Nefes egzersizi çalışması bittikten sonra öğrencilerin neler yaşadıklarını ve neler hissettiklerini sınıfla paylaşmaları istenir.

11. Öfkelenildiğinde gevşeme ve nefes egzersizlerini kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Öğretmen bu tür nefes egzersizlerinin öfke durumlarında kullanıldığı zaman bireylerin öfkelerini ve kendilerini kontrol etmekte faydalı olduğunu, üzülecekleri ya da pişman olacakları durumlarla karşılaşmayacaklarını açıklar.

NOT: Nefes egzersiz çalışmalarında yönergeleri okurken ses tonunuzun yumuşak olması yaptığınız çalışmanın daha etkili olmasını sağlar. Bu konuya dikkat ederseniz çalışmalarınızın etkisini daha da arttırırsınız.

Yaptığınız her nefes egzersizinden sonra öğrencilerinizin neler yaşadıklarını paylaşınız. Bu sayede yaptığınız egzersizlerin işe yarayıp yaramadığını görebilirsiniz. Ayrıca öğrencilerinizin yaşadıklarını da paylaşmış olursunuz, böylece etkileşim daha da artar.

Değerlendirme:

Etkinliğin ve formların hazırlanmasında aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır

KAYNAKÇA:

Baltaş, A. Baltaş, Z. (1999). **Stres ve Başa ıkma Yolları**. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Özer, A.K. (2002). **Sınanma Duygusu ile Baş Edebilme**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

FORM-47

**ÖFKELENDİĞİMİZDE VÜCUDUMUZDA MEYDANA GELEN
DEĞİŞİKLİKLER**

Aşağıda öfkelendiğimiz zaman vücudumuzda meydana gelen fiziksel değişikliklere sıralanmıştır.

Tüm listeyi inceleyerek öfkelendiğiniz durumlarda vücudunuzda meydana geldiğini düşündüğünüz değişikliğin yanındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Birden fazla özellik seçebilirsiniz.

- Titreme
- Hızlı soluk alıp verme
- Kalp ritminde hızlanma
- Avuç içinde terleme
- Baş dönmesi
- Mide bulantısı
- Kusma
- Karın ağrısı
- Terleme
- Yeterli nefes alamama boğulma hissi
- Söylenenleri anlamama, duymama
- Kas gerginliği
- Deri soğuması
- Göz bebeklerinde büyüme
- Vücut ısısında artış
- Adrenalin salgısının artması
-
-
-

(Listede bulunmayan ancak sizin yaşadığınızı düşündüğünüz fiziksel belirtileri boş bırakılan yere yazınız.)

FORM-48

İYİ BİR NEFESİN ÖZELLİKLERİ

1. İyi bir nefes burundan alınır ve ağızdan verilir.
2. İyi bir nefes ağızdan boşaltılırken sanki bir pipetten suya üfler gibi ya da muma uflar gibi boşaltılır.
3. İyi bir nefes almak için öncelikle nefesi iyi boşaltmalıyız.
4. İyi bir nefes yavaş yavaş alınır ve yavaş yavaş verilir.
5. İyi bir nefes önce ciğerlerimize değil; önce diyaframa doldurulur.
6. Nefes alırken ve verirken kendimizi zorlamadan alınıp verilir

FORM-49

Şimdi herkes gözlerini kapatsın ve beni dinlesin. Benim anlattıklarımı gözünüzün önünde canlandırarak uygulamaya çalışınız. Derin nefes alın ve verin. Nefesinizi yavaş yavaş burnunuzdan alın ve ağızınızda yavaş yavaş bırakın. Her nefesi alışınızda burnunuzdan içeri giren havanın izlediği yolu gözünüzün önünde canlandırın. Hava burnunuzdan içeri giriyor ve soluk borusundan ciğerlerinizin alt kısmına doluyor. İçinize dolan havanın karın boşluğunuzda dolduğunu gözünüzün önünde canlandırarak hissedin.....(biraz bekleyin) Her nefes verişte bu havadan yayılan rahatlığın vücudunuzun her tarafına dağıldığını hissedin..... (Biraz bekleyin) vücudunuzun yavaş yavaş rahatladığını ve gevşediğini hissedin. İyice rahatlıyorsunuz..... (Biraz bekleyin) bu rahatlığın vücudunuzun en uç noktasına kadar yayıldığını hissediyorsunuz..... (Biraz bekleyin) İyice rahatlayın. Vücudunuzun yavaş yavaş rahatladığını ve gevşediğini hissediyorsunuz..... İyice rahatlayın, iyice gevşeyin..... (Biraz bekleyin) Kendinizi hazır hissettiğiniz zaman gözlerinizi açabilirsiniz. Gözlerinizi açtığınızda kendinizi rahatlamış ve gevşemiş hissedeceksiniz. Gözlerinizi açabilirsiniz.

6. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	REDDEDEBİLİRİM
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Gerektiğinde reddetme davranışı gösterir. (Kazanım Numarası 113)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğretmen aşağıdaki durumları verir ve gönüllü öğrencilerin canlandırmasını ister. (Öğretmen gerekli görürse, 5. sınıfın 7. kazanımının “Uygun reddetme davranışına ilişkin örnekler verir” etkinliğinde verilen bilgiyi öğrencilere okur.)

Durum-1

Öğretmen aşağıdaki yönergeyi öğrencilere verir.

“Sizden bir canlandırma yapmanızı istiyorum. Bir arkadaşınız sizi oyun oynamaya, eve davet ediyor. Annesi alışveriş yapmaya gidiyor. Siz arkadaşınızla evde yalnızsınız ve size sigara içmeyi teklif ediyor. **Fakat asla içmemelisiniz.** Bu durumda ne söylersiniz, ne yaparsınız?”

Aynı durumu, farklı öğrenciler canlandırabilir.

Öğrencinin, verdiği cevaplar, “zararlıdır, sağlığıma zarar verir” vb. olabilir.

Durum-2

“Sizden bir canlandırma yapmanızı istiyorum. Bir arkadaşınız öğretmenin masasından izinsiz, habersiz para almanızı istiyor. Bu durumun ikinizin arasında kalacağını ve kimsenin bilmeyeceğini söylüyor. **Fakat asla parayı almamalısınız.** Bu durumda ne söylersiniz, ne yaparsınız?”

Aynı durumu, farklı öğrenciler canlandırabilir.

Öğrencilerin verdiği cevaplar, “İzinsiz, habersiz almak suçtur. Yapamam.” vb. olabilir.

Öğretmen gerekli görürse bu senaryoları çoğaltabilir.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Reddetme davranışı göstermenizi gerektiren durumlar ile karşılaştınız mı? Bu durumlar neler? Bunlara nasıl tepki gösterdiniz?
- Bu durumlara reddetme davranışında bulunmazsanız neler olur?
- Gerektiğinde uygun reddetme davranışında bulunmak size ne kazandırır?
- Nedenlerini söyleyerek reddetme davranışında bulunmak neden önemlidir?

3. Gerektiğinde uygun reddetme davranışında bulunmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

6. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HATALARIMI DÜZELTEBİLİRİM
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını belirler. (Kazanım Numarası 72)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Aynı Boyutta Hazırlanmış Küçük Boş Kâğıtlar
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere aynı ebatta hazırlanmış kâğıtlar dağıtılarak isimlerini belirtmeden yaptıkları bir hatayı yazmalarını istenir.2. Her öğrenci yazma işlemini tamamlayınca kâğıtlar katlanıp bir torba içinde toplanır.3. Her öğrenci bu torbadan bir hata çeker. Öğrenci kendi yazdığı hatayı çekerse onu geri koyarak hata yazılı başka bir kâğıt çeker.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Bu hatayı sen yapmış olsan ne hissedersin?➤ Sence bu hata neden yapılmıştır?➤ Sence bu hata ne gibi sonuçlar doğurur?➤ Bu hatayı düzeltmek için neler yapılabilir?➤ Bu hatadan nasıl bir ders çıkarılabilir?5. Hatalar paylaşıldıktan sonra öğrencilere genel olarak aşağıdaki sorular yöneltilir.<ul style="list-style-type: none">➤ Hatalarınızı başkalarının ağzından duyduğunuzda ne hissettiniz?➤ Arkadaşlarınızla benzer hatalarınız var mı?➤ Hata yaptığınızda kendinizi nasıl hissediyorsunuz?➤ Hata yaptığınızı hemen fark ediyor musunuz?➤ Sizce hatalar düzeltilebilir mi?➤ Hatalı davranışınızdan sonra neler yapabilirsiniz?➤ Hatalı davranışınızı nasıl değiştirebilirsiniz?

6. Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

6. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Kitle iletişim araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 149)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere kitle iletişim araçlarının neler olduğu sorulur ve cevaplar tahtaya yazılır.2. Öğrencilerden, tahtaya yazılan kitle iletişim araçlarının uygun biçimde kullanımına yönelik bir öykü yazmaları istenir.3. Gönüllü öğrenciler yazdıkları öyküyü sınıfla paylaşır.4. Aşağıdaki sorulara benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Yeni öğrendiğiniz kitle iletişim aracı oldu mu? Hangileri?➤ Yazılan öykülere benzer durumlarla karşılaştığınız oldu mu? Neler?➤ Kitle iletişim araçlarını uygun kullanmazsanız neler olur?➤ Kitle iletişim araçlarını uygun kullanırsanız neler olur?5. Kitle iletişim araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

6. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	*DERS VE MESLEK İLİŞKİSİ
Sınıf:	6. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Okuldaki derslerin mesleklerle olan ilişkisini açıklar. (Kazanım Numarası 182)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-50(Posterleştirilmiş)
Kaynak:	*(Erkan, 2006)
<u>Süreç:</u> 1. Form-50 tahtaya yazılır. 2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. ➤ Tahtada yer alan meslek elemanları ne iş yapar? ➤ Okulda gördüğünüz derslerin içerikleri neler? ➤ Daha önce hiç okuldaki dersler ile meslekler arasındaki ilişkiyi düşünmüş müydünüz? ➤ Okulda gördüğünüz dersler ile tahtada yazılı olan mesleklerden hangilerini eşleştirebilirsiniz? ➤ Okuldaki derslerin mesleklerle ilişkisini bilmek size ne kazandırır? 3. Okuldaki dersler ile meslekler arasındaki ilişkiyi kurmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

FORM-50

DERSLER	MESLEKLER
TÜRKÇE	ÖĞRETMEN
MATEMATİK	GAZETECİ
FEN VE TEKNOLOJİ	SPIKER
BİLGİSAYAR	DOKTOR
MÜZİK	PSİKOLOG
RESİM İŞİ	HEYKELTRAŞ
İNGİLİZCE	TURİST REHBERİ
BEDEN EĞİTİMİ	MUHASEBECİ
SOSYAL BİLGİLER	ARKEOLOG
TEKNOLOJİ TASARIM	TERCÜMAN
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	AVUKAT
SEÇMELİ DERSLER	FOTOĞRAFÇI
.....	MALİYECİ
.....	BİLGİSAYAR PROGRAMCISI
.....	SAVCI
	DİŞ HEKİMİ
	DESİNATÖR
	ELEKTRİK MÜHENDİSİ
	MÜZİSYEN
	DEKORATÖR
	YAZAR
	RESSAM
	DİYETİSYEN
	POLİS
	ANTRENÖR
	HÂKİM

7. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1–150	Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar.
2–165	Zararlı alışkanlıkların duygusal ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder.
3–118	Çatışma durumlarını fark eder.
4–119	Kullandığı çatışma çözme yöntemlerini değerlendirir.
5–151	Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisini açıklar.
6–37	Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisini fark eder.
7–74	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder.
8–120	Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlar.
9–121	İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini açıklar.
10–73	Bedensel değişimini fark eder.
11–38	Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar.
12–75	Yeteneklerini fark eder.
13–183	İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.
14–184	Meslek seçiminin önemini fark eder.
15–39	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.
15	

* **Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.**

7. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

7. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KURALLAR TOMBALASI
Sınıf:	7.sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar. (Kazanım Numarası -150-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni, Küme
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>“Öğrencilere bir hafta önceden toplumsal hayatı düzenleyen kuralların neler olduğu sorulur ve bir hafta boyunca bu kuralların neler olabileceği konusunda araştırma yapmaları ve bu kuralları küçük kâğıtlara yazarak bir torbada toplamaları istenir. Ayrıca torbada toplanan toplumsal kurallar kâğıda da yazılarak listelenir ve sınıf panosuna asılır. “</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler toplumsal hayatı düzenleyen kuralların toplandığı torbadan bir kural seçer.2. Seçtikleri bu kuralın uygulandığı ve uygulanmadığı durumları veya ortamları hayal etmeleri istenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Torbadan çektiğiniz kural neydi?➤ Bu kurala siz uyuyor musunuz? Neden?➤ Bu kurala çevrenizdekiler uyuyor mu? Neden?➤ Toplumsal hayatı düzenleyen kurallardan ilk kez duyduğunuz var mıydı? Neler?➤ Çevrenizde kuralların ihlal edildiği durumlar oldu mu? Sonuçları neler oldu?➤ Kurallara uymadığınız bir yaşantınız oldu mu? Sonuçları neler oldu?➤ Bu kuralların olmadığı bir ülke de hayat nasıl olurdu?➤ Toplumsal hayatı düzenleyen kurallar neden vardır?

4. Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

7. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ZARARLI ALIŞKANLIKLAR
Sınıf:	7.sınıf
Yeterlik Alanı:	Güvenli ve Sağlıklı Hayat
Kazanım:	Zararlı alışkanlıkların duygusal ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder. (Kazanım Numarası -165-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–51, Form–52
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencilere zararlı alışkanlıkların hayatımızın pek çok alanını olumsuz etkileyebileceği, çevrelerinde bu alışkanlıklara sahip insanları gözleyerek de bu zararlara ilişkin bilgi edinebilecekleri vurgulanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrenciler gruplara ayrılır. Bir hafta önceden zararlı alışkanlıklar ve bunların insan hayatı üzerindeki etkileri ile ilgili araştırma yapmaları istenir.2. Yaptıkları araştırmalar sınıfla paylaşılır.3. Sağlıklı ve hastalıklı akciğer resimleri öğrencilere gösterilir.4. Öğrencilerden Sertaç'ın ya da Burhan'ın yaşam öykülerini yazmaları istenir.5. Gönüllü öğrencilerden yazdıkları öyküleri okumaları istenir.6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Yazdığınız öykülerden ve yaptığınız araştırmalardan yola çıkarak sağlıklı bir akciğere sahip olan insanların yaşamındaki ortak noktalar nelerdir?➤ Sağlıklı bir hayat için olumlu alışkanlıklar neler olabilir?➤ Olumlu alışkanlıkların kişiye ve çevresine etkileri nelerdir?➤ Yazdığınız öykülerden ve yaptığınız araştırmalardan yola çıkarak hastalıklı bir akciğere sahip olan insanların yaşamındaki ortak noktalar nelerdir?➤ Sağlıksız bir hayattaki olumsuz alışkanlıklar neler olabilir?	

- Olumsuz alışkanlıklara sahip kişiler kendisine ve çevresine ne tür zararlar verir?
 - Zararlı alışkanlıkların duygusal etkileri nelerdir?
 - Zararlı alışkanlıkların bedensel etkileri nelerdir?
 - Sağlıklı hayat için nelere dikkat ediyorsunuz?
7. Zararlı alışkanlıkların duygusal ve fiziksel yönden insan hayatına etkileri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

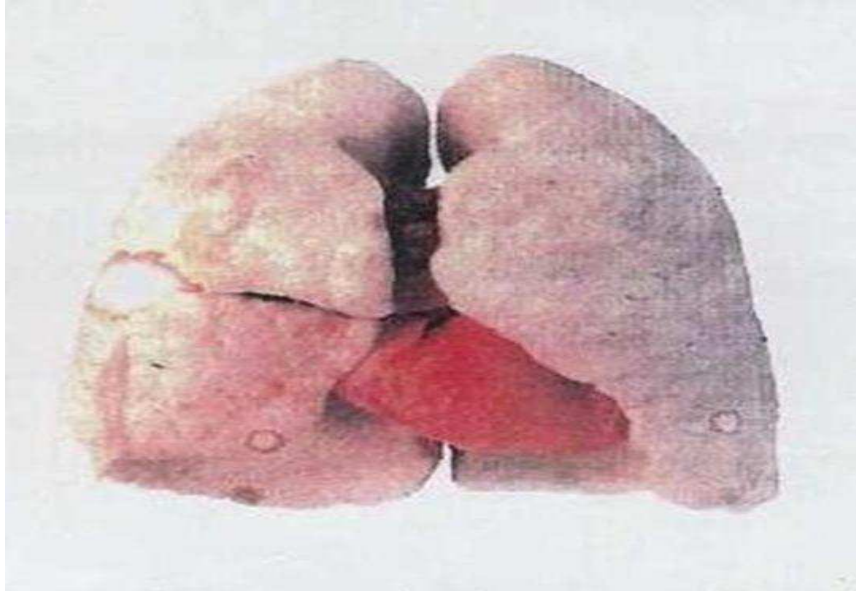
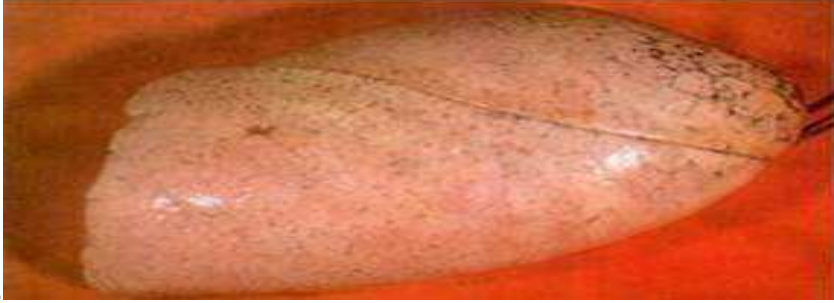
NOT:Bu etkinlik için uzman kişilerden (doktorlardan, sigara ile savaşımlar derneğinden vb.) yardım alınabilir.

NOT:Bu etkinlikte, tüm zararlı alışkanlıklar ve bunların insan hayatı üzerinde ki etkisine de dikkat çekilmelidir.

Değerlendirme:

FORM-51

SERTAÇIN HAYAT ÖYKÜSÜ

FORM-52

BURHAN'IN HAYAT ÖYKÜSÜ

7. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HAYATIMIZDAKİ ÇATIŞMALAR
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Çatışma durumlarını fark eder. (Kazanım Numarası - 118-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–53, Form–54
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilerden çatışmanın ne olduğunu yanlarındaki arkadaşlarıyla tartışarak ortak tanımlarını yazmalarını istenir.2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.3. Öğretmen çatışmanın tanımını tahtaya yazar. <p>Çatışma: İki ya da daha fazla kişinin, aynı materyali, aracı, eşyayı, malzemeyi aynı zamanda ve aynı yerde kullanmak istediğinde; aynı amaca aynı zamanda ulaşmaya çalıştığında; birbiriyle uyuşmayan istek ve amaçları olduğunda ortaya çıkan durumdur.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Öğrencilere Form 53 dağıtılır ve doldurmaları istenir.5. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder. <ul style="list-style-type: none">➤ Yaşanılan/yaşanabilecek çatışma durumlarına verdiğiniz ortak tepkileriniz neler?➤ Yaşanılan/yaşanabilecek çatışma durumlarına verdiğiniz ortak	

duygularınız neler?

➤ Çatışma ile şiddetin birbirinden farkı nedir?

5. Çatışma durumlarını fark etmenin önemi ve çatışma durumlarında verilen olumsuz tepkilerin uygun olmadığını bunun yerine yapıcı, uzlaşmacı bir yaklaşım sergilenmesi gerektiğinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Form-54 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.

Değerlendirme:

FORM-53

Okulda ve evde, kişiler arası ilişkilerde çatışma yaşanabilecek durumlara örnekler verilmiştir. Sizde bu örneklerden yaralanarak yaşadığınız ve yaşayabileceğiniz çatışma durumlarını, bu çatışma durumlarına verebileceğiniz tepkilerinizi ve duygularınızı yazınız.

Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumu (Okul)	Öğrenci-Öğrenci/Arkadaş	Tepkilerim (Çatışma çözüm yolum)	Duygularım
	Bir arkadaşınla aynı okul araç ve gerecini aynı anda istemen		
Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumu (Okul)	Öğrenci-Öğretmen		
	İstediğin arkadaşınla birlikte oturmana öğretmenin izin vermemesi		
Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumu (Okul)	Öğrenci-Okul Müdürü		
	Arkadaşınla aynı davranışı göstermene rağmen okul müdürünün sana daha ağır ceza vermesi		
Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumu (Ev)	Öğrenci-Anne		
	Odanı sürekli dağınık bırakman nedeniyle annenle karşı karşıya kalman		
Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumu (Ev)	Öğrenci-Baba		
	Babanla ders çalışma saatleri konusunda uyuşmaman		
Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumu (Ev)	Öğrenci-Abi/Abla/Kardeş		
	Kardeşinle aranızda 2 yaş fark olmasına rağmen sürekli sana daha fazla görev verilmesi		

FORM-54

KİŞİLER ARASI ÇATIŞMALAR HAKKINDA BAZI TEMEL BİLGİLER

Çatışma, bir kişinin hedeflerine ulaşmak için gösterdiği eylemleri ve atılımları, bir başka kişinin hedeflerine ulaşmak için gösterdiği eylem ve atılımları engellerse, duraklatırsa ya da bozarsa ortaya çıkar. İnsan ilişkilerinde çatışmalar karşılıklı mücadeleyi, anlaşmazlığı, tartışmayı, kavgayı ve çekişmeyi içerebilir. Sınıf ortamında bu duruma bir öğrencinin dersten sıkılıp ders dışı etkinliklere isteyerek yönelmesine karşın, öğretmenin dersini sürdürmek istemesi örnek gösterilebilir.

Çatışma doğası gereği ne olumlu ne de olumsuzdur. Yalnızca yaşamın doğal bir parçasıdır. Okul ve sınıf yaşamının doğal bir parçası olan öğrenci-öğrenci, öğrenci, öğretmen/okul yöneticisi, öğretmen-veli çatışma ve anlaşmazlıkları hem olumlu hem de olumsuz yollarla yönetilebilir. Çatışmaların yapıcı mı yoksa yıkıcı mı olduğunu çatışmanın kendisi değil, çatışmaları çözmek için seçtiğimiz yol belirler. Bu nedenle çatışmalar hem yapıcı hem de yıkıcı yollarla yönetilebilir. Dolayısıyla yapıcı ya da yıkıcı sonuçlar kaçınılmazdır.

Eğer kişiler arası çatışmalar ve anlaşmazlıklar yapıcı olarak yönetilmek isteniyorsa, okulda herkes aynı işlem basamaklarını kullanmalı ve bunların kullanımında beceri kazanmalıdır. Okulda, herkes (yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli) aynı işlem basamaklarını kullanarak çatışmalarını çözmelidir ancak o zaman okulda çatışmaların barış yapıcı çözümüne ilişkin kolektif kültür gerçekleşir. Dolayısı ile ortaya çıkan bu paylaşılmış değerler okulun normları haline gelir.

KİŞİLER ARASI ÇATIŞMALARIN YARARLARI

1. Öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen/okul yöneticisi arasında yaşanan çatışmalar onların nasıl bir değişime gereksinimi olduğunu belirler.

2. Çatışmalar tarafların neyi önemseydiğini belirler.

3. Çatışmalar bizim kim olduğumuzu ve değerlerimizin ne olduğunu belirler.

4. Çatışmalar diğer kişinin kim olduğunu ve değerlerinin ne olduğunu açığa çıkarır.

5. Çatışmaların yapıcı çözümü, ilişkileri gücenme duygularından ve diğer kişiye yönelik olumsuz duygulardan korur.

6.Çatışmaların birlikte çözülmesiyle, kişilerin kendilerine olan güveni artar ve ilişkileri güçlenir.

7.Çatışma çözüm sürecinde elde edilecek beceriler öfke, korku ve engellenme gibi duyguların etkili biçimde iletilmesine ve yönetilmesine de katkıda bulunur.

8.Çatışma çözüm sürecinde elde edilecek iletişim becerileri kişilerin etkin dinleme, anlaşılma için konuşma ve anlamak için dinleme becerilerine katkıda bulunur.

9.Çatışmaların çözümü depresyonu engeller. Çatışmaların yapıcı çözümü okul yaşamında kişilerin öfke, kızgınlık, anksiyete, güvensizlik algısı ve üzüntü gibi insanın içinde tuttuğu zaman davranış bozukluklarına neden olan duygulardan kurtulmasını sağlar.

10.Çatışma toplumsal değişim ve kişisel gelişim için olumlu bir güçtür.

11.Çatışma çözümü bir eğlencedir.

12.Çatışmaların yapıcı çözümüne ilişkin elde edilecek beceri, kişinin sosyal gerçekliği daha doğru anlamalarına yol açacaktır.

13.Çatışma çözüm süreci kişilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirir.

14.Yapıcı çatışma çözüm becerileri öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.

15. Yapıcı çatışma çözme becerileri öğrencilerin barışa, empatiye, sosyal adalete, doğruluğa, hoşgörüye, özsaygıya, diğer insanlara saygıya ve farklılıkları tolere edebilmesine yönelik tutum, inanç ve değer geliştirmelerine katkıda bulunur.

16.Çatışmaların yapıcı çözümü, taraflarının kendi öz değerlerine ilişkin farkındalıklarını güçlendirerek karşılaştıkları her türlü güçlkle dış bir destek ve zorlama olmaksızın başa çıkabilme becerisini geliştirir.

17.Çatışmaların yapıcı çözümü, kişinin kendisinin dışına çıkarak diğer kişileri onların bakış açısından anlama yani empati becerisini geliştirir.

18.Eğer yukarıda sayılanlar gerçekleştirilirse, kişiler arası çatışmaya karşı yönetilen yanıtlar öğrenciyi korkulu, savunmacı ve ben merkezli olmaktan çıkarıp kendine güvenen ve diğer kişiye yönelik sevgi, merhamet ve şefkat duyan barış yapıcı bireyler haline dönüştürecektir (Türnüklü,2006).

7. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÇATIŞMA ÇÖZME YÖNTEMLERİM
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Kullandığı çatışma çözme yöntemlerini değerlendirir. (Kazanım Numarası -119-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–53, Form–54, Form–55, Form–56
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanmadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form–53'i okur ve çatışma çözme yollarını tahtaya yazar.2. Form–54 öğrencilere dağıtılır ve formda geçen çatışma durumlarında ne tür tepki verdiklerini yazmaları istenir.3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.4. Öğrencilerden verdikleri tepkilerin çatışma çözme yönteminden (kaçınma, yıkıcı, yapıcı ve barışçıl) hangisine girdiğini Form-54'de ilgili sütuna yazmaları istenir.5. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.6. Öğretmen Form–55 ve Form-56'yı okur.7. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Günlük hayatınızda en sık hangi çatışma çözüm yolunu kullanıyorsunuz?➤ Çatışma çözme yöntemlerinden müzakere tekniğini kullanırsak kişiler arası çatışmalar nasıl çözümlenir?➤ Çatışma çözme yöntemlerinden arabuluculuk tekniğini kullanırsak kişiler	

arası çatışmalar nasıl çözümlenir?

8. Kişiler arası ilişkilerde kullanılan çatışma çözme yöntemlerinin yapıcı ve barışçıl olmasının gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ÇATIŞMA ÇÖZME YOLLARI

1. KAÇINMA: Kişiler arası ilişkilerde çatışma yaşayan kişiler, sorundan kaçarak, küserek, görmezden gelerek, sorun yokmuş gibi davranarak vb. tepkiler vererek davranabilirler. Bunun sonucunda da kişi kendi gereksinimlerini göz ardı ederek diğerinin çıkarlarına en uygun anlaşmaya varılmasını (kaybet-kazan) ya da yaşanan çatışmada her iki tarafında kaybetmesi (kaybet-kaybet) ile sonuçlanır.

2. YIKICI TEPKİLER: Kişiler arası ilişkilerde çatışma yaşayan kişiler, birbirlerini tehdit ederek, vurarak, küfrederek, saldırganca davranışlar sergileyerek, şikayet ederek, dedikodu yayarak yıkıcı tepkiler verebilirler. Bunun sonucunda da diğer kişinin istekleri, gereksinimleri, hedefleri ve değerleri göz ardı edilmiş ve kendi çıkarları doğrultusunda (kazan-kaybet) hareket edilmiş olur.

3. YAPICI, BARIŞÇIL VE ONARICI TEPKİLER (KAZAN-KAZAN): İnsanlar çatışma içinde oldukları kişilerle, karşılıklı konuşarak, birlerinin isteklerini anlamaya çalışarak, karşılıklı empati kurarak, ortak sorunlarını her iki tarafında yararına çözebilirler. Bu yolla ulaşılmış çözüm her iki tarafında kazanmasını sağlar. Dolayısıyla kişiler arasındaki çatışma karşılıklı uzlaşarak, barışarak ve olumsuz giden ilişki onarılarak yapıcı bir biçimde çözülmüş olacaktır.

FORM-54

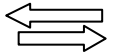
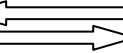
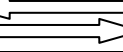
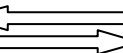
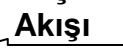

Yaşadığınız/ Yaşayabileceğiniz Çatışma Durumları	Tepkin	Çatışma çözüm yolları
1.Sınavdan beklediğin notu alamadığımda öğretmenle karşı karşıya gelmen		
2.Aynı olumsuz davranışı göstermene karşın okul yönetiminin arkadaşına daha yumuşak tepki vermesi		
3.Annenin odanı sürekli düzenli tutmanı istemesine karşın senin dağınık tutman		
4.Babanla televizyon seyretme miktarı ve saatleri ile ders çalışma miktarı ve saatleri konusunda anlaşamaman		
5.Evde iki kardeş olmana karşın daha fazla görev ve sorumluluğun sana verilmesi		
6.Kantinde ya da okulda herhangi bir sırada beklerken, bir öğrencinin senin önüne geçmesi		
7.Bir arkadaşının senin hakkında dedikodu yapması.		
8.Bir arkadaşının rahatsız olduğunu bile bile sana lakap takması ve herkesin ortasında lakabınla seslenmesi		
9.Bir arkadaşının sana ait bir eşyayı ödünç alması ve geri getirmemesi		
YAŞADIĞINIZ/YAŞAYABİLECEĞİNİZ ÇATIŞMA DURUMLARINA ÖRNEK İLAVE EDEBİLİRSİNİZ		
10.		
11.		
12.		
13.		

FORM-55

KİŞİLER ARASI ÇATIŞMALARIN YAPICI VE BARIŞÇIL ÇÖZÜMÜ:
MÜZAKERE VE ARABULUCULUK TEKNİĞİ
MÜZAKERE

Kişiler arası çatışmaların ve anlaşmazlıkların çözümünde “müzakere” iki ya da daha fazla kişinin aralarındaki ortak sorunu çözmek için yüz yüze etkileşime girdikleri sorun çözme sürecini işaret eder. Müzakere sürecinde hedef, ortak sorunun yapıcı ve barışçıl bir biçimde çözülmesi ve tartışmaya katılan herkesin birlikte kazanmasıdır (Türnüklü, 2006).

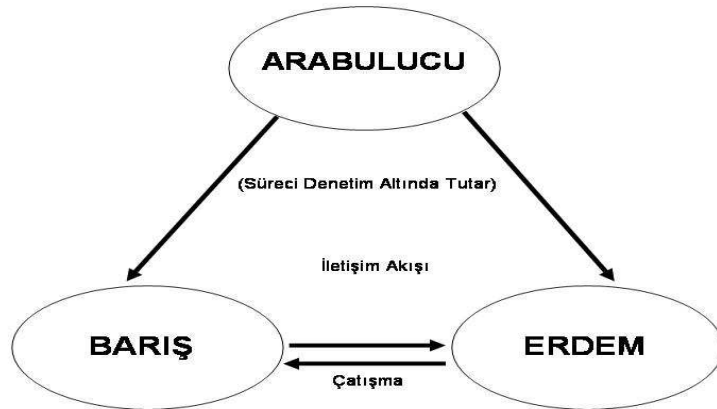
Kişiler, aralarındaki ortak sorunu isteklerini ve nedenlerini, duygularını ve nedenlerini birbirlerine karşılıklı ifade ederek, ortak sorunlarını birbirlerinin penceresinden görerek ve her iki tarafında yararına yapıcı, barışçıl ve onarıcı çözümler üreterek çözerler. Öğrenciler müzakere sürecini gerçekleştirerek, kendi yarattıkları sorunlarını bir yetişkin yardımı ve desteği olmaksızın bağımsız bir biçimde yine kendileri çözerler. Bu yolla kendilerine ve becerilerine ilişkin hem özgüvenleri artar hem de bağımsızlık duyguları yaşarlar. Müzakere işlem basamakları aşağıda verilmiştir (Türnüklü, 2006).

	Anlaşma KAZAN- KAZAN	
Ortak problemimizin çözümü için gereken seçenekler şunlardır:		Ortak problemimizin çözümü için gereken seçenekler şunlardır:
Senin isteklerinden, duygularından ve bunların nedenlerinden anladıklarım şunlardır:		Senin isteklerinden, duygularından ve bunların nedenlerinden anladıklarım şunlardır:
Bu konudaki duygularım ve nedenleri şunlardır:		Bu konudaki duygularım ve nedenleri şunlardır:
Bu konudaki isteklerim ve nedenleri şunlardır:		Bu konudaki isteklerim ve nedenleri şunlardır:
Ortak sorunun yüz yüze konuşarak çözmek istediğinin belirtilmesi:	 ÇATIŞMA	Ortak sorunun yüz yüze konuşarak çözmek istediğinin belirtilmesi:
BARIŞ	 İletişim Akışı	ERDEM

**KİŞİLER ARASI ÇATIŞMALARDA MÜZAKERE VE ARABULUCULUK
TEKNIĞİ
ARABULUCULUK**

Kişiler arası ilişkilerde yaşanan çatışma durumlarında kazan-kazan yönteminin uygulanması önemlidir. Fakat tüm çabalara rağmen kişiler çatışmalarını karşılıklı müzakere ederek çözemezler ise, birbirlerine sözlü ya da fiziksel şiddet uygulamak ya da küsmek yerine öğretmenlerinden ya da güvendikleri bir arkadaşlarından arabuluculuk desteği isteyebilirler.

Arabuluculuk, tarafgir olmayan, nötr, bir kişinin desteğiyle, iki veya daha fazla kişinin ortak problemlerini çözmek için yapılandıkları bir süreçtir. Arabuluculuk “**ortak sorunları**” olan kişilerin, kendi istekleri ile katıldıkları yapılandırılmış bir süreci belirtir. Arabulucu, çatışmanın taraflarının müzakere (problem çözme tartışmaları) sürecini takip etmelerinde destek olur. Dolayısıyla, taraflar kabul edilebilir, çalışabilir ve adaletli anlaşmaya ulaşır. Buna karşın sorunun çözümünden çatışmanın tarafları sorumludur. Arabulucu sadece müzakere sürecini kolaylaştırıcıdır. Arabulucu, çatışmanın taraflarına ne yapacaklarını, kimin haklı ya da haksız olduğunu ya da yaşanan durumda ne tür davranışlar göstermeleri gerektiğini söylemez. Arabulucu, sadece çatışmanın çözümünü kolaylaştırıcıdır ve taraflar üzerinde herhangi bir resmi güce sahip değildir. Arabuluculuk yapılırken, arabulucu müzakere yapılırken kullanılan işlem basamaklarını aynen kullanır (Türnüklü, 2006).

Arabulucu tarafların karşılıklı olarak aşağıdaki işlemleri yerine getirmesine katkıda bulunur.

- a) Arabulucu çatışan tarafların ortak sorunlarını ve sorunları ilgili

isteklerini nedenleri ile birlikte kendi pencerelerinden karşılıklı anlatmalarını sağlar.

- b) Arabulucu tarafların sorun yaşanırken yaşadıkları duygularını nedenleriyle birlikte karşılıklı anlatmalarını sağlar.
- c) Arabulucu çatışan tarafların sırayla kendilerini diğerinin yerine koyarak, diğer öğrencinin isteklerinden, duygularından ve bunların nedenlerinden anlamış olduklarını, diğer kişiye belirtmelerini sağlar. Sonrada diğer kişiye onatır.
- d) Arabulucu çatışan taraflardan her iki tarafının da kazancına olan olası anlaşma seçenekleri üretmelerini sağlar.
- e) Arabulucu çatışan öğrencilerden ürettikleri çözüm seçeneklerinden bir tanesin tercih ederek yapıcı, barışçıl anlaşmaya ulaşmalarını sağlar (Türnüklü, 2006).

7. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	OKUL HAYATINDAN, İYİ BİR VATANDAŞLIĞA ADIM
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Aile ve Toplum
Kazanım:	Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisini açıklar. (Kazanım Numarası -151-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–57, Form–58
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere Form–57 dağıtılır, okul yaşantısının gelecekte iyi bir vatandaş olma üzerindeki bağlantısını kurmaları ve “İyi bir vatandaş sütunu”na yazmaları istenir.2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Okul yaşantısının gelecekte iyi bir vatandaş olma üzerindeki bağlantısını kurarken zorlandınız mı?➤ Okulun, size kazandırdığını düşündüğünüz başka neler var? Bu kazanımlar toplum hayatınızı nasıl etkiler?4. Öğretmen, Form–58’i okur.5. Öğrencilerin yazdıklarını değerlendirmelerini ister.6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sizin doldurduğunuz “iyi bir vatandaş sütunu” ile Form–58 deki iyi bir vatandaş sütunu arasında benzerlik ya da farklılıklar var mı? Neler?➤ Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerinde başka ne tür etkileri olabilir?7. Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM- 57

OKUL HAYATI	İYİ BİR VATANDAŞ
1.Okuldaki sorumluluklarımı yerine getiririm.	
2.Kopya çekmem	
3.Kantinde sıram gelene kadar beklerim	
4.Okulda oyunlarda oyunu centilmence oynar, kurallara uyarım.	
5.Okula zamanında gelirim.	
6.Yalan söylemem.	
7.Okul araç gereçlerini düzenli kullanırım zarar vermem	
8.Arkadaşlarım ile iyi geçinirim.	
9.Arkadaşlarımın hakkına saygı gösteririm.	
10.Alt sınıftaki öğrencileri sever ve korurum.	
11.Gerektiğinde yardım ederim.	
12.Öğretmenlerime, büyüklerime saygılı davranırım.	
13.Dersin akışını bozmam.	
14.Kimsenin sözünü kesmem.	
15.Fikirlerimi saygılı bir şekilde açık ve net olarak ifade ederim.	
16.Sınıfımı ve okulumu temiz tutarım.	
17.Sınıf ve okul kurallarına uyarım.	
18.Gerektiğinde okuldaki yönetmeliklerden faydalanırım.	
19.Okuldaki etkinliklere gönüllü bir şekilde katılırım	
20.Okul ve çevre ile ilgili çeşitli projeler üretirim.	
21.Öğrencilerin birbirine yaptıkları haksızlıklar karşısında çözüm yolları ararım.	
22.Kendi çıkarlarım için başkalarının haklarını çiğnemem, saygısızlık yapmam.	
23.İzinsiz kimsenin eşyasını almam kullanmam.	
24.Ne kadar sinirlenirsem sinirleneyim ağzımdan kötü, çirkin bir söz çıkartmam.	
25.Okuldaki seçme ve seçilme süreçlerine katılırım.	

FORM- 58

OKUL HAYATI	İYİ BİR VATANDAŞ....
1.Okuldaki sorumluluklarımı yerine getiririm.	1.İş ve aile hayatındaki sorumluluklarımı yerine getirebilirim. (vergi veririm vb.)
2.Kopya çekmem	2.Kimseyi taklit etmem, Hakkını yemem, Haksız kazanç elde etmem.
3.Kantinde sıram gelene kadar beklerim	3.Toplum hayatında sıra beklemem gereken yerlerde “hastane, otobüs, yemek, banka vb.” sıramı beklerim.
4.Okulda oyunlarda oyunu centilmence oynar, kurallara uyarım.	4. Toplum hayatında profesyonelce davranırım.
5.Okula zamanında gelirim.	5. İşime ve evime (randevularıma vb.) zamanında giderim.
6.Yalan söylemem.	6. İnsanlara ve kendime karşı dürüst davranırım
7.Okul araç gereçlerini düzenli kullanırım zarar vermem	7. Devlet ve millet malına zarar vermem, dikkatli kullanırım.
8.Arkadaşlarım ile iyi geçinirim.	8. Çevremdeki insanlar ile iyi geçinirim.
9.Arkadaşlarımın hakkına saygı gösteririm.	9. Hayatımdaki insanların hakkına saygı gösteririm.
10.Alt sınıftaki öğrencileri sever ve korurum.	10. Benden küçükleri sever ve korurum.
11.Gerektiğinde yardım ederim.	11. Çevremde yardıma ihtiyaç duyan insanlara yardım ederim.
12.Öğretmenlerime, büyüklerime saygılı davranırım.	12. Benden büyüklere saygılı davranırım. (yaşlılara, patronuma, müdürüme vb.)
13.Dersin akışını bozmam.	13. Çalışma hayatında düzeni bozmam.
14.Kimsenin sözünü kesmem.	14. Kimsenin sözünü kesmem. (iş hayatındaki bir toplantıda, arkadaşımın anlattığını dinlerken vb.)
15.Fikirlerimi saygılı bir şekilde açık ve net olarak ifade ederim.	15. Fikirlerimi saygılı bir şekilde açık ve net olarak ifade ederim. (çalışma ortamında, insan ilişkilerimde vb.)
16.Sınıfımı ve okulumu temiz tutarım.	16. Çalışma ortamı ve evimi temiz tutarım.
17.Sınıf ve okul kurallarına uyarım.	17.Toplum kurallarına uyarım.
18.Gerektiğinde okuldaki yönetmeliklerden faydalanırım.	18. İhtiyaç duyduğumda kanunlardan ve yönetmeliklerden yararlanırım.
19.Okuldaki etkinliklere gönüllü bir şekilde katılırım	19. Çevremdeki etkinliklere gönüllü katılırım. (ağaç dikme, huzurevlerini ziyaret vb.)
20.Okul ve çevre ile ilgili çeşitli projeler üretirim.	20. İş hayatında çeşitli projeler üretirim.
21.Öğrencilerin birbirine yaptıkları haksızlıklar karşısında çözüm yolları ararım.	21. Haksızlıklarla mücadele ederim.
22.Kendi çıkarlarım için başkalarının haklarını çiğnemem, saygısızlık yapmam.	22. Kendi çıkarlarım için başkalarının haklarını çiğnemem, saygısızlık yapmam.(Rüşvet almam, vermem.)
23.İzinsiz kimsenin eşyasını almam kullanmam.	23. Hırsızlık yapmam.
24.Ne kadar sinirlenirsem sinirleneyim ağzımdan kötü, çirkin bir söz çıkartmam.	24. Küfretmem.
25.Okuldaki seçme ve seçilme süreçlerine katılırım.	25. Devlet yönetiminde seçme ve seçilme hakkımı kullanırım.

7. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	SINAVLAR VE BEN
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisini fark eder. (Kazanım Numarası -37-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-59
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilerden kendilerine birer eş seçmeleri ve seçtikleri arkadaşları ile birlikte sınavlara girmeden önce neler hissettikleri, hangi duyguları yaşadıkları ve neler düşündükleri üzerine 10 dakika konuşmaları istenir.2. Öğrenciler konuşmalarını tamamladıktan sonra yaşanan duygu ve düşünceleri sınıfla paylaşmaları istenir ve bu duygu ve düşünceler tahtaya yazılır.3. Bu duygu ve düşünceleri taşıyan bir öğrencinin sınava girmeden önceki halini gönüllü öğrencilerden canlandırmaları istenir.4. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sınav kaygınız başarınızı nasıl etkiler?➤ Sınav kaygınızın başarınızı etkilediği durumlar oldu mu? Nasıl?➤ Sınav kaygısı ile sınava girildiğinde başka neler olabilir?5. Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Form–59 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-59

SINAV KAYGISI

Eğitim ğretim süreci ve hayatın birçok alanında sınavlarla karşılaşılmaktadır. İnsanlar bazen durumsal olarak bazen de sürekli kaygı halinde olabilirler. Diğer birçok duyguda olduğu gibi kaygının da altında yatan birçok neden vardır. Kaygıyı tetikleyen ve tabii ki kaygının da tetiklediği duygu ve davranışlar yaşanabilmektedir.

SINAV KAYGISININ ETKİLERİ...

Spielberger'e göre sınav kaygısı, formal bir sınav veya değerlendirme durumunda yaşanan, bireyin gerçek performansını ortaya koymasını engelleyen, bilişsel, duyuşsal, davranışsal özellikleri olan, bireyde gerginlik yaratan hoş olmayan bir duygu durumudur (zdemir ve Ergene 2005).

Sınav kaygısının birbirinden farklı olumsuz düşünceler ve duyuşsallık olmak üzere iki boyutu vardır.

Olumsuz düşünceler (kuruntu), sınav kaygısının bilişsel yönüdür. Bireyin genelde kendisi hakkında olumsuz değerlendirmelerini, başarısızlığına, beceriksizliğine ilişkin olumsuz düşüncelerini ve i konuşmalarını içerir. Yapılması gerekeni yapacağına, işi başaracağına, karşılaştığı problemi zeceğine; "ya yapamazsam; ya başaramazsam!" Gibi olumsuz düşüncelerle dikkatin dağılmasına (ya da hatalı yönde yoğunlaşmasına) neden olan bir süreçtir. "dikkat hipotezi" ile de anılan kuruntu, yüksek sınav kaygılı bireylerin sıklıkla yaşadıklarının ifade ettikleri bir olgudur. "Daldım", "kendimi iyi veremiyorum", "okuduklarımı anlamıyorum", "ya bu sınavdan iyi sonuç alamazsam?", "ben zaten yeteneksiz, beceriksiz biriyim", türünden i konuşmalar "kuruntu" lama örnekleridir. Bireye yarar yerine zarar getirir. Zihinsel-entelektüel davranışlarını verim ve üretkenliğini olumsuz etkileyerek başarısını düşürür (ner, N. 1989).

Duyuşsallık ya da heyecansallık, sınav kaygısının duyuşsal fizyolojik yönünü oluşturan otonom sinir sistemi uyarılmasıdır. Hızlı kalp atışları, terleme, üşüme, kızarma-sararma, mide bulantıları, sinirlilik ve gerginlik gibi bedensel yaşantılar duyuşsallık belirtileri olarak kabul edilir (ner, N. 1989).

Sınav kaygısı yüksek olan bireyler herhangi bir sınav/değerlendirme durumunda "zvarlığının" tehdit edildiği korkusuna kapılır. Yalnızca sınavda değil, grup içinde konuşma, soru sorma, sorulara cevap verme, tartışmalara

katılma, yüksek sesle okuma, vb. etkinliklerde de korkulu, sinirli, gergin ve heyecanlı olurlar. Bu bireylerin kendilerine dönük olumsuz düşünceleri (kuruntuları) dikkatlerinin kolayca dağılmasına neden olur. Sınav sorularını okuma ve doğru cevaplama; konuşurken düşüncelerini organize etme, doğru sözcükleri seçme ve düzgün ifade etme gibi davranışlarında başarısız olurlar. Genelde, yüksek sınav kaygılı bireyler, diğerlerinin eleştirisi ve yargılamalarına aşırı duyarlık gösterirler. Sürekli olarak özeleştiriye bulunurlar. Öz kavramları olumsuz, öz-güvenleri düşüktür. Davranışlarında savunucudurlar (Öner, N. 1989).

Sınav kaygısı, öğrenciler için büyük bir sorun olabilmekte ve yaşamlarını olumsuz etkileyebilmekte. Sınav kaygısını, “Herkes yaşar mı?” , “Kaygıyı kontrol edebilir misiniz?”, “Sınav kaygısını yenmek için neler yapılabilir?”, “Yazılı ve çoktan seçmeli sınavlarda nelere dikkat edilebilir?” ve “Kimlerden yardım alınabilir?” başlıkları ile sınav kaygısını ele alırsak; (Koç, Y., P. ,Otrar M. 2003).

“Kendinize inanmayı ve güvenmeyi öğrenirseniz sınav kaygısını yenebilirsiniz.”

HERKES SINAV KAYGISI YAŞAR MI?

Sınava giren her öğrenci belli oranda kaygı yaşar. Ancak bazı öğrenciler için bu kaygı, gösterecekleri performansı ciddi şekilde etkileyecek kadar şiddetlidir.

Bazı öğrenciler için sınav bir fırsattır. Sınavları neler bildiklerini göstermek için yakalanmış birer fırsat olarak görürler. Bazıları ise sınavı bir tehdit olarak görür. Örneğin, geçmişteki bir sınavda başarılı olamayan öğrenciler girdikleri bütün sınavlarda başarısızlık korkusu yaşayabilirler.

Sınav kaygısını yaşayan öğrenciler, daha çok bilgi sahibi olsalar bile, sınavlarda, kaygısını kontrol edebilen arkadaşlarına göre daha çok yıpranırlar.

“Endişelenmeyin, sınav kaygısını yenmek “öğrenilebilir”.
KAYGIYI KONTROL EDEBİLİRSİNİZ!

Duygularınızla mantığınızı karıştırmayın. Düşünün... Niye kaygılı ve endişelisiniz?

Olumsuz düşünceler ve endişeler yıpratıcıdır. Ancak her duygusal, endişe verici düşüncenin çözümü için mantıklı bir yol vardır. İçinizden geçen her olumsuz duygunun yerine koyabileceğiniz olumlu bir duygu mutlaka

vardır. Örneğin; “Bu sınav için asla yeterince çalışmamaya düşüncesiyle” Çalışmak için zamanım var, çalışma programımı tam olarak uygular ve konsantre olursam başarılı olabilirim” düşüncesi yer değiştirebilir.

SINAV KAYGISINI YENMEK İÇİN...

Uygun bir çalışma ortamı oluşturunuz:

Her gün aynı mekânda çalışın; çalıştığınız mekânda konsantrasyonunuzu bozacak şeyler bulunmasın. TV, telefon, arkadaşlar ve benzerlerinden yalıtılmış bir yerde çalış!

Yeterince aydınlatılmış bir sıra ya da masada oturun. Çok rahat koltuklardan ya da yataktan uzak dur!

Yorgunken ders çalışmaya kendinizi zorlamayın. Dinlen ve zinde hissetmeye başladığında tekrar çalışmaya başla.

Gevşeme tekniklerini öğrenin. Kaygını kontrol etmene yardımcı olacak!

Verimli ders çalışma tekniklerini öğrenin:

Etkili bir öğrenme için kendinize uygun bir çalışma tarzı belirleyin. Kendi tarzınla kendi hedeflerin için öğren.

Düzenli ve iyi not tutun. Ders notlarını yeterli ve düzgün bir şekilde defterine geçir!

Her hafta düzenli olarak tüm notlarınıza göz atın. Başarıda öğrenmek kadar unutmamak da önemli!

Bir çalışma programı hazırlayın. Bir yıl ya da dönem için sınav gün/haftalarını ve önemli tarihleri işaretleyin! Daha az kapsamlı ve daha kısa vadeli programları uzun bölümlü programlara tercih et! Ders çalışma planında hangi miktarda ve zorlukta konu bulunacağı konusunda gerçekçi ol! Programında kısa dinleme aralarına yer vermeyi unutma!

Öğretmeninizi kolaylaştıracak yardımcı malzemeler hazırlayın. Teknik Terimleri ve yabancı sözcükleri öğrenmek için küçük kartlar kullan! Tarihi olaylar için zaman kartları ve çizelgeleri hazırla!

Kendinize karşı nazik olun, katı olmayın:

Sınavdan önce iyi uyuyun. Gece uyumadan çalışabilmek için asla ilaç kullanma!

Beslenmenize dikkat edin. İyi beslen; fakat karnını tıkla basa doyurma!

Yardım istemekten çekinmeyin. Malzemelerle, konuyla ya da plan yapmayla ilgili bir zorluk yaşarsan yardım al!

Kendinizi sınava hazırlamak için bazı ipuçlarından yararlanın:

Derslerinize devamsızlık etmeyin. Boş geçen ders ve günler sınav haftalarında kaygıyı artırır.

Sorular üretin. Konuların içinden önemli olduğunu düşündüğün bilgileri derle.

Bilgiyi küçük parçalara bölün ve kolaydan zora doğru ilerleyin. Başlangıç konuları en kolay hatırlayabileceğin konular olsun!

Konuyu anlamak için anahtar kelimeler bulun. Anahtar kelimeler üzerinde yoğunlaş!

Hayal Gücünüzü Pozitif Yönde Kullanın:

Hayal gücünüzü felaket senaryoları üretmek için kullanırsanız elbette kaygıya kapılırsınız. Kendi kendinizi sakinleştirmeyi öğrenmelisiniz. İç dünyandan kaybedenin değil, kazananın rolünü üstlen! Ya olmazsa diye düşünmekten vazgeç! Uygun şekilde çalışmışsan başarılı olursun, merak etme!

Rahatlamayı ve Gevşemeyi Öğrenin:

Gerginlik veya kaygı yaşadığımızda vücudumuz bazı tipik tepkiler verir. Bunları gidermek için bazı teknikler uygulayabilirsiniz.

Sıkı kıyafetlerini (örneğin kravatını, gömlek yakasını) gevşet, rahat bir oturuş durumu al.

Bacaklarını gererek kaslarını hisset ve 10'a kadar say.

Sonra yavaşça gevşet ve gerginliğin azaldığını hissetmeye çalış.

Bacaklarını tekrar ger ve yine 10'a kadar sayarak yavaşça gevşet.

Bedenini, bacaklarını, karnını, boynunu, başını yavaşça hareket ettirmeye, kasmaya ve gevşemeye devam et.

Yavaşça ve derin nefes al.

Rahatlama Teknikleri...

Kendinizi aşırı kaygılı ve gergin hissettiğinizde,

Sınavdan önceki akşam uyuyamadığınızda,

Çalışmaya ara verip gücünüzü toplamak istediğinizde kullanabilirsiniz.

Eğer Sınav Esnasında Donup Kalırsanız...

Gözlerinizi kapatın,

Uzun ve derin bir nefes alın,

Nefesini yavaşça bırakın,
Nefes alışınıza konsantre olun yani nefes alıp verişinizi duyun ve hissedin.

Sınavın sizi üzmesine izin vermeyin,

Bütün bunları bir kez daha tekrarlayın ve sonra sınava dönün.

Bütün Geleceğinizi Bir Sınav İle Özdeşleştirmeyin!

Bir sınavın tüm yaşamınızı “ya hep ya hiç” şeklinde etkilemesi mümkün değil.

Daha uygun çalışma alışkanlıkları ve bazı gevşeme teknikleri kaygınızı kontrol etmekte size yardımcı olabilir.

Nasıl gevşeyeceğinizi ve sınav kaygısını kontrol etme yöntemlerini öğrenerek kendinize yardımcı olabilirsiniz.

Sakın ilaç (hap) kullanmayı düşünmeyin! Doktor tavsiyesiyle zorunlu olarak kullanılanların dışındaki ilaçlar kaygınızı azaltmazlar; hatta daha fazla kaygılanmanıza bile neden olabilir.

Bazı basit öz-disiplin tekniklerini öğrenerek konsantrasyon gücünüzü geliştirebilirsiniz.

Başarı sağlamanın tek yolu çalışmaktır. Sakın ümitsizliğin tuzağına düşmeyin!

Kendinizi başkaları ile karşılaştırmaktan vazgeçin! Başarısız olursanız anne-babanızın sevgisini kaybedebileceğiniz düşüncesini kaybedebileceğiniz düşüncesini atın. Onların size olan sevgileri sınava bağlı değil ki! Sonuç ne olursa olsun seni sevecekler

Soru Çözme Tekniklerini İyi Öğrenin!

Sınav yönergesini doğru anlamaya dikkat edin. Hangi sınav olursa olsun sınavın başında verilen veya söylenen yönergeyi dikkatlice oku/dinle!

Zamanı iyi kullanın. Her soru için ne kadar süre gerekiyor hesapla! Bazı soruların puanı diğerlerinden daha fazlaysa onlar için daha fazla zaman ayır!

Kolay soruları önce cevaplayın. Herhangi bir soru üzerinde uzun süre takılıp kalma! Burada harcayacağın zamanı başka bir soruyu cevaplayarak değerlendir.

Bütün soruları cevaplayın. Cevabın tamamını bilmesen bile ne

biliyorsan yaz! Yazmak, hafızanızı harekete geçirerek, çağrışımlarla yeni veya hatırlayamadığınız bilgilere ulaşmanızı kolaylaştırabilir.

Verilen sürenin tamamını kullanın. Süre dolmadan asla çıkma! Cevaplarını gözden geçir, düzeltmelerini yap, yeni bilgiler ekle.

YAZILI SINAVLAR İÇİN

Önce bütün soruları okuyun.

Soruda ne istendiğinden emin olun. “Tartışınız”, “açıklayınız”, “karşılaştırınız” gibi anahtar sözcüklerin altını çizin.

Cevaplamaya en kolay sorudan başlayın.

Bildiklerinizi, düşüncelerinizi basit bir taslak halinde düzenleyin.

Düzeltilmeler ve yeni eklemeler için satırlar arasına boşluk bırakarak cevaplayın.

Gerçekçi olun.

Muhteşem bir kitap cümlesi yazmak zorunda değilsiniz. Kısa ve basit cümleleri tercih edin. Cevaplarınız mantıklı ve anlaşılır olmalı.

Zor soruları en son cevaplayın.

Bitirdiğiniz zaman başa dönün ve ayrıntıları, örnekleri vb. ekleyin. Hatalarınızı düzeltin, sadece gerekli olan değişiklikleri, mümkün olduğunca düzgün bir biçimde yapın.

ÇOKTAN SEÇMELİ, EŞLEŞTİRMELİ TESTLER İÇİN

Verilen sıra ile çözün.

Sınavda önceki sorulara verilen cevaplar daha sonraki soruların cevaplamaında yardımcı olabilir. Ancak zor bir soruya takılıp kalmayın. Zamanınız yeterli olursa tekrar dönersiniz.

Her seçeneği dikkatlice okuyun.

“Sık sık”, “bazen”, “her zaman” gibi kelimelerde aman dikkat! En doğru seçeneği işaretlemeye özen gösterin. Diğer seçenekler de kısmen doğru olabilir, bu sizi aldatmasın.

Hikâye üretmeyin! Ne yazıyorsa onu düşünün.

Çoktan seçmeli sorular aldatıcı (hileli) olabilir. Sorulan şeyin ne olduğunu tam olarak anladığınızdan emin olun.

Sınavı bitirin.

En son olarak, varsa atladığınız sorulara geri dönün ve zamanının tümünü kullanın. Yapacağınızın en iyisini yapmak için seçenekleri eleyin ve

akıllıca tahminlerde bulunun.

KİMLERDEN YARDIM ALABİLİRSİNİZ?

Okulunuzun rehberlik servisi:

Rehberlik servisinde öğrencilerin yaşadıkları sınav kaygısı ve diğer streslerle ilgili uzmanlaşmış profesyonel elemanlar çalışmaktadır.

İlçenizde veya ilinizde bulunan Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM):

Bu merkezlerde çalışan uzmanlar sınav kaygısını yenmenize yardımcı olabilirler. Bu merkezlere başvurma konusunu okulunuzun rehber öğretmeniyle değerlendirebilirsiniz.

Eğitim Danışmanlığı Merkezleri:

Bu merkezlerde sınav kaygınızı artıran düşüncelerinizi denetleme ve kaygınızı azaltma hususunda uzman personelden destek alabilirsiniz.

Öğretmenleriniz:

Derslerle ilgili bir güçlük yaşıyorsanız hemen öğretmenlerinize başvurmalısınız.

Anne Babanız:

Hissettiğiniz korku ve baskıları tartışırken açık ve dürüst olun. Sizi anlayabilmeleri için çevrenize yardımcı olduğunuzda onlardan daha çok destek ve anlayış görebileceğinizi unutmayın.

Akran Grubu ve Arkadaşlarınız:

Kaygılarınızı, sizi anlayıp size destek olabilecek arkadaşlarınızla paylaşmanız rahatlamanızı sağlayabilir.

“Dikkat! Sizinle aynı kaygıları yaşayan arkadaşlarınızla sürekli bunlar üzerine konuşmanız kaygınızın artmasına neden olabilir.”

SINAV KAYGINLA BAŞ ETMEK İSTİYORSAN

ETKİLİ ÇALIŞ

ÖĞREN

KULLAN

7. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞARILARIM VE BEN
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder. (Kazanım Numarası 74)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–60
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">Form–60 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.Gönüllü öğrenciler başarılı olduğu durumları ve takdir cümlelerini sınıfla paylaşır.Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sizce başarı nedir?➤ Başarılarınızı yazarken ne hissettiniz?➤ Hangi durumlarda kendinizi başarılı hissediyorsunuz?➤ Arkadaşlarınızla ortak başarılarınız var mı? Neler?➤ Kendini takdir etmek önemli midir? Neden?➤ Hangi durumlarda kendinizi takdir ediyorsunuz?➤ Başkaları sizi başarılı görüp, takdir ettiğinde ne hissediyorsunuz?Başarılı olduğunuz durumlarda kendinizi takdir etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-60

<u>BAŞARILI OLDUĞUM DURUMLAR</u>	<u>TAKDİR CÜMLELERİM</u>
1-.....	1-.....
2-.....	2-.....
3-.....	3-.....
4-.....	4-.....
5-.....	5-.....

7. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ANLIYORUM VE ANLAŞILIYORUM
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlar. (Kazanım Numarası 120)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Senaryolar
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğrencilere aşağıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir.

Öğretmen gerekli görürse senaryolar çoğaltılabilir.

Senaryo–1

Göksel'in dedesi ve babaannesi bayramda çocuklarının ve torunlarının gelmesini beklerler fakat onlar ziyaretlerine gelmezler.

- Yaşadıkları bu durum karşısında neler düşünmüş ve neler hissetmiş olabilirler?

Senaryo–2

Özge'nin babası işten eve yorgun gelir, yemeğini yer ve dinlenmek için yatar. Özge ve kardeşi de TV'de yüksek sesle film seyrediyor ve babaları uyanır.

- Yaşadıkları bu durum karşısında Özge'nin babası neler düşünmüş ve neler hissetmiş olabilirler?

Senaryo–3

Ahmet, babasından yeni bir palto ister. Babası Ahmet'e eski paltosunu 1 yıl daha giymesini söyler.

- Yaşadıkları bu durum karşısında Ahmet'in babası neler düşünmüş ve neler hissetmiş olabilirler?

Senaryo–4

Emre, annesine haber vermeden okul çıkışı arkadaşının doğum gününe gider. Annesi Emre eve gelmeyince polise haber verir ve hastanelere telefon

eder. Emre eve geç vakit döndüğünde annesini sokak kapısının önünde ağlarken bulur.

- Yaşadıkları bu durum karşısında Emre'nin annesi neler düşünmüş ve neler hissetmiş olabilir?

Senaryo-5

Efkan'ın yarın sınavı vardır ve ders çalışması gerekmektedir. Efkan, ders çalışmak için odasına gittiğinde kardeşi peşinden gelir, gürültü yapar ve kendisiyle oyun oynamasını ister.

- Yaşadıkları bu durum karşısında Efkan neler düşünmüş ve neler hissetmiş olabilir?

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Aile içinde anlaşıldığınızı düşünüyor musunuz? Neden?
- Zaman zaman aile içinde anlaşılmadığınızı düşünüyor musunuz? Neden?
- Aile içinde birbirinizi anladığınızı düşünüyor musunuz? Neden?
- Karşımızdaki insanı anlamazsak neler olur?
- Karşımızdaki insan sizi anlamazsa ne hissedersiniz?
- İnsanların duygu ve düşüncelerini anlamak neden önemlidir?

3. Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlamamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

7. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İLETİŞİM ENGELLERİ
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım:	İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini açıklar. (Kazanım Numarası 121)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–61
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. İletişim engelleri tahtaya yazılır ve Form–61 öğrencilere okunur.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Emretme- yönetme,✓ Uyarma- tehdit etme,✓ Ahlak dersi ve vaaz verme (Akıl verme),✓ Yargılama-suçlama,✓ Ad takma- alay etme,✓ Güven verme- teselli etme,✓ İşi alaya vurma- konu değiştirme,✓ Sinama- sorgulama,✓ Yorumlama- Analiz Etme. <p>2. Öğrencilerden tahtaya yazılan iletişim engellerine kendi hayatlarından örnek vermeleri ve bunu sınıfla paylaşımları istenir.</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Günlük hayatta da böyle durumlarla karşılaşılıyor musunuz? Karşılaşıyorsanız neler yapıyorsunuz? Üstesinden nasıl geliyorsunuz?➤ Çevrenizdeki insanlarla İletişim engellerini kullanmadan nasıl iletişim kurabilirsiniz? <p>4. İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-61

İLETİŞİM ENGELLERİ

1- Emretme, yönetme:

“Yapman gerekir, yapacaksın, yapmak zorundasın...”

Korku ya da aktif direnç yaratabilir;

Söylenenin tersini denemeye davet edebilir;

İsyankâr davranışa ya da misillemeye yol açabilir.

2- Uyarma, tehdit etme:

“Ya yaparsın, yoksa...”

Korku, boyun eğme yaratabilir;

Söz konusu sonuçların gerçekten meydana gelip gelmeyeceğini denemeye yol açar;

Gücenme, kızgınlık, isyankârlığa neden olabilir.

3- Ahlak dersi ve vaaz verme (Akıl verme):

“...yapmalıydın” veya “senin sorumluluğun” ya da “şöyle yapmak gerekir”

Suçluluk duyguları yaratır;

Çocuğun durumunu daha şiddetle savunmasına yol açabilir(Kim demiş?)

4- Yargılama, suçlama:

“Olgunca düşünmüyorsun” “Sen zaten tembelsin”

Yetersizlik, aptallık ve yanlış değerlendirme anlamı taşır;

Çocuğun azarlanma ve eleştirilme korkusuyla iletişimini kesmesine neden olur;

Genellikle çocuk yargı ve eleştirileri gerçek olarak algılar (ben tembelim) ya da karşılık verir (siz daha mükemmel değilsiniz)

5- Ad takma, alay etme:

“Koca bebek” “Geri zekâlı” “Hadi sende sulu göz”

Çocuğun kendini değersiz hissetmesine ve sevilmediğini düşünmesine yol açar;

Kendine bakışını olumsuz etkiler;

Genellikle karşılık verme isteği uyandırır.

6- Güven verme, teselli etme:

“Aldırma... Boş ver düzeler” “Hadi biraz neşelen”

Kendini “anlaşılmamış” hissetmesine neden olur;

Kızgınlık duyguları uyandırır. (Size göre kolay tabii !)

Genellikle mesajı “Kendini kötü hissetmen doğru değil” biçiminde algılar.

7- İşi alaya vurma, konu değiştirme:

“Dünyayı neden sen yönetmiyorsun?” “Daha güzel şeylerden konuşalım

8- Sınama, sorgulama:

9- Yorumlama, Analiz Etme:

7. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BEDENİMDEKİ DEĞİŞİKLİKLER
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Bedensel değişimini fark eder. (Kazanım Numarası 73)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Değişik yaşlarda çekilmiş fotoğraflar.
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<p>Öğretmen öğrencilere bir hafta önceden değişik yaşlarda çekilmiş fotoğrafları derse getirmelerini ister.</p> <ol style="list-style-type: none">Gönüllü öğrencilerden fotoğraflarını göstererek kendilerinde meydana gelen bedensel değişiklikleri sınıfla paylaşmaları istenir.Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Çocukluk fotoğraflarınız ile şimdiki halinizi karşılaştırdığınızda fiziksel değişiklikler olmuş mu? Neler?➤ Değişmeyen yanlarınız var mı? Neler?Fotoğraflarda gözükmeyen bedensel değişiklikler de vardır. Fen bilgisi kitabında detaylı olarak bedensel değişiklikler yer almıştır. Bedensel değişim ile ilgili merak ettikleri konuları rehber öğretmene de danışabilecekleri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

7. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KENDİMİ TANIMA YOLUNDA
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar. (Kazanım Numarası 38)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-62
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Okulda uygulanan test, anket ve test dışı tekniklerin isimleri tahtaya yazılır, bunların kullanılma amaçları öğrencilere sorulur.</p> <p>Öğrenciler test, anket ve test dışı tekniklerin kullanılma amaçlarını cevaplayamazsa öğretmen bu konuda öğrencileri bilgilendirir. Form-1 öğretmene bilgi amacı ile verilmiştir.</p> <p>Öğretmen bu konuda bilgi sahibi değilse okul rehber öğretmeninden yardım alabilir.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Bu güne kadar size hangi envanter ya da testler uygulandı?➤ Uygulanan test ve/veya envanterin sonuçlarından yararlanabildiniz mi? Nasıl? <p>3. Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p>
Değerlendirme:	

FORM-62

OKULDA UYGULANAN TEST, ANKET VE TEST DIŞI TEKNİKLER

Gözlem: Bireyi tanıma tekniği olarak gözlem, bir kimsenin diğer bir kimse hakkında duyu organları ile bilgi edinme yoludur.

Sosyometri: Bir gruptaki bireylerin sosyal uyumunu ve gelişimini ölçmek, yani bir birleri ile olan uzaklıklarını, sevilen-sevilmeyen, lider özelliği olanları ve grubun sosyal dokusunu anlamak için kullanılan bir tekniktir.

Otobiyografi: Bir kimsenin şimdiki ve geçmiş hayatını yazılı olarak anlatmasıdır.

Problem Tarama Listesi: Öğrencilerin belli başlı sorunlarını, ihtiyaçlarını belirlemek, onlara yardım etmek amacı ile hazırlanmış listelerdir.

Görme Sorunlarını Tarama (Snellen Scala): Snellen Testi, öğrencileri görme gücü yönünden tarama yapmak için pratik bir testtir.

Kimdir Bu? : Sınıfın sosyal yapısını tanıma açısından kullanışlı bir tekniktir. Bu teknik, öğrencilerin birbirlerini nasıl değerlendirdiklerini ortaya çıkarmaktadır.

Kime Göre Ben Neyim? : Bireyin benlik algısına yönelik bir ankettir. Bununla bilinmek istenen şey, bireyin kendini kendi ve başkaları gözünde nasıl algıladığıdır.

Ders Çalışma Yöntemlerini Biliyor musunuz? : Öğrencilerin, ders çalışma yöntemlerini bilip bilmemesini taramak amaçlı uygulanan bir envanterdir.

Başarısızlık Nedenleri Anketi: Öğrencilerin, başarısızlık nedenlerini öğrenmek amacıyla uygulanan bir ankettir.

Boş zamanları Değerlendirme Anketi: Öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini bilmek amacıyla uygulanır.

Sınav Kaygısı Ölçeği: Öğrencilerin sınav kaygılarını ölçmek amacıyla uygulanan bir ölçektir (Mamak RAM,2003).

7. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	YETENEKLERİMİ TANIYORUM
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Yeteneklerini fark eder. (Kazanım Numarası 75)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

Yetenek, herhangi bir davranışı (bilgi veya beceriyi) öğrenebilmek için doğuştan sahip olunan gizilgücün (kapasitenin) çevre ile etkileşim sonucu geliştirilmiş ve yeni öğrenmeler için hazır hale getirilmiş kısmını ifade eden bir kavramdır. Böylece bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği becerilere bakarak onun daha sonra göreceği eğitimden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunabiliriz.(Kuzgun 2000)

1. Yetenek türleri tahtaya yazılır.

- Genel akademik yetenek,
- Sözel yetenek,
- Sayısal yetenek,
- Uzay ilişkilerini görebilme yeteneği,
- Şekil ilişkilerini görebilme yeteneği,
- Büro işleri yeteneği,
- Göz-el koordinasyonu,
- Parmak becerisi,
- El becerisi,

2. Öğrencilere kendilerinde bulunan yetenekleri defterlerine yazmaları istenir.

3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.

4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Tahtaya yazılan yetenek türlerini daha önceden biliyor muydunuz?
- Kendinizde olduğunu kabul ettiğiniz yeteneklerinizi ne zaman fark ettiniz?
- Yeteneklerinizi fark etmeniz size ne kazandırır?

5. Yeteneklerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

7. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	İLGİLERİM VE MESLEĞİM
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Mesleki Gelişim
Kazanım:	İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder. (Kazanım Numarası 183)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-63
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencilerin <u>eğitsel ve mesleki planlama dosyasından</u> yararlanmaları sağlanmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form-63'i okur.2. Öğrencilerden seçmek istedikleri mesleği ve o mesleğe yönelik ilgilerinin neler olabileceğini yazmaları istenir.3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Seçtiğiniz mesleği neye göre seçtiniz?➤ İlgilerin meslek seçimindeki rolü ne olabilir?➤ İlgilerinize göre meslek seçmezseniz neler yaşayabilirsiniz?➤ İlgilerinize göre meslek seçerseniz neler yaşayabilirsiniz?5. İlgilerin meslek seçimindeki rolü vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Not: Bu kazanımda öğrencilerin “Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosya”sından yararlanması sağlanabilir.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

İLGİLERİN MESLEK SEÇİMİNDEKİ ROLÜ

Super'a göre ilgi türleri:

Bilimsel İlgi: Doğal ve toplumsal olayların neden ve nasıl olduğunu anlama, bilimsel bilgiye bir şeyler katma ve /veya bu bilgiyi uygulamaya koyma arzusunu ifade eder. Doktorlar, biyologlar, sosyologlar, fizikçiler bu ilgiye sahip kimselerdir.

Teknik veya Maddi İlgi: Olayların neden ve nasıl olduğundan çok bilimsel ilkelerin uygulamaya nasıl dönüştürüleceği ile salt bilmek için bilme ile değil, bilginin ne işe yarayacağı konusu ile ilgilenmektedir. Mühendisler ve teknisyenler bu tür ilgiye sahip kimselerdir.

Sosyal Yardım İlgisi: Bu ilgi insanlarla, insan olarak ilgilenmeyi, onlara anlamaya, geliştirmeye, sıkıntılarını azaltmaya çalışma isteğini ifade eder. Bu tür ilginin önemli olduğu meslekler öğretmenlik, sosyal hizmet, psikolojik danışmanlık vb. dir.

Sistemik İlgi ya da İş Ayrıntıları İlgisi: Bu ilgi işleri düzenli ve tertipli bir şekilde yapmayı içerir. Kayıt tutma, dosyalama, yazıları belli bir sisteme göre sıraya koyma bu ilgi ile ilişkili işlerdendir. Burada odak ayrıntı üzerinde toplanmıştır. Muhasebeciler, büro memurları, satın alma memurları bu tür ilgiye sahiptirler.

İş Teması İlgisi: Bu ilgi insanları ikna etmekten ve bir ürünü, bir hizmeti satmaktan hoşlanmadır. Satış işleri, satış yönetimi gibi çalışma alanları bu ilgiye uygun çalışma alanlarıdır.

Edebiyat İlgisi: Düşünceleri ifade edebilme ya da başkalarını kelimelerle etkileyebilme ilgisidir. Burada düşünceleri değişik ve etkileyici şekilde ifade yolları üzerinde durulur. Yazarlar, gazeteciler bu tür ilgiye sahip kimselerdir.

Müzik ve Sanat İlgisi: İkisi de duyguların artistik yollarla ifadesi ile ilgili olan bu ilgi alanları aslında birbirinden farklı yeteneklere dayanmaktadır. Sanat ilgisi plastik sanatlarla ilgilidir. Ressamlar, mimarlar bu tür ilgiye sahip kimselerdir (Kuzgun,2000).

7. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	MESLEK SEÇİMİM
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Mesleki Gelişim
Kazanım:	Meslek seçiminin önemini fark eder. (Kazanım Numarası 184)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–64, Form–65
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç:	<p>1. Öğrencilere seçmek istedikleri mesleklerin özellikleri sorulur ve verilen cevaplar tahtaya yazılır.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Çalışma Koşulları✓ Kazancı✓ Nitelikleri (sağlık, zihinsel, bedensel, el becerisi, fiziksel vb.)✓ Mesleğin toplumdaki yeri, istenilen ve istenilmeyen özellikleri,✓ Mesleğe girmenin yolları, ilerleme imkânı, eğitimi vb. <p>2. Form–65 dağıtılır ve öğrencilerin doldurmaları istenir.</p> <p>Form–64 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.</p> <p>3. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşır.</p> <p>4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ İlerde seçmeyi düşündüğünüz mesleği neye göre seçtiniz?➤ İlgili, yetenek, kişilik özellikleri vb. göz önünde bulundurmadan mesleğinizi seçerseniz neler olur?➤ İlerde seçmeyi düşündüğünüz meslek sizin için uygun mudur? Neden?➤ Meslek seçimi neden önemlidir?➤ Form–65'i doldururken kendinizle ilgili öğrendiğiniz şeyler oldu mu? <p>5. Meslek seçiminin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-64

MESLEK SEÇİMİNİN ÖNEMİ

Hoppock (1957)'a göre bir kimsenin seçtiği meslek onun işinde başarılı olup olamayacağını, ileride iş bulup bulamayacağını, nerde oturup, kiminle evleneceğini ve kimlerle etkileşimde bulunacağını belirler. Ayrıca meslek, kişinin değer yargılarını, dünya görüşünü, günlük yaşam tarzını ve alışkanlıklarını biçimlendiren faktörlerin başında gelir. Kişinin yaşamına böylesine çok yönlü etkileri olan uğraşı alanının seçimi, günümüzde giderek karmaşıklaşan bir sorun haline gelmiştir. Bunun en önemli nedeni, seçeneklerin çok artmış olmasıdır (Kuzgun,2000).

MESLEK SEÇİMİNİ ETKİLEYEN BAZI FAKTÖRLER

- ✓ Meslekte iş bulma imkânı,
- ✓ Yetenek,
- ✓ İlgi,
- ✓ Kişilik özellikleri,
- ✓ Mesleğin getirdiği ödüller (para, saygınlı, şöhret vb.)
- ✓ Ailenin istekleri,

Yetersiz eğitim nedeniyle seçim şansının fazla olmaması Evren, M. (2005).

FORM-65

Ben ilerdeolmak istiyorum.
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.) Evren, M. (2005).

1. Bu meslekte iş bulma imkânı:

- Yüksek ()
- Düşüktür ()
- Bilmiyorum ()

2. Yeteneklerim bu mesleğe:

- Uygundur ()
- Uygun değildir ()
- Bu mesleğin gerektirdiği yetenekleri bilmiyorum ()
- Kendi yeteneklerimi bilmiyorum ()

3. İlgilerim bu meslekte mutlu olmam için:

- Uygundur ()
- Uygun değildir ()
- Bu mesleğin gerektirdiği ilgileri bilmiyorum ()
- Kendi ilgilerimi bilmiyorum ()

4. Kişilik özelliklerim bu mesleğe:

- Uygundur ()
- Uygun değildir ()
- Bu mesleğin gerektirdiği kişilik özelliklerini bilmiyorum ()
- Kendi kişilik özelliklerimi bilmiyorum ()

5. Bu meslek benim istediğim ödülleri (para, saygınlık, şöhret gibi) :

- Sağlar ()
- Sağlamaz ()
- Bilmiyorum ()

6. İlerde bu mesleği seçmemin nedeni:

- İş bulma imkânının yüksek olmasıdır. ()
- Yeteneklerime uygun olmasıdır. ()
- İlgilerime uygun olmasıdır. ()
- Kişilik özelliklerime uygun olmasıdır. ()
- Sağladığı imkânlardır. ()
- Ailemin isteğidir. ()
- Eğitimimi sürdüremeyeceğim için, başka çarem olmamasıdır. ()

****Meslekler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığınızı düşünüyorsanız, Okul Rehber Öğretmeninden yardım alabilirsiniz.***

7. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ORTAÖĞRETİM KURUMUMU SEÇERKEN
Sınıf:	7. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar. (Kazanım Numarası 39)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–66
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencilere sınavlara hazırlanmada önceden bilgi sahibi olmanın önemi ve bunun amaç belirlemedeki katkısı belirtilmelidir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>Öğrencilerden bir hafta öncesinden Ortaöğretim Kurumlarına Giriş Sınavları ile ilgili araştırma yapmaları istenir.</p> <p>Öğretmen Ortaöğretim Kurumlarına Giriş Sınavları Kılavuzunu sınıfa getirir, öğrencilerin araştırdığı yanlış ya da eksik bilgi olursa bunları düzeltir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilerin araştırdıkları Ortaöğretim Kurumları Listesi tahtaya yazılır. Form–66 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.2. Tahtada yazılı olan ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı ile ilgili öğrencilerin topladıkları bilgiler sınıfta paylaşılır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili gerekli bilgileri nerelerden aldınız?➤ Ortaöğretim kurumlarından hangisini seçmeyi düşünüyorsunuz? Neden?➤ Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplamak size ne kazandırdı?4. Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>	

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI LİSTESİ (OKS)

- ✓ Fen lisesi
- ✓ Anadolu Lisesi
- ✓ Polis Koleji
- ✓ Anadolu Öğretmen Lisesi
- ✓ Sağlık Meslek Lisesi
- ✓ Tapu Kadastro ve Meslek Lisesi
- ✓ Sivil Savunma Koleji
- ✓ Meteoroloji Meslek Lisesi
- ✓ Endüstri Meslek ve Anadolu Endüstri Meslek Lisesi
- ✓ Kız Meslek Lisesi ve Anadolu Kız Meslek Lisesi
- ✓ Gemi Güverte İşletmeciliği Liseleri
- ✓ Genel Liseler
- ✓ Diğer

8. SINIF
KAZANIMLARININ İŞLENİŞ SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-76	Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder.
2-77	Kendini geliştirmede eleştirinin önemini fark eder.
3-43	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenler açısından kendini değerlendirir.
4-44	Sınav kaygısının performansını düşürecek düzeyde olup olmadığını belirler ve gerekiyorsa yardım alır.
5-190	Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplar.
6-189	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerini ifade eder.
7-188	Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.
8-40	Vereceği kararların geleceğine olan etkilerini fark eder.
9-41	Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarında uygular.
10-185	İş başvurusu için öz geçmiş yazar.
11-191	Mesleki amaçlara ulaşmada genel ortaöğretim programlarını değerlendirir.
12-192	Mesleki amaçlara ulaşmada mesleki ve teknik programları değerlendirir.
13-42	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.
14-187	İlköğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler.
15-186	Ortaöğretim tercihlerini yaparken Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.
15	

* **Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.**

8. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

8. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	DEĞİŞİYORUM
Sınıf:	8.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder. (Kazanım Numarası -76-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-67, Bebeklik, ergenlik ve yaşlılık dönemine ait resimler.
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğretmen sınıfa getirdiği bebeklik, ergenlik ve yaşlılık dönemine ait resimleri öğrencilere sırasıyla gösterir.
2. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir.

“Her insan bebeklikten yaşlılığa kadar değişik gelişim dönemlerinden geçer. Bu gelişim dönemleri;

Bebeklik ve çocukluk (0–10 yaşlar arası),

Ergenlik (11–21 yaşlar arası),

Genç yetişkinlik (22–35 yaş arası),

Orta yaşlılık (36–59 yaş arası),

İleri yaşlılık (60 ve üzeri yaşlar) tır.

Bu gelişim dönemlerinin her birinin farklı özellikleri vardır. Şimdi sizlerden kabaca bebeklik, ergenlik ve yaşlılık dönemlerini düşünmenizi istiyorum. Bu dönemlerde ne gibi değişimler meydana gelmektedir?”

3. Öğrencilerin verdikleri cevaplar tahtaya yazılır.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Sizler bu dönemlerden hangisinden geçtiniz?
 - Şu anda içinde bulunduğunuz dönem hangisi?
5. Öğretmen öğrencilere **“içinde bulunduğunuz döneme ergenlik dönemi diyoruz. Bu evrenin de tıpkı diğer evreler gibi kendisine özgü özellikleri vardır. Bu evrede çeşitli bedensel ve ruhsal değişimler meydana gelmektedir. Şimdi sizlere bir liste okuyacağım. Listede yer alan değişimleri yaşayıp yaşamadığınızı düşünmenizi istiyorum.”** yönergesini verir.
6. Öğretmen öğrencilere Form-67'yi okur.
7. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
- Sizler de bunlara benzer değişimler yaşadığınızı gözlemliyor musunuz? Neler?
 - Sizce bedensel ve duygusal değişimler ergenlik döneminin doğal bir parçası mıdır? Neden?
8. Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğu vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Etkinlik sonlandırılırken öğrencilere; “görüldüğü gibi her gelişim dönemleri birbirinden farklıdır. Gelişim sürecinde bu dönemlerden geçerken her dönemin kendine özgü özelliklerini de ediniriz. Ergenlik döneminde de yaşadığımız bedensel ve ruhsal değişimler gelişimimizin doğal bir parçasıdır. Bu gün yetişkin olanlar bu dönemlerden geçti. Bu gün bebek olanlar bu dönemlerden geçecek ve bu gün ergen olan sizler bu dönemden geçiyorsunuz. Bunlar gelişimimizin doğal bir parçasıdır” denir.

Değerlendirme:

FORM-67

Ergenlik dönemindeki bedensel değişiklikler

Ergenliğin en önemli belirtisi kısa zamanda dikkati çekecek bir biçimde birçok yönden büyümektir. Bu dönemde meydana gelen bedensel değişiklikler:

Boyun uzaması

Kilo artışı ve yağlanma

Baş kemikleri yüz kemikleri ve burun büyür, çene uzar kalınlaşır

Tüm kemik sisteminde büyüme hızlanır

El ve ayaklar ardından kol ve bacaklar uzamaya başlar, kalçalar, göğüs kemikleri ve omuzlar genişler.

(Birincil cinsiyet özellikleri) Kılınma, memelerin büyümesi, sesin değişmesi

(İkincil cinsiyet özellikleri) Erkeklerde penis ve testisler büyür

Kızlarda yumurtalıklar, vajina ve rahmin gelişmesi

Ciltte değişiklikler, yağlanma ve sivilceleşme

Terleme

Ergenlik dönemindeki ruhsal değişiklikler

Ergenlik döneminde beden gelişiminin kişilik biçimlenmesi üzerinde önemli etkileri vardır. Özellikle bu dönemde hormon faaliyetleri gencin davranışlarının yönünü etkilemese de, davranışlara eşlik eden duyguların derinliğini ve yoğunluğunu kesinlikle etkiler. Karamsarlık, nedensiz ağlamalar, öfke-sevinç, neşe-hüzün gibi ikircikli duygular bu dönemin duygusal hareketliliğinin sonucudur.

Kendini dış dünyadan çekme, kalabalık içinde huzursuzlaşma, konuşurken yüzün kızarması ve terleme bu dönemde görülebilir.

Kimse neler hissettiğimi bilemez anlayamaz duygusu hâkimdir.

Duygular inişli ve çıkışlıdır ve yoğun yaşarlar

Yetişkin olma ile çocuk olma arasında çelişkili duygular yaşayabilirler.

Aşırı özgürlük isterler, bağımlılığı reddederler

Yalnız kalmayı tercih ederler İns. Kay. Gel. Vakfı, (2003).

8. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ELEŞTİRİLERE AÇIĞIM
Sınıf:	8.Sınıf
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Kendini geliştirmede eleştirinin önemini fark eder. (Kazanım Numarası -77-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–68
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere Form–68 dağıtılır ve doldurmaları istenir.2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Eleştirel ifadeleri düşünürken zorlandınız mı? Neden?➤ Çevrenizden size gelen olumlu ve olumsuz eleştiriler karşısında ne hissediyorsunuz? Nasıl tepkiler veriyorsunuz?➤ Çevrenizden size gelen eleştirilerin nasıl ifade edilmesini istersiniz? Neden?➤ Çevrenizden size gelen olumlu ve olumsuz eleştirilerin size katkısı neler olabilir?➤ Siz çevrenizdeki bireylere eleştirilerinizi nasıl yöneltiyorsunuz? Onların size tepkileri neler oluyor?➤ Eleştiride bulunurken nelere dikkat edilmelidir?➤ Kendinizi geliştirmede eleştirilerden nasıl faydalanıyorsunuz?3. Kendini geliştirmede eleştirinin önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-68

ÇEVREDEKİ BİREYLERE YÖNELTİĞİNİZ ELEŞTİRİLER	ÇEVREDEKİ BİREYLERDEN SİZE YÖNELTİLEN ELEŞTİRİLER

8. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	NASIL BAŞARIRIM?
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenler açısından kendini değerlendirir. (Kazanım Numarası -43-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu sınavlar ders yılı içerisinde yapılan sınavlarla ilgilidir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>1. Öğrencilerden başarılı ve başarısız oldukları bir sınav anını hatırlamaları istenir.</p> <p>2. Öğrencilere sınavlarda başarılarını etkileyen olumlu ve olumsuz etmenlerin neler olduğu sorulur. Başarılı oldukları sınavlardaki etmenler kâğıdın bir bölümüne başarısız oldukları sınavlardaki etmenler diğer tarafa yazılır.</p> <p>“Burada sınav başarısından kastedilen şeyin kopya çekerek alınan yüksek puan olmadığı ifade edilmelidir.”</p> <p>3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sınavlarda başarısız olduğunuzda neler hissediyorsunuz?➤ Sizce sınavınızda neden başarısız oldunuz?➤ Sınavlardaki başarısızlığınızın o anki sonuçları nelerdir? Bu başarısızlıklar geleceğinizi nasıl etkiler?➤ Sınavlarda başarılı olduğunuzda neler hissediyorsunuz? Neler yaşıyorsunuz?➤ Sizce sınavınızda neden başarılı oldunuz?➤ Sınavlardaki başarınızın o anki sonuçları nelerdir? Bu başarılar geleceğinizi nasıl etkiler?➤ Sınava hazırlanırken nelere dikkat edilmelidir? Nasıl hazırlanılmalıdır? <p>4. Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenlerin neler olduğuna ilişkin</p>	

öğrencilerin açıklamalarına öğretmen eklemeye bulunur, öğrencilerle birlikte değerlendirme yapar.

5. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir.
6. Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenlerin sınav başarısındaki önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:4. sınıfın 3. etkinliğinde sınav başarısını etkileyen etmenlere ilişkin bilgi verilmiştir. Öğretmen gerekli gördüğü takdirde bu bilgiden faydalanabilir.

Değerlendirme:

8. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KAYGILIYSAM...
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Sınav kaygısının performansını düşürecek düzeyde olup olmadığını belirler ve gerekiyorsa yardım alır. (Kazanım Numarası -44-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Sınav Kaygısı Envanteri-ÖNER, N. (1989)
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanmadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetişemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.</p> <p>*Ortaöğretim giriş sınavına yönelik yoğun sınav kaygısı yaşayan öğrenciler belirlenirse destek hizmetleri sunulmalıdır.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere “Sınav Kaygısı Envanteri” dağıtılır ve öğrencilerden doldurmaları istenir.2. Doldurulan envanterin değerlendirmesi yapılır ve her öğrencinin “sınav kaygısı düzeyi” tespit edilir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sınav kaygısı envanterinin sonuçlarından nasıl faydalanabilirsiniz?➤ Sınav sürecinde yaşadıklarınızla ilgili olarak bugüne kadar fark etmediğiniz bir özelliğinizi fark ettiniz mi?➤ Sınav kaygınızı nelerin etkilediğini fark ettiniz mi?➤ Sınav kaygı düzeyiniz sınavlarınızı nasıl etkiliyor?➤ Sınav kaygınızı azaltmak için neler yapabilirsiniz?	

- Sınav kaygınız yüksekse ve sınav performansınızı olumsuz etkiliyorsa nerden ve kimden/kimlerden yardım alabilirsiniz?
4. Öğretmen, öğrencilere sınav kaygısı ve sınav kaygısının performansı nasıl etkilediği hakkında bilgilendirir.
5. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir.

Değerlendirme:

8. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	GELECEĞİN MESLEKLERİ						
Sınıf:	8. sınıf						
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim						
Kazanım:	Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplar. (Kazanım Numarası -190-)						
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf						
Süre:	40 Dakika						
Ortam:	Sınıf						
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni						
Araç-Gereç:	-						
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN						
<u>Süreç:</u>	<p>Öğrencilere bir hafta öncesinden, gelecekte önemli hale gelebilecek, toplumun ihtiyaç duyacağı ve tercih edilebilecek mesleklerle ilgili araştırma yapmaları istenir. (İş ve işçi bulma kurumu, internet, yetişkinlerle yapılan konuşmalar, dergiler, gazetelerden bilgi edinilebilir.)</p> <p>1. Öğretmen, tahtayı 3'e bölerek öğrencilerin belirttiği meslekleri, özellikleri ve nerelerde çalıştıklarını tahtaya yazar.</p> <p>(Verilen örnekler öğretmen, doktor gibi geleneksel meslekler de olabilir, duyulmamış meslek isimleri de olabilir)</p> <table border="1"><thead><tr><th>Mesleğin adı</th><th>Özellikleri</th><th>Nerelerde çalışırlar</th></tr></thead><tbody><tr><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sizce tahtada yazan bu meslekler, neden geleceğin meslekleri olabilir?➤ Sıralanan meslekler arasında daha önce duymadığınız meslekler var mı? Neler?➤ Gelecekte önem kazanmış bir meslek sahibi olmanız size ne kazandırır? <p>3. Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>	Mesleğin adı	Özellikleri	Nerelerde çalışırlar			
Mesleğin adı	Özellikleri	Nerelerde çalışırlar					

8. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BANA UYGUN MESLEKLER
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerini ifade eder. (Kazanım Numarası -189-)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–69, Form–70
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrenciler gruplara ayrılarak, Form-69 (mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özellikler) dağıtılır.</p> <p>2. Öğrencilerden belirtilen eğitim ve kişisel özelliklerin hangi meslekler için gerekli olduğunu bulmaları istenir.</p> <p>3. Form'da yer alan diğer mesleklerden ilgi duyduğu 2 tanesini seçip, o mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerin neler olabileceğini de yazmaları istenir.</p> <p>4. Öğrencilerin buldukları meslekler ve mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özellikleri okunur ve belirtilen mesleği bulup bulamadıklarına bakılır.</p> <p>Öğretmen Form–70 de belirtilen mesleklerle kişilik özelliklerini karşılaştırabilir.</p> <p>5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Bu meslekler içinde sizin seçmek istediğiniz meslekler var mı?➤ Sizin seçtiğiniz meslek için nasıl bir eğitim gerekiyor?➤ Sizin seçtiğiniz meslek için hangi kişilik özellikleri gerekiyor.➤ Sahip olduğunuz özelliklerin bu mesleklerin gerektirdiği özelliklere uyduğunu düşünüyor musunuz? <p>6. İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özellikler vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-69
(MESLEKLERİN GEREKTİRDİĞİ EĞİTİM VE KİŞİSEL ÖZELLİKLER)

Fen bilimlerinde başarılı olmak, el ve parmak becerisi, estetik, uzay ilişkiler yeteneği, iyi ilişkiler kurabilme, hoşgörü, güler yüz, bedence güçlü olma, üniversite eğitimi, yüksek akademik başarı,

MESLEK:.....

Kimya, fizik ve matematikte başarılı olmak, bilimsel meraka ilgi duymak, üniversite eğitimi, yüksek akademik başarı,

MESLEK:.....

Fen bilimlerinde başarılı olmak, yüksek akademik başarı, anlayış, sabır, hoşgörü, güler yüz, sorumluluk sahibi olma ve zayıf insanlara yardım edebilme,

MESLEK:.....

Bedence sağlık olmak gerekir, insanlarla iyi iletişim kurabilme, uyanık, sabırlı, dürüst, hoşgörülü, soğukkanlı, sorumluluk sahibi, sağlığını kaybetmiş insanlara yardım etmeyi seven,

MESLEK:.....

Akademik başarı, kuvvetli bir dikkat ve bellek, el parmak becerisi, bilime, özellikle biyoloji, fizik, kimya, anatomi ve fiziğe ilgi duyma, sabırlı ve azimli olma, iyi iletişim kurabilme, hoşgörü, insan sevgisi ve insanlara yardım etme isteği,

MESLEK:.....

Akademik başarı, biyoloji, kimya alanlarında başarı, hayvanlarla ilgilenmekten hoşlanan, sabırlı ve dikkatli,

MESLEK:.....

Sözel yetenek, sosyal araştırmalara merak, başkalarıyla iletişimden hoşlanma, girişken, iyi gözlemci, Türkçe-kompozisyon, yabancı dil ve sosyal bilimlerde başarı,

MESLEK:.....

Türkçe ve sosyal bilimlerde başarı, ikna gücüne sahip, sağlam bir mantık ve sezgi, çalışma ve okumayı sevme, sabır, anlayış,

MESLEK:.....

Akademik başarı, iletişim becerisi, sabır, anlayış, çocukları sevme, öğretmeyi sevme,

MESLEK:.....

Matematik, fizik ve sosyal bilimlerde (sosyoloji, tarih, sanat tarihi, insan bilimleri ve kültür) alanlarında başarı, uzay ilişkilerini görebilme (cisimlerin uzayda alabilecekleri şekilleri gözünde canlandırma), düzgün şekil çizebilme, yaratıcılık, işbirliği ve uyum içinde çalışma,

MESLEK:.....

Bilimsel merak, analitik düşünme, geçmiş uygarlıkları incelemeye merak, eski ve yeni dilleri bilmek, tarih ve sosyal bilimlerde başarı,

MESLEK:.....

Aşağıdaki mesleklerden ilgi duyduğunuz 2 tanesini seçerek, o mesleğin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerinin neler olabileceğini yazınız.

Asker	Polis	Marangoz	Kuaför
Berber	Pilot	Şoför	Kaptan
Gemi mühendisi	Makinist	Savcı	Hâkim
Akademisyen	Emlakçı	Fotoğrafçı	Gıda Mühendisi
Bilgisayar Mühendisi	Sekreter	Tarihçi	Antropolog
Sosyolog	Mütercim-Tercümanlık	Sigortacı	Zabıta
Psikolog	Turizmci	İnşaat mühendisi	

1.

2.

FORM-70 (Meslekler)

Diş hekimliği

Fen bilimlerinde başarılı olmak, El ve parmak becerisi, Estetik, Uzay ilişkiler yeteneği, iyi ilişkiler kurabilme, hoşgörü, güler yüz, bedence güçlü olma, üniversite eğitimi, yüksek akademik başarı,

Eczacılık

Kimya, fizik ve matematikte başarılı olmak, bilimsel meraka ilgi duymak, üniversite eğitimi, yüksek akademik başarı,

Fizik tedavi ve rehabilitasyon

Fen bilimlerinde başarılı olmak, yüksek akademik başarı, anlayış, sabır, hoşgörü, güler yüz, sorumluluk sahibi olma ve zayıf insanlara yardım edebilme,

Hemşirelik

Bedence sağlık olmak gerekir, insanlarla iyi iletişim kurabilme, uyanık, sabırlı, dürüst, hoşgörülü, soğukkanlı, sorumluluk sahibi, sağlığını kaybetmiş insanlara yardım etmeyi seven,

Doktor

Akademik başarı, kuvvetli bir dikkat ve bellek, el parmak becerisi, bilime, özellikle biyoloji, fizik, kimya, anatomi ve fiziğe ilgi duyma, sabırlı ve azimli olma, iyi iletişim kurabilme, hoşgörü, insan sevgisi ve insanlara yardım etme isteği,

Veteriner

Akademik başarı, biyoloji, kimya alanlarında başarı, hayvanlarla ilgilenmekten hoşlanan, sabırlı ve dikkatli,

Gazetecilik

Sözel yetenek, sosyal araştırmalara merak, başkalarıyla iletişimden hoşlanma, girişken, iyi gözlemci, Türkçe-kompozisyon, yabancı dil ve sosyal bilimlerde başarı,

Avukat

Türkçe ve sosyal bilimlerde başarı, ikna gücüne sahip, sağlam bir mantık ve sezgi, çalışma ve okumayı sevme, sabır, anlayış,

Öğretmenlik

Akademik başarı, iletişim becerisi, sabır, anlayış, çocukları sevme, öğretmeyi sevme,

Mimar

Matematik, fizik ve sosyal bilimlerde (sosyoloji, tarih, sanat tarihi, insan bilimleri ve kültür) alanlarında başarı, uzay ilişkilerini görebilme (cisimlerin uzayda alabilecekleri Şekilleri gözünde canlandırma), düzgün Şekil çizebilme, yaratıcılık, işbirliği ve uyum içinde alışma,

Arkeolog

Bilimsel merak, analitik düşünme, geçmiş uygarlıkları incelemeye merak, eski ve yeni dilleri bilmek, tarih ve sosyal bilimlerde başarı,
(Kuzgun,1998)

8. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	HANGİ MESLEK HANGİ YETENEK
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder. (Kazanım Numarası 188)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–71, Form–72
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere Form–71 okunur ve yetenekler tahtaya yazılır.2. Öğrenciler Form–72 yi doldurur.3. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşır.4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Sizde var olduğunu düşündüğünüz yetenekler nelerdir?➤ Bu yeteneklerinizle hangi meslekleri seçebilirsiniz?➤ Yeteneklerimize göre meslek seçmezsek ne olur?➤ Yeteneklerimize göre meslek seçersek ne olur?5. Yeteneklerin meslek seçimindeki rolü vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

FORM-71

YETENEKLER

Yetenek, “bir şeyi öğrenebilme, belli bir becerinin veya bilginin öğretiminden yararlanabilme gücü” olarak tanımlanabilir. İnsan pek çok şeyi öğrenebilme ve yapabilme gücüne değişik düzeylerde sahip olarak dünyaya gelir. Buna “gizilgüç” (kapasite) deriz. Bu gizil güç, yaş ilerledikçe kullanılarak geliştirilir. Böylece insan yaşamının değişik dönemlerinde giderek daha karmaşık işleri daha iyi yapabilir hale gelir. Yani çevre ile etkileşimde buldukça ve çok çeşitli öğrenme deneyimleri geliştirdikçe insan kapasitesini kullanmakta ve daha sonraki dönemlerde yeni şeyler öğrenmeye hazır olmaktadır. İşte yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği kısmına bakarak onun daha sonra gireceği eğitim sürecinden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza olanak veren davranışlar bütünüdür.

Bir kimsenin yeteneği, o halde, onun kalıtım yolu ile getirdiği gizilgücü ile o güne kadar edindiği bilgi ve becerileri kapsamaktadır. Örneğin, henüz okula başlamamış 5 yaşındaki bir çocuk çarpım tablosunu bellemişse ve dört işlemle bazı aritmetik problemleri çözebiliyorsa, bu çocuk yaşının üzerinde bir matematik becerisi gösteriyor demektir. Bu çocuğun matematik ile ilgili konuları daha çabuk ve kolay öğrenebileceğini söyleyebiliriz. Hele bu çocuk, bu konuda hiçbir özel ilgi ve destek görmemişse, bu gücün yaratılışı ile ilgili olduğuna yani matematiksel düşünme kapasitesinin normalin üzerinde olduğuna hükmederiz. Ancak, bu yargıya varabilmek için çocuğun matematik alanında gösterdiği başarıyı yaşlılarının başarısı ile karşılaştırmamız gerekir. Ancak bundan sonra o kişinin üstün, geri veya “normal” olup olmadığına karar verebiliriz.

Öğrenme gücü “genel yetenek” olarak da bilinir ve bu konuda öğrenme için gerekli olan gücü ifade eder. Bazı insanlar kolay, basit işleri yapabilirken bazıları çok soyut veya çok karmaşık işlemi çabuk ve iyi bir şekilde yapabilmektedir ve “yetenek düzeyi” dediğimiz bu güç yönünden insanlar arasında farklar olduğu bilinen bir gerçektir. Ancak insanlar yetenek düzeyi yönünden olduğu kadar yetenek türü bakımından da farklılık gösterirler.

Akademik Yetenek: İlköğretimde, genel lisede ve üniversitelerde verilen

eğitim, kelime, sayı, Şekil gibi sembollerle ifade edilen soyut kavramların 6đrenilmesini gerektirir. B6yle bir eğitimde başarılı olmak işin gerekli yetenek t6r6ne “akademik yetenek” denir. Akademik yetenek, soyut kavramla akıl y6r6tebilmek, kuramsal eğitim veren okullarda 6đretilen bilgi ve becerileri 6đrenebilmek işin gerekli bir yetenektir, “zekâ” kavramı daha Çok bu yeteneği ifade etmek işin kullanılır.

Akademik yetenek; s6zel, sayısal, Şekilsel yetenek olmak 6zere 3 b6l6mden oluşur.

S6zel Yetenek: Bu yetenek, s6zc6kleri (kelimeleri) belleme, onları uygun yerlerde kullanma, s6zc6klerle ifade edilen kavramları anlayabilme ve anlatabilme g6c6n6 ifade eder. Okunan bir parŐada ne anlatıldığını anlamak bu yetenekle ilgilidir. S6zel yeteneğin biri s6zel akıcılık, diğerisi s6zel akıl y6r6tme olmak 6zere iki alt b6l6m6 vardır.

S6zel Akıcılık: Zengin bir s6zc6k dağarcığına sahip olma, duygu ve d6Ő6nceleri Çok değişik c6mlelerle, akılcı bir 6slupla aŐıklayabilme g6c6n6 ifade eden bu yeteneği, Çocukların yazdıkları mektuplarda, kompozisyonlarda g6rmek m6mk6nd6r. Yazarlar, hatipler, sunucular akıcı bir biÇimde konuŐabilme ve yazabilme yetenekleri Çok gelişmiş kimselerdir. Akıcı bir Şekilde konuŐabilme yeteneği yazma yeteneği ile beraber g6r6nebildiği gibi birinin diğerinden daha fazla gelişmiş olduğu durumlar da vardır.

S6zel Akıl Y6r6tme: Bu yetenek s6zc6klerle ifade edilen kavramları 6đrenebilme, yazılı metni veya konuŐmayı anlayabilme, d6Ő6nceleri aÇık bir biÇimde ifade edebilme g6c6n6 ifade eder. S6zel yetenek aslında s6zc6klerle ifade edilen kavramlar arasında benzerlikleri ve farklılıkları Ő6zebilme g6c6d6r. Sosyal bilimlerle ilgili alanlarda ŐalıŐabilmek işin bu yeteneğe daha Çok ihtiyaÇ vardır.

Sayısal Yetenek: Bu yetenek bilindiği gibi sayılar arasındaki ilişkiyi g6rebilme, sayılarla verilen problemleri Ő6zebilme g6c6d6r. Bu yeteneğin de iki alt b6l6m6 vardır.

Hesaplama: D6rt iŐlemlle akıldan problem Ő6zebilme, bir iŐlemldeki hatayı g6rebilme g6c6 olarak tanımlanabilen hesaplama yeteneği ticarete, muhasebecilikte gerekli olabilecek bir yetenektir.

Sayısal D6Ő6nme Yeteneği: Bu yetenek bir t6r teorik ve sembolik d6Ő6nme

gücü olup karmaşık ilişkileri görebilme, cebir problemlerini çözebilme gücü olarak tanımlanabilir. Sayısal yetenek matematik, istatistik gibi disiplinlerde, fizik, kimya gibi temel bilimlerde ve teknik alanlarda başarı için gerekli bir yetenektir.

Sözel ve sayısal düşünme yetenekleri arasında yüksek bir ilişki olup, her ikisi de kuramsal konularda düşünme gücünü temsil ederler.

Şekilsel Düşünme Yeteneği: Bu yetenek, geometrik şekiller arasında ki ilişkiyi görebilme gücü olarak tanımlanır. Bunun da iki alt bölümü vardır.

Şekil İlişkilerini Görebilme: Resimleri, geometrik şekilleri ayrıntıları ile algılama, şekiller arasındaki biçimi, büyüklük vb. yönlerden benzerlik ve farkları görebilme gücünü ifade eden bu yetenek teknik ve sanayi alanlarında başarı için gereklidir. **Uzay İlişkilerini Görebilme:** Bir cismin uzayda veya bir şeklin kâğıt üzerinde döndürüldüğü, kaydırıldığı zaman alacağı biçimi göz önünde canlandırma, bir şekli üç boyutlu görebilme, bir plana veya krokiye bakarak binayı canlandırabilme gücünü gösteren bu yetenek mimarlıkta, makine ve inşaat mühendisliğinde, teknik ve sanayi dallarında gereklidir.

Akademik yeteneğin öğelerini oluşturan bu yeteneklerden başka meslek seçiminde şu yeteneklerin de göz önüne alınmasında yarar vardır.

Renk Algısı: Renkleri tanıma, aralarındaki küçük farkları görebilme, uyumlu renk bileşikleri yapabilme yeteneği başta sanat dalları olmak üzere tıp, biyoloji, ziraat vb. alanlardaki çalışmalarda pilotluk, şoförlük gibi mesleklerde gerekli bir yetenektir.

Bellek: İsimleri, numaraları, verilen bir yönergeyi çabucak belleme ve uzun zaman bellekte tutabilme gücü olan bellek tıp, hukuk, tarih gibi alanlarda, sekreterlik gibi işlerde gereklidir.

Dikkat: Çevredeki olayları, eşyaları, ayrıntıları ile algılama, kısa sürede çok şey görebilme; bir yazıdaki hataları hemen görebilme gücü olarak tanımlanan dikkat her çalışma alanında gerekli bir yetenek ise de sekreterlik, veznedarlık gibi işler özellikle dikkate dayalıdır.

Dikkati bu noktada uzun süre yoğunlaştırabilmek de özel bir dikkat türüdür ve astronomi, meteoroloji gibi alanlarda çalışmalar için çok gereklidir.

Mekanik Yetenek: Bu yetenek bir alet veya makinenin işleyişini anlayabilme, alet ve makineleri şemasına bakarak kurabilme, işletebilme ve onarabilme

gücü olup bütün teknik mesleklerde başarı için gereklidir.

Parmak Becerisi: Parmakları hızlı bir biçimde kullanarak küçük şeyler üzerinde çalışabilme, ince işler yapabilme gücü teknik işlerde, el sanatlarında operatörlükte gerekli bir yetenektir.

Göz-el İşbirliği: Gözü ve eli birbiriyle uyum halinde ve hızlı bir biçimde kullanabilme örneğin küçük bir delikten bir teli geçirebilme gücü olarak tanımlanan göz-el işbirliği her tür mekanik ve teknik işlerde, el sanatlarında gerekli bir yetenektir.

Bu yeteneklerden başka hepimizin özel yetenekler olarak bildiği sanat yeteneklerinden de söz edebiliriz.

Müzik Yeteneği: Sesleri ince frekansları ile algılayabilme, melodileri çabuk öğrenebilme, bir müzik aleti çalabilme, besteler yapabilme gücü

Güzel Sanatlar Yeteneği: Resim, karikatür, heykel, el işleri gibi sanat ürünlerini üretebilme gücü

Tiyatro Yeteneği: Bir olayı sahnede canlandırma, olaydaki kişileri canlandırma gücü

Bedensel Yetenekler: Kas koordinasyonuna sahip olma, çeşitli spor dallarında dans, bale gibi etkinliklerde başarılı olma gücü (Kuzgun, 1997).

FORM-72

Diş hekimliği

Gereken Yetenekler:

Eczacılık

Gereken Yetenekler:

Fizik tedavi ve rehabilitasyon

Gereken Yetenekler:

Hemşirelik

Gereken Yetenekler:

Doktor

Gereken Yetenekler:

Veteriner

Gereken Yetenekler:

Gazetecilik

Gereken Yetenekler:

Avukat

Gereken Yetenekler:

Öğretmenlik

Gereken Yetenekler:

Akademisyen

Gereken Yetenekler:

Mimar

Gereken Yetenekler:

Polislik

Gereken Yetenekler:

Askerlik

Gereken Yetenekler:

Berber

Gereken Yetenekler:

Esnaf

Gereken Yetenekler

Emlakçi

Gereken Yetenekler:

Marangoz

Gereken Yetenekler:

Pilot

Gereken Yetenekler:

8. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KARARLARIMIN GÜCÜ
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Vereceği kararların geleceğine olan etkilerini fark eder. (Kazanım Numarası 40)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen öğrencilere geçmişte aldıkları bir kararı ve bu kararın etkilerini kâğıda yazmalarını ister.2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Geleceğe dönük aldığınız kararlar var mı?➤ Aldığınız bu kararların sonuçları hayatınızı nasıl etkiler?➤ Karar vermek neden önemlidir?4. Vereceği kararların geleceğe olan etkilerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
Değerlendirme:	

8. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	KARAR VERME AŞAMALARI
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarında uygular. (Kazanım Numarası 41)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–73
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>Öğretmen, öğrencilere 1 hafta boyunca verdikleri kararları ve bu kararları neye göre aldıklarını not etmelerini ister.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen Form–73 de yer alan bilgileri öğrencilere okur ve açıklar.2. Öğrenciler aldıkları kararları, Form–73 deki bilgilere göre yeniden değerlendirir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Karar verirken nelere dikkat etmeliyiz? Neden?➤ Kararlarımız hayatımızı nasıl etkiler?➤ Kararsızlık bizi nasıl etkiler?➤ Zaman zaman karar vermede zorluk yaşıyor musunuz? Neden?➤ Karar vermede zorluk yaşıyorsanız neler yapıyorsunuz? Neler yapabilirsiniz?➤ Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarınızda uygulamak size ne kazandırır?4. Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarında uygulamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Değerlendirme:</p>

FORM-73

KARAR VERME SÜRECİ

Karar verme süreci aşağıdaki gibi özetlenebilir (Erkan, 2005).

1. Karar vermede birinci adım, verilecek kararın ne olduğunu açıkça **tanımlamaktır**.

VERİLECEK KARARI TANIMLAYIN

2. Kararlar bir amaca ulaşmak için verilir. Amaçlar ayrıntılı bir şekilde belirlenmelidir.

KARARDAN BEKLEDİĞİNİZ SONUCU BELİRLEYİN

3. Sağlıklı karar verebilmek için en önemli koşullardan birisi, verilecek kararlar ilgili mümkün olduğunca çok **bilgi** toplamaktır. Bu bilgiler kitaplardan, çeşitli kişilerle yapılacak görüşmelerden, gözlemlerden ya da başka yollardan edinilebilir.

BİLGİ TOPLAYIN

4. Eldeki bilgilerden yola çıkılarak seçeneklerin yani kararların neler olabileceği üzerinde düşünülerek tüm seçenekler belirlenmelidir. Her bir seçeneğin üzerinde tekrar düşünerek kararın **olumlu ve olumsuz sonuçları** değerlendirilmelidir.

SEÇENEKLERİ VE BU SEÇENEKLERİN HER BİRİNİN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARINI BELİRLEYİN

5. Eldeki bilgilerden yola çıkarak **karar verilmelidir**.

KARAR VERİN

Günlük yaşamda bazen başkalarının etkisinde kalınarak kimi zaman yanlış kararlar verilebilir. Ancak böyle durumlarda seçme hakkımızı kullanarak dış baskıdan kurtulmak mümkündür. Grup baskısından kurtulmak için

- Bu kişi neden bu kadar ısrar ediyor?
- Onun istekleri ile benim isteklerim ne kadar uyuyor?
- Söyledikleri ne kadar doğru? Sorularına yanıt aranmalıdır (Davaslıgil, Çakıcı ve Ögel, 1998).

Verdiğimiz kararların sorumlulukları bize ait olacağı için etki altında kalmadan karar vermeyi öğrenmemiz gerekir. Karar verirken inançlarımız, değer yargılarımız, temel gereksinimlerimiz, akıllı kararlar verebilmemiz için bilgilerin toplanmasında eleştirel düşünme ve risk alma etkili olacaktır

(Davaslıgil, akıcı ve Ögel, 1998).

Sonuç olarak:

- Karar vermeyi gerektiren durumlarda en az iki seçenek vardır.
- Seçenekler hakkında yeterli bilgiye ihtiyacımız vardır.
- Her bir seçeneğin olumlu ve olumsuz yönleri iyice dŐnlmelidir.
- Seçimlerin taŐıdıėı riskler ve olası sonuçlar iyi değerlendirilmelidir.
- Karar vermeden önce başkalarının fikri alınabilir, seçenekler onlarla tartıŐılabilir. Bu belki bizim dŐnemediėimiz/ göremediğimiz yönleri görmemize yardımcı olabilir.
- Ancak bize ilişkin her kararda sorumluluk bizimdir, bu nedenle son karar bize ait olmalıdır.
- Daha iyi kararlar verebilmek için bu uygulamayı sık sık yapmalıyız (Yeşilyaprak, 2000).

8. SINIF – 10.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	ÖZGEÇMİŞİM
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	İş başvurusu için özgeçmiş yazar. (Kazanım Numarası 185)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–74
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır.
 - Özgeçmiş nedir?
 - İş için hazırlanan bir özgeçmişe hangi bilgiler yazılır?
 - Başvurulan işe göre bu bilgiler değişir mi?
 - Özgeçmiş hazırlamak neden gereklidir?
2. Öğrencilere Form–74 (iş başvurusu için öz geçmiş formu) dağıtılır ve doldurmaları istenir.
3. Gönüllü öğrenciler öz geçmiş formuna yazdıklarını sınıfla paylaşır.
4. İş başvurusu için özgeçmiş yazmanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-74
ÖZGEÇMİŞ FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER

T.C. Kimlik Nu:
İsim:
Telefon:
E-mail Adresi:
Doğum Tarihi:
Doğum yeri:
Adres:

EĞİTİM

İŞ DENEYİMİ

ALINAN EĞİTİMLER

BURS VE ÖDÜLLER

BİLDİĞİ YABANCI DİLLER

BİLGİSAYAR

ÜYELİKLER

GÖNÜLLÜ ÇALIŞMALAR

HOBİLER

REFERANSLAR

8. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	GENEL ORTAÖĞRETİM PROGRAMLARI
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Mesleki amaçlara ulaşmada genel ortaöğretim programlarını değerlendirir. (Kazanım Numarası 191)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–75
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

***Öğrencinin ilgileri, yetenekleri ve hedefleri doğrultusunda değerlendirmeler yapması beklenmektedir.**

Süreç:

1. Form–75 öğrencilere okunur ve genel ortaöğretim programları
2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - İlerde seçmeyi düşündüğünüz meslek için hangi orta öğretim programını tercih edebilirsiniz? Neden?
 - Mesleki amaçlara ulaşmada ortaöğretimde seçeceğiniz alanın önemi var mıdır? Neden?
 - Ortaöğretimde hangi bölümü seçerseniz, üniversitede hangi bölüme gidebilirsiniz?
 - Genel ortaöğretim programları, ilgi, yetenek ve hedeflerinize uygun mudur?
3. Mesleki amaçlara ulaşmada genel ortaöğretim programlarını değerlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-75

GENEL ORTAÖĞRETİM

Genel ortaöğretim, ilköğretim üzerine en az 4 yıl öğrenim süreli 15–18 yaş grubu çocukların eğitimini kapsamaktadır. Genel ortaöğretimin amacı; öğrencileri ortaöğretim seviyesinde asgari genel kültüre sahip, toplumun sorunlarını tanıyan, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan insanlar olarak yetiştirmek ve yükseköğrenime hazırlamaktadır.

Genel ortaöğretim; genel liseler, Anadolu liseleri, Anadolu öğretmen liseleri, Anadolu güzel sanatlar liseleri, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, spor liseleri ve çok programlı liselerden oluşmaktadır.

Genel ortaöğretim kurumlarını meydana getiren liselerin öğrenim süresi 4 yıldır. Ancak, bazı liselerin önünde hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Bu okullara kayıt olan öğrenciler hazırlık sınıfını başarıyla tamamladıktan sonra, normal lise programlarını almaya başlar. Hazırlık sınıfının amacı, öğrenciye bir yabancı dilin 4 temel becerisini kazandırmaktır. Ağırlıklı olarak okutulan yabancı dil İngilizcedir. Almanca, Fransızca, Japonca, İspanyolca, İtalyanca, Rusça ve Çince dilleri de okutulmaktadır. Aşırı talep nedeni ile Anadolu, fen ve sosyal bilimler liseleri sıralama sınavı veya yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır.

Genel ortaöğretim okullarında alan uygulaması yapılmaktadır. Bu okullarda Türkçe- Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil alanları vardır. Öğrenci bir alandan mezun olmaktadır. Genel ortaöğretim okullarında haftalık ders saati sayısı 30–37 arasında değişmektedir. İkinci sınıfa geçen öğrenci yukarıda adı geçen alanlardan birini seçmektedir MEB, b.(2006).

8. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	TEKNİK PROGRAMLAR
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Mesleki amaçlara ulaşmada mesleki ve teknik programları değerlendirir. (Kazanım Numarası 192)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-76
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<p>*Öğrencinin ilgileri, yetenekleri ve hedefleri doğrultusunda değerlendirmeler yapması beklenmektedir.</p> <p><u>Süreç:</u></p> <p>Öğrenciler bir hafta öncesinden gruplara ayrılır ve her grubun bir orta öğretim teknik programı hakkında araştırma yapması istenir. (İmkânı olan okullarda gruplar, belirlenen okula araştırma gezisi yapabilirler.)</p> <p>Öğrencilerden ortaöğretim teknik programlarının özelliklerini büyük bir kartonun yarısına yazmaları diğer yarısını ise boş bırakarak getirmeleri istenir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Her grubun hazırladığı kartonlar sırayla tahtaya asılır.2. Hangi teknik programın hangi mesleklere uygun olduğunu bulmaları istenerek, bulunan meslekler uygun programın karşısındaki boş kısımlara eklenir.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ İlerde seçmeyi düşündüğünüz mesleğin, orta öğretim teknik programları ile bir bağlantısı var mı? Nedir?➤ Mesleki ve teknik programlar, ilgi, yetenek ve hedeflerinize uygun mudur?4. Mesleki amaçlara ulaşmada teknik programları değerlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. <p>Form- 76 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.</p> <p>Değerlendirme:</p>	

FORM-76 (MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM)

Mesleki ve teknik ortaöğretim; öğrencileri yüksek öğretime veya hem mesleğe hem yüksek öğretime veya iş ve meslek alanlarına hazırlayan öğretim kurumlarıdır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim meslek liseleri, teknik liseler, Anadolu meslek liseleri, Anadolu teknik liseleri, sağlık, tarım, adalet, meteoroloji, tapu kadastro meslek liselerinden oluşmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okul/ kurumlarında okutulan dersler, “ortak dersler” ve “alan/dal dersleri” olmak üzere 2 ana grupta toplanabilir. Bunların dışında seçmeli dersler de okutulmaktadır.

Ortak genel kültür dersleri genel liselerle aynıdır. Mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında ortak genel kültür derslerinin büyük bölümü 9. sınıfta tamamlanmakta, diğer sınıflarda alan/dal dersleri ağırlık kazanmaktadır.

Alan dersleri, öğrencilere mesleki yeterlilikleri kazandırmayı amaçlayan derslerdir. Teknik liselerde ve Anadolu teknik liselerinde okutulan genel bilgi ve fen bilimleri derslerinin haftalık ders saatleriyle öğretim programları genel lise fen bilimleri alanı derslerinin aynıdır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında haftalık ders saati; meslek liselerinde 35, Anadolu meslek liselerinde 40, teknik lise ve Anadolu teknik liselerinde 45'tir.

3308 sayılı mesleki eğitim kanunu ile Anadolu meslek ve meslek liseleri öğrencilerinin beceri eğitimlerini iş yerlerinde yapmalarına fırsat tanınmış ve bunun için gerekli alt yapı hazırlanmıştır. Bu okulların son sınıfında okuyan öğrenciler, haftanın 2 günü okulda teorik eğitim, 3 günü işletmede beceri eğitimi almaktadır. İşletmede verilen beceri eğitiminin süresi haftada 24 saattir. Bu öğrenciler, Bakanlık bütçesinden karşılanan ödenekle hastalık, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmakta, işletmelerce kendilerine asgari ücretin %30'undan az olmamak üzere ücret ödenmektedir.

Nüfusu az ve dağınık olan yerlerde ortaöğretimin genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler açılarak küçük yerleşim birimlerindeki okulların bina ve tesislerinde, eğitim araçlarından, öğretmen ve diğer personelinden yararlanılmaktadır MEB, b.(2006).

8. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	BAŞARIMI ETKİLEYEN ETMENLER
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar. (Kazanım Numarası 42)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form-77
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u>	<p>1. Öğrencilere, ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenlerin neler olduğu sorulur ve cevaplar tahtaya yazılır.</p> <p>Form-77 öğretmene bilgi amaçlı verilmiştir.</p> <p>2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Sizin sınav başarınızda hangi etmenler ön planda? Neden?➤ Başarınızı etkileyen olumsuz etmenleri, olumluya nasıl dönüştürebilirsiniz? <p>3. Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenler vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.</p> <p>Değerlendirme:</p>

FORM-77

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA GİRİŞ SINAVI ÖNCESİ, FİZİKSEL AÇIDAN SINAV BAŞARISINI ETKİLEYEN ETMENLER

- Yoğun huzursuzluk hali,
- Kalp atışının artması, nefes alıp vermede sorun yaşamak,
- Panik duygusunu hissetmek,
- Telaşlı olmak,
- Kuruntu yapmak,
- Hayale kapılmak,
- Uyanık kalmak için fazla miktarda çay, kahve ve özellikle ilaç kullanmak,
- Uykusuzluk
- Bedensel yorgunluk
- Dengeli beslenme, diyet yapmamak,
- Sınav sabahında güzel bir kahvaltı yapmak
- Vücudu dinlendirebilecek yürüyüş veya hafif fizik egzersizleri yapmak,
- Diğer.

8. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	YAPABİLECEĞİM İŞLER
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	İlköğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler. (Kazanım Numarası 187)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	Form–78
Hazırlayanlar:	Serdar ERKAN Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
Süreç: <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen, öğrencilere ilköğretim sonrasında yapılabilecek işlerin neler olabileceğini sorar ve verilen cevaplar tahtaya yazılır. Form–78 öğretmene bilgi amacıyla verilmiştir.2. Tahtaya yazılan işlerin içeriği (maddi getirisi, çalışma koşulları vb.) öğrenciler tarafından açıklanır.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ İlköğretim sonrası okulu bırakıp, bu işlerde çalışmayı düşünüyor musunuz? Neden?➤ Bu işleri seçmeniz geleceğinizi nasıl etkiler? Neden?➤ İlköğretim sonrasında yapılabilecek işler için belli bir eğitim alınmasına gerek var mıdır? Neden? Nereden?4. İlköğretim sonrasında yapılabilecek işler için Çıraklık ve Yaygın Eğitim Merkezlerine devam etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır. Değerlendirme:	

FORM-78

ÇIRAKLIK VE YAYGIN EĞİTİM MERKEZLERİNDEKİ MESLEK ALANLARI VE BUNLARA İLİŞKİN MESLEK DALLARI

Ağaç İşleri: Ağaç oymacılığı, ahşap yat ve tekne yapımı, doğramacılık, mobilyacılık, mobilya iskeletçiliği, üst yüzey işlemleri.

Ahşap Karoserciliği: Ahşap karoserciliği

Anahtarcılık ve Çilingirlik: Anahtarcılık ve Çilingirlik

Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi: Ayakkabı imalatçılığı, çanta saraciye, sayacılık

Avize İmalatçılığı: Avize İmalatçılığı

Berberlik: Erkek berberliği, kuaförlük

Cam Teknolojisi: Cam ürün işletmeciliği ve cam ürün üretimi

Çiçekçilik: Çiçekçilik

Cilt Bakımı ve Güzellik: Cilt Bakımı ve Güzellik

Dericilik: Deri İşlemeciliği

Döküm Teknolojisi: Dökümcülük

Döşemecilik: Mobilya Döşemeciliği ve Oto Döşemeciliği

Eİ Dokuma: Kirkitli Dokuma

Elektrik-Elektronik Teknolojisi: Bilgisayar Teknik Servisçiliği, Bobinajcılık, Büro Makineleri Teknik Servisçiliği, Elektrik Tesisat, Pano Montör., Elektromekanik Taşıyıcılar Bakımı, Endüstriyel Bakım ve Onarım, Görüntü ve Ses Sistemleri, Güvenlik Sistemleri, Haberleşme Sistemleri, Otomasyon Sistemleri, Yüksek Gerilim Sistemleri.

Fotoğrafçılık: Fotoğrafçılık

Gaz ve Tesisat Teknolojisi: Isıtma ve Doğalgaz İç Tesisatçılığı, Isıtma ve Gaz Yakıcı Cihazlar Servisçiliği, Isıtma ve Sıhhi Tesisatçılık, Kaloriferçilik.

Gemi Yapımı: Gemi İnşa

Giyim Üretimi Teknolojisi: Çocuk Giyim Modelistliği, Deri Giyim, Erkek Giyim Modelistliği, Erkek Terziliği, İç Giyim Modelistliği, Kadın Giyim Modelistliği, Kadın Terziliği, Kesimcilik, Model Makinecilik.

İnşaat Teknolojisi: Ahşap Doğrama ve Kaplamacılığı, Betonarme Demirciliği, Betonarme Kalıpçılığı ve Çatıcılık, Boyacılık ve Yüzey Hazırlamak, Döşeme ve Duvar Kaplamacılığı, Duvarcılık, Harita ve Kadastro, PVC Doğrama İmalat ve Montajcılığı, Restorasyon, Sıvacılık, Yapı Teknik

Ressamlığı(Mimari), Yapı Teknik Ressamlığı(Statik).

Kâğıt Teknolojisi: Kâğıt üretimi

Konaklama Hizmetleri: Kat elemanlığı, Ön Büro Elemanlığı

Kuru Temizlemecilik: Kuru Temizlemecilik

Kuyumculuk Teknolojisi: Kuyumculuk (Altın Gümüş İşl.), Vitrin Kuyumculuğu

Makine Teknolojisi: Endüstriyel Kalıpcılık, Endüstriyel Modelleme, Frezecilik, Makine Ressamlığı, Taşlama ve Alet Bilemeciliği, Tesviyecilik, Tornacılık.

Matbaa Teknolojisi: Baskı, Baskı Öncesi, Baskı Sonrası.

Mermercilik ve Süsleme Taşçılığı: Mermercilik ve Süsleme Taşçılığı

Metal İşleri: Çelik Yapılandırmacılığı, Isı İşlemciliği, Kaynakçılık, Metal Doğramacılığı, Metal Levha İşlemciliği (Bakırcılık), Saç İşleri, Tarım (Ziraat) Mak. Bak. Onar.

Motorlu Araçlar Teknolojisi: Dizel Mot. Yakıt Pomp. Ve Enj. Ayar. , İş Makineleri Bakım Onarımcılığı, Motorlu araçlar LPG Sis. Bak. On. , Ön Düzen Ayarcılığı ve Lastikçilik, Otomotiv Boyacılığı, Otomotiv elektrikçiliği, Otomotiv elektro- Mekanikerliği, Otomotiv Gövdeciliği, Otomotiv Mekanikerliği,

Plastikçilik: Plastik İşlemciliği,

Reklâm Tabelacılığı: (Reklâm Tabelacılığı)

Saatçilik: Saat Tamirciliği

Satış Elemanlığı: Ayakkabı, Deri ve Yan Ürünlerin Satış Elemanlığı, Elektrik-Elektronik Malzemeler Satış Elemanlığı Giyim ve Giyim Aksesuarları Satış Elemanlığı, İnşaat Malzemeleri Satış Elemanlığı, Kantin İşletmeciliği, Kırtasiye ve Kitap Satış Elemanlığı, Meyve ve Sebze Satış Elemanlığı, Mobilya Satış Elemanlığı, Oto Yedek Parça Satış Elemanlığı, Saat-Elektrikli Alet. Ve Elektronik Araç. Satış El. , Sanayi Makineleri Satış Elemanlığı, Şarküteri Bakkal ve Gıda Pazarları Satış Elemanlığı, Su ve Deniz Ürünleri Satış Elemanlığı, Tarım Ürünleri Satış Elemanları, Tıbbi Araç ve Malzemeleri Satış Elemanlığı

Seramik: Çini Dekorlama, Model ve Kalıp Hazırlama, Seramik Dekorlama, Seramik Şekillendirme.

Soğutma ve İklimlendirme: Soğutma ve İklimlendirme

Tekstil: Dokumacılık, İplikçilik, Örmecilik, Tekstil Terbiye

Yiyecek İçecek Hizmetleri: aşçılık, Barmenlik, Et ve Et ürünleri İşlemeciliği, Fırıncılık, Pastacılık- Tatlıcılık ve Şekerlemecilik, Servis Elemanlığı, Süt ve Süt Ürünleri İşlemeciliği

(<http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi/cdicerigi/ustalik.htm>).

8. SINIF – 15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:	TERCİHİMİ YAPARKEN
Sınıf:	8. sınıf
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Ortaöğretim tercihlerini yaparken “ Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası ” ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır. (Kazanım Numarası 186)
Öğrenci Sayısı:	Tüm Sınıf
Süre:	40 Dakika
Ortam:	Sınıf
Sınıf Düzeni	Oturma Düzeni
Araç-Gereç:	-
Hazırlayanlar:	Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN
<u>Süreç:</u> Öğrencilerden 1 hafta öncesinden, Eğitsel ve Mesleki Planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanarak ilgileri, yetenekleri, hobileri, akademik başarıları, vb. konularda kendileri ile ilgili neler öğrendiklerini listeleterek sınıfa getirmeleri istenir. <ol style="list-style-type: none">1. Öğretmen öğrencilerin gidebileceği ortaöğretim kurumlarını tahtaya listeler.2. Gönüllü öğrenciler listelerindeki kendileri ile ilgili bilgileri sınıf ile paylaşırlar.3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.<ul style="list-style-type: none">➤ Hangi ortaöğretim kurumuna gitmeyi düşünüyorsunuz? Neden?➤ Hangi ilgi, yetenek, hobi, akademik başarı, vb bilgileriniz sizi bu ortaöğretim kurumunu seçmeye yönlendirdi?➤ Sizin gitmeyi düşündüğünüz ortaöğretim kurumu ile ilgi, yetenek, hobi, akademik başarı, vb. bilgilerinizi göz önünde bulundurarak gidebileceğinizi düşündüğünüz ortaöğretim kurumu arasında bir fark var mı?➤ Varsa Eğitsel ve Mesleki Planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanmanızın kararınızda ki bu değişime etkisi oldu mu?	

- Eğitsel ve Mesleki Planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanarak tahtada listelenen ortaöğretim kurumlarından hangisine gitmeniz uygun olur? Neden?
4. Öğrencilere, Ortaöğretim tercihlerini yaparken okul rehber öğretmeninden yardım alabilecekleri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

KAYNAKÇA:

Baltaş, A. Baltaş, Z. (1999). **Stres ve Başa Çıkma Yolları**. Remzi Kitabevi. İstanbul:

Batlaş, A. (2006). **Üstün Başarı**. Remzi Kitabevi. İstanbul:

Blacher, J. Ve Eisenhower, A. (2004). **Overcoming Peer Rejection And Promoting Friendship**.

http://www.eparent.com/researchreflections/researchreflections_2004_10.cfm.

04.12.2006

Boydak, H. Alp (2006). **Öğrenme Stilleri**. Beyaz Yayınları. İstanbul:

Canfield, J. , Hansen, M.V. , Hansen, P. (1998). **Tavuk Suyuna Çorba**. Çeviren. Tümer, G, HYB Yayıncılık. 2. Baskı

Davaslıgil, Ü. Çakıcı, M. ve Ögel, K. (1998). **Yaşam Becerilerini Geliştirme Klavuzu**. Lebib Yalkın Matbaası. İstanbul:

Davies, L. (2007). **Teaching Children Refusal Skills**.

<http://www.kellybear.com/TeacherArticles/TeacherTip21.html>. 04.12.2006

Erkan, S. (2003). **“Rehberlik Nedir?”**. Ed. Kuzgun, Y. **İlköğretimde Rehberlik**. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara: sf:1-16

Erkan, S. (2005). **Örnek Grup Rehberliği Etkinliği**. Pegem Yayıncılık. Ankara:

Erkan, S. (2006). **Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programlarının Hazırlanması**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

Erkan, S. ve Bükel, S.; Çetin, H.; Gülebağlan, C.; Gülsaran, D.; Güven, M.; Kılıç, Ş.; Sırıklı, K. A. (2006). **Yeni Okul PDR Hizmetleri Program Modeli**. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İlköğretim

Kurumları Sınıf Rehberlik Programı Formatörlük Kursu Hizmet İçi Eğitim Ders Notu. Kuşadası. <http://orgm.meb.gov.tr/> 12.03.2007

Evren, M. (2005). **Mesleki Grup Rehberliğinin İlköğretim Okulu Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk, Mesleki Benlik Algıları ve Mesleki Tercihlerine Etkisi**. Ed.Erkan, S., Kaya, A. **Grupla Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları -1-**, Pegem Yayıncılık. Ankara: sf: 65-101

Helik-5., (2003). **Karakter Okulu Aile Kitabı-5. Liderlik**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, (2003). **Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Cinsel Sağlık Eğitimi**, Ceren Yayın Dağıtım. 2. Baskı. İstanbul:

Kulaksızoğlu, A. (2003). **Kişisel Gelişim Uygulamaları**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

Kuzgun, Y. (1997). **Grup Rehberliği El Kitabı**. M.E.B

Kuzgun, Y. (2000). **Meslek Danışmanlığı Kuramlar Uygulamalar**. Nobel Yayınevi. Ankara:

Kuzgun, Y. (1998). **Üniversiteler Yükseköğretim Programları Ve Meslekler Rehberi**. T.C. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. 4.Basım. Ankara:

Koç Yıldırım, P. ,Otrar M. (2003). **Rehber Kitap “Öğrenciler ve Aileler İçin”**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

Levy, M. B. (2006). **Behaviour Problems, Name-Calling And Teasing**. http://www.nasponline.org/resources/handouts/name-calling%20template%209_04.pdf. 04.12.2006

Mamak Rehberlik ve araştırma Merkezi Yayınları (2003). **Öğrencilerimizi Tanıyalım**, Ankara:

MEB,a.(2004). **Anahtar Beceriler Öğrenci Modülü MEGEP**. Ankara:

MEB,b. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, (2006). **Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemleri**, Ankara:

Öğülmüş, S. (2001). **Kişiler Arası Sorun Çözme Becerileri ve Eğitimi**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

Öner, N. (1989). **Sınav Kaygısı Envanteri El Kitabı**. YÖRET (Yüksek Öğretimde Rehberliği Tanıtma ve Rehber Yetiştirme Vakfı.). Yayın No:1

Özarpınar, Y. (2002). **Verimli Ders Çalışmanın Psikolojik Koşulları**. Remzi Kitabevi. İstanbul:

Özdemir, A. , Ergene, T. (2005). **Sınav Kaygısıyla Başa Çıkma Programının Lise İkinci Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısı Düzeyine Etkisi**. Ed. Erkan, S., **Grupla Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları -2-**. Pegem Yayıncılık. Ankara: sf:273-297

Özer, A.K. (2002). **Sınanma Duygusu ile Baş Edebilme**. Sistem Yayıncılık. İstanbul:

Özel Tefvik Fikret Okulları. (2005). **Okul Temelli Sosyal Duygusal Eğitim Programı**. Yayın No:11. Ankara Yayınevi. Ankara:

Took, K. (2004, September). **Dealing With Peer Pressure**.

http://www.kidshealth.org/kid/feeling/friend/peer_pressure.html. 04.12.2006

Türnüklü, A. (2006). **Sınıf ve Onarıcı Disiplinine Çağdaş Bir Yaklaşım: Onarıcı Disiplin**. Ekinoks Yayıncılık. Ankara:

Tynan, D.W. (2004, July). **Dealing With Anger.**

<http://www.kidshealth.org/kid/feeling/emotion/anger.html>. 04.12.2006

Yeşilyaprak, B. (2000). **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri.** Nobel Yayıncılık.
Ankara:

<http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi/cdicerigi/ustalik.htm> 29.01.2007

<http://www.heads-away-just-say.com/peer.htm>, **Peer Pressure.** 04.12.2006

<http://www.reachout.com.au/default.asp?ti=274>. **Peer Pressure.** 04.12.2006

http://www.stammeringcentre.org/s-Coping_With_Teasing. **Coping With Teasing.** 04.12.2006